Adina Lipăi

NIMIC

Vârsta naivităţii

În 1988 terminam clasa a patra încheind astfel învăţământul primar pe care îl urmasem la o şcoală cu nimic deosebită, din Oradea.

După festivitatea de premiere, în timpul harababurii de la sfârşit, când toată lumea discuta cu toată lumea, râdea şi se bucura, tatăl meu a venit la mine şi mi-a spus să mulţumesc învăţătoarei care ne-a predat în cei patru ani. Cuprinsă şi eu de agitaţia şi veselia generală, sfioasă şi încântată m-am îndreptat spre învăţătoare hotărâtă să o fac să înţeleagă recunoştinţa pe care o trăiam. Aveam diferite şi nedefinite simţăminte pe care nu le înţelegeam şi nici nu încercam să mi le explic fiindcă erau atât de vii.

Când am ajuns în faţa învăţătoarei, am ocolit-o timidă, că tocmai vorbea cu cineva. M-am învârtit puţin pe acolo făcându-mi curaj şi încercând să nu par stingheră. Eram atât de naivă şi de fericită, dar dacă aş fi căutat, nu aş fi găsit nici un motiv pentru bucuria mea. Eram la vârsta la care nu se analizează ci se trăieşte.

Mă uitam prin sala de clasă. Totul avea un aer de sărbătoare. Pereţii erau împodobiţi cu flori şi hârtie creponată împachetată în diferite feluri, baloanele atârnau de becuri, tabla era desenată frumos, iar tablourile de deasupra încadrate în împletituri de trandafiri roşii. Totul era colorat. Viaţa mea era colorată. Până şi zgomotul era colorat şi plăcut.

Învârtind între degete colţurile cravatei de pe care începea să se descoasă tricolorul, am privit manualele aşezate una peste alta. Ţineam încă minte cum le-am găsit în clasa întâi, câte două cărţi puse frumos pe fiecare bancă. Acum erau adunate la un loc în grămezi diferite, după materii şi puse pe catedră. Ceva mai departe mă aştepta tata uitându-se la mine îngăduitor şi fără să dea semne de nerăbdare.

Când am ajuns în sfârşit în faţa învăţătoarei, am zâmbit, probabil cel mai fermecător zâmbet pe care aveam să-l afişez vreodată. Am deschis gura cu intenţia să fac cunoscute sentimentele de gratitudine ce mă copleşeau, dar n-am găsit cuvintele necesare, nu ştiam pentru ce să mulţumesc şi n-am reuşit să scot decât un bâlbâit indescifrabil. Între timp învăţătoarea îmi spunea ceva ce nu auzeam, fiind prea ocupată să îmi adun gândurile. Tata venise lângă mine şi vorbea cu învăţătoarea, iar eu mă uitam când la unul când la altul neîncercând să înţeleg ce ziceau. Aveam încă pe faţă râsul fermecător care devenise oarecum prostesc alături de nedumerirea care mă cuprinsese. „Pentru ce trebuia să mulţumesc?” încercam să-l întreb din priviri pe tata.

Patru ani de şcoală mi s-au perindat prin faţa ochilor în câteva secunde, dar nu găseam nimic pentru ce aş fi putut mulţumi tovarăşei învăţătoare care. Care. Ce făcuse? Mintea mea zăpăcită de agitaţia din jur nu reuşea să găsească răspuns la această întrebare.

Aş fi vrut atât de mult să-l mulţumesc pentru ceva, pentru orice. Pentru o vorbă, pentru o privire, pentru un gest. Orice. Dar nu găseam nimic.

Aş fi vrut să o fac să înţeleagă ce mult o preţuiam, cât apreciam. Ce apreciam? Aş fi vrut să o fac să vadă recunoştinţa mea, dar nici un cuvânt nu se contura. O respectăm şi ţineam mult la ea dar eram atât de naivă în trăirile mele încât nici nu-mi închipuiam că ea nu simţea acelaşi lucru pentru mine.

După ce a discutat cu tata şi-a aruncat o privire fugară şi către mine, apoi a mers mai departe, la alţi elevi, la alţi părinţi. Eu mă

uitam după ea zâmbind şi continuam să caut ceva pentru care să mulţumesc, dar nu găseam nimic.

Tata mi-a spus că putem merge acasă, festivitatea se terminase. Eram atât de fericită, mi se părea că toată lumea se transformase într-o sărbătoare. Auzeam muzică, râsete, veselie, totul era frumos. În timp ce ieşeam din clasă, salutând şi pupând de acum „fostele" colege, încercam încă să găsesc răspunsul. Pentru ce trebuia să mulţumesc? Tata m-a dojenit puţin fiindcă nu zisesem nimic învăţătoarei, spunându-mi cum să mă port altă dată, ce să zic, ce să fac. Dar eu nu înţelegeam mare lucru. L-am întrebat pentru ce ar fi trebuit să mulţumesc, dar când mi-a explicat, vorbele lui nu aveau nici un sens.

Multă vreme după aceea m-am frământat încercând să aflu ce ar fi trebuit să-l spun învăţătoarei (ruşinându-mă că m-am bâlbâit ca o proastă). Zâmbetul îmi răsărea atunci din nou pe faţă şi auzeam muzica însoţită de râsetele unei zile de sărbătoare.

Abia mult mai târziu, după ani şi ani, când copilăria nu mai râdea zglobie în orice amintire, zâmbetul acela se transformase într-o încruntare. Şi când mă întreb acum pentru ce trebuia să mulţumească fetiţa care am fost, un nor îmi întunecă faţa.

(iulie 2000)

Revelionul (la care nu s-a întâmplat nimic)

Când aveam şaptesprezece ani, un fel de răzvrătire combinată cu nemulţumire şi dezgustul ce-l simţeam pentru lumea ce mă înconjura, mă îndemna să fac cele mai ciudate chestii.

Era sfârşitul lui decembrie şi o iarnă din acelea urâte care te deprimă. Ploua şi burniţa toată ziua, era foarte frig şi vântul îţi biciuia obrajii când ieşeai din casă. Eram în clasa a XI–a şi uneori mi se părea că este sfârşitul lumii. Singura prietenă cu care mă mai înţelegeam era la alt liceu şi ne vedeam doar de câteva ori

pe săptămână. Şi atunci reuşeam doar să mă deprim şi mai tare fiindcă nici starea ei de spirit nu era mai bună decât a mea.

Stăteam ore în şir povestind apatice despre şcoală, colegi, familie ca apoi să ne întrebăm de ce ne pierdem vremea astfel în loc să facem şi noi ceva ce ne-ar binedispune. Dar nu găseam nimic, totul ni se părea fără sens. Nu mergeam la discoteci, nu ne căutam prieteni, nu ieşeam nici măcar în parc. Stăteam pur şi simplu în casă, întinse pe jos sau pe pat şi fixăm tavanul, pereţii, biblioteca. Citisem de atâtea ori titlurile cărţilor că, fără să vreau, le învăţasem pe de rost.

Uneori ne scoteam reciproc din sărite spunând că din cauza proastei dispoziţii a celeilalte nu se putea simţi bine niciuna, ne certam şi câteva zile nu ne mai întâlneam. Dar, după o vremetotul continua ca înainte.

Cred că n-au existat niciodată firi mai diferite ca ale noastre şi totuşi ne înţelegeam mai bine decât cu oricine altcineva. Eu eram arţăgoasă şi pusă mereu pe ceartă, chiar dacă nu era cazul. Ea n-ar fi contrazis pe nimeni nici dacă ştia că are dreptate. Era dispusă să asculte părerile oricui şi să le accepte dacă o convingeau, mieân schimb puteai să-mi spui orice fără să mă clintesc din ideile mele chiar dacă era evident că nu am dreptate. Ea era calculată şi chibzuită iar eu înflăcărată şi simţeam că mă animă ceva nestăvilit. Până se gândea ea la un lucru eu îl făceam de zece ori, aşteptând abia apoi să văd consecinţele. Aveam păreri diferite despre orice, dar căzusem de acord asupra unui singur lucru: că lumea asta era urâtă şi rea şi noi nu înţelegeam mare lucru din ea.

Cam astfel stăteau lucrurile în acel decembrie ploios. Se apropia Revelionul şi nu aveam chef să apărem la niciuna din petrecerile la care fuseserăm invitate. Ne hotărâserăm să stăm acasă dar parcă niciuna nu se împăca doar cu atât. Apoi ne-am zis că ar trebui să se ducă fiecare lapetrecerea dată de colegii ei de clasă, dar ne-am dat seama că era ultimul loc unde vroiam să fim. Altă alternativă ar fi fost să mergem împreună la alt chef, unde nu cunoşteam pe nimeni şi unde fuseserăm invitate la a treia mână, dar dacă apăream acolo singure, sigur s-ar fi găsit

câte o duzină de tipi pentru fiecare să se ţină scai de noi. Să ne însoţimpărinţii era o perspectivă şi mai sumbră.

Acesta era singurul gând care ne preocupă până într-o zi când prietena mea, fără nici o introducere, a spus:

— Ce-ar fi să ne petrecem Revelionul în cimitir?

M-am uitat la ea aşteptând să continue, dar ea parcă visa deja la altceva. Acum dacă mă gândesc, cred că nici nu s-a auzit rostind acele cuvinte.

Dar pentru mine problema era rezolvată: urma să sărbătorim Revelionul în cimitir. Mai era o săptămână până atunci, dar nu am mai redeschis subiectul.

A venit şi ziua de 31 Spre seară i-am spus prietenei mele că după părerea mea, cel mai potrivit cimitir era cel de pe strada Apelor, în primul rând pentru că era cel mai aproape, apoi fiindcă era părăsit şi nu riscăm să dăm peste vreun paznic. S-a uitat la mine ca şi cum nu ar fi înţeles limba în care îi vorbeam. I-am adus aminte că urma să ne petrecem noaptea în cimitir – la sugestia ei. A făcut un mic: „Da?” şi nu a mai avut nici o obiecţie.

Pe la opt au plecat de acasă părinţii ei lăsându-ne un număr de telefon unde îi puteam găsi în caz că se întâmpla ceva. Am început şi noi să ne pregătim de plecare, fără nici o grabă fiindcă aveam destul timp până la miezul nopţi. Strada Apelor era foarte aproape.

Am văzut-o pe prietena mea că vrea să se îmbrace cu o fustă lungă şi cizmuliţe de catifea şi a trebuit să-l explic că nu avea nici un rost fiindcă se va murdări toată de noroi şi îi va fi şi frig. S-a lăsat convinsă şi şi-a luat pe ea pantaloni şi bocanci. Am pus într-un rucsac o sticlă de şampanie, nişte biscuiţi şi bomboane de pom, o lanternă şi umbrelă iar la ora zece ieşeam din casă.

Străzile erau pustii, dar se auzea muzică şi râsete de peste tot. Prin geamurile apartamentelor se vedeau beculeţele multicolore

ale brazilor împodobiţi. Vitrinele magazinelor erau şi ele omate cu beteală argintie. Era ceva ciudat şi straniu în luminile acelea de sărbătoare care străluceau în oraş. Fusesem prea deprimată anul acela ca să le observ până atunci.

Mergeam alături ţinându-ne de braţ şi nu spuneam niciuna nimic. Faţa prietenei mele primise o paloare nesănătoasă de la lumina din jur şi tot ce puteam descifra pe ea era o oarecare plictiseală şi depărtarea care ne despărţea întotdeauna când se gândea la ceva.

Eu în schimb mă simţeam aşa de bine că aproape nu-mi venea să cred că numai cu o oră în urmă eram cuprinsă de cea mai adâncă întristare. Mi se părea că dintr-o dată totul se transformase.

De câteva ori am trecut pe lângă localuri în care se ţineau petreceri şi mai mulţi băieţi au ieşit în fugă afară strigând şi fluierând după noi, invitându-ne înăuntru. O dată prietena mea s-a oprit tentată să rămână fiindcă îi cunoştea pe câţiva dintre tipi şi în plus, începuse să conştientizeze spre ce ne îndreptam, lăsând la o parte indiferenţa iniţială. Eu am tras-o însă de mână spunându-l că, oricum, nu se va simţi bine cu ei şi am mers mai departe.

Când am ajuns pe strada Apelor s-a petrecut o nouă schimbare. Muzica a tăcut şi s-a lăsat o linişte deplină. Nu se mai vedea nici un bec şi singura lumină venea de la lună. Atunci ne-am dat seama ce senin era în noaptea aceea. Cerul era plin de stele şi parcă temperatura crescuse puţin iar aerul nu mai era atât de umed.

Strada Apelor este îngustă şi în pantă, mărginită de o parte de cimitirul părăsit împrejmuit de un gard de sârmărupt şi reparat de atâtea ori că nu se mai distinge împletitura iniţială. De cealaltă parte sunt căsuţe micuţe, pe jumătate surpate care la ora aceea păreau părăsite. Eram încă într-o zonă centrală şi totuşi aşa este oraşul meu: acum te afli în cel mai modern cartier cu şosea mărginită de clădiri impunătoare şi bine întreţinute, iar după ce iei colţul dai într-o ulicioară desfundată

plină de praf de îţi vine să crezi că eşti la periferia uitată de lume.

Când am intrat în cimitir, prietena mea mi-a dat drumul la braţşi a mers câţiva paşi înainte.

— Ce frumos este! A exclamat ea cu glas scăzut întorcându-se spre mine.

Nu cred că văzusem pe faţa ei un zâmbet atât de viu până atunci. M-a prins de mână şi a început să soarbă din priviri tot ce ne înconjura.

M-am uitat şi eu. Era într-adevăr frumos. Pomii desfrunziţi se ridicau fantomatic de jur împrejurul nostru. Luna făcea să strălucească crenguţele lor îngheţate. Cimentul cavourilor, de un gri deschis, parcă lumina şi el noaptea.

Cărările atât de bine cunoscute de noi de când eram mici, şerpuiau până departe în întuneric. Capelă de la intrare şi statuia din faţă pe care le văzusem de atâtea ori la lumina zilei păreau acum atât de frumoase şi noi. Nu se mai vedea zugrăveala căzută, geamurile sparte, acoperişul părea întreg. O clipă am fost tentată să intru în capelă. Când m-am apropiat însă suficient de mult am renunţat. Clădirea aceasta nu era şi nu fusese niciodată veche. Înăuntru picturile păstrează aceeaşi claritate, covoarele sunt noi, scaunele frumos lustruite şi aşezate la locul lor. Totul avea amprenta bogăţieişi prosperităţii. Luciul auriu nu se degradase încă. Ştiam că dacă voi intra, voi găsi până şi lumânările aprinse.

M-am întors şi m-am grăbit să o ajung din urmă pe prietena mea. Era totuşi noapte iar noi ne aflam într-un cimitir părăsit, ne puteam rătăci. Am ales una din cărările mai largi şi am mers o vreme pe ea.

— Îţi dai seama că nici nu ştim cine este îngropat în aceste morminte! Spuse dintr-o dată prietena mea.

Se apropie de o cruce şi citi cu voce tare un nume de fată.

— Aş vrea să pot şti ce viaţă a avut, de ce a murit.

— Era de o vârstă cu noi, am întrerupt-o eu citind anii între care a trăit.

— A murit pe 31 decembrie, spuse prietena mea apucându-mă de mână. Hai să plecăm de aici că mă apucă groaza.

Am mers mai departe şi, ce mi se pare acum ciudat, nu era nimic înspăimântător în jurul nostru. Era linişte, dar o linişte caldă, învăluitoare care parcă ne ferea de toate relele lumii de afară.

— Luminează cărarea să nu cădem în vreun mormânt descoperit. Sunt mai multe pe aici.

Ştiu că dacă te gândeşti să mergi noaptea într-un cimitir, dacă vezi un film sau dacă citeşti o carte despre asta, ţi se face frică, te înspăimânţi. Şi pe mine, acum când mă gândesc, mă trec fiorii, dar atunci nu simţeam deloc aşa ceva. Eram cel mult mulţumită. Elanul iniţial dispăruse şi deveniserăm indiferente. Nici nu cred că aşteptam vreo întâmplare deosebită.

Bineînţeles când m-am hotărât să venim aici de Revelion îmi închipuisem o aventură cu stafii şi strigoi, cu morţi reînviaţi şi tot tacâmul de prostii dincărţile care îmiplăceau atât de mult. Când am fost acolo mi-am dat seama că nu avea să se întâmple nimic – şi nu am fost dezamăgită.

Ne-am aşezat pe un cavou din ciment şi am aşteptat. Vorbeam, mâncam biscuiţi şi bomboane, râdeam. Eram în sfârşit vesele. Acum n-aş mai putea să spun despre ce am discutat în noaptea aceea dominată de umbrele copacilor bătrâni, probabil totnimicurile fără sens pe care le analizasem şi în zilele trecute, dar acum eram bucuroase. Nu ne temeam că vom deranja liniştea cu vocile noastre, din contră trăiam sub impresia că fuseserăm aşteptate de prea mult timp să dăm sunet acestor locurimoarte.

La miezul nopţii am auzit bătăile din turnul din centrul oraşului. Am desfăcut şampania şi am ciocnit făcând zgomotoase urări de bine. Când ne umpleam paharele a doua oară, un dangăt de clopot s-a auzit mult prea aproape de noi ca să nu ghicim de unde venea.

A urmat o clipă solemnă, dar nici măcar asta nu ne-a înfricoşat. Chiar dacă nu ştiam ce anume ne făcea să fim aşa de fericite, era o noapte magică.

Am mai stat vreo oră pe acolo până am simţit că alcoolulâşi face efectul, apoi am plecat spre casă. Pe drum am intrat în primul local în care cunoşteam pe cineva. Ne-am distrat de minune tot restul nopţii şi multe zile după aceea veselia nu ne trecuse încă.

Însă când am încercat să reconstituim drumul pe care am ieşit din cimitir nu am reuşit. Iniţial nu-şi amintea niciuna nimic, apoi cu cât mă gândeam mai mult cu atât vedeam mai multe drumuri şi aveam impresia că pe toate le străbătusem la ieşire. Unele cărări îmi erau cu totul necunoscute şi totuşi trebuie să fi umblat pe ele din moment ce le aveam în memorie. Nu amâncercat să dezlegăm acest mic mister care învăluia întoarcerea noastră acasă. Am ajuns la concluzia că ne îmbătasem şi de aceea nu ne mai aminteam. Vraja acelei nopţi se spulberase şi dacă cineva mi-ar spune acum că vrea să-şi petreacă Revelionul în cimitir cu siguranţă l-aş crede nebun.

Cu un singur lucru am căzut de acord totuşi cu prietena mea: nu ieşiserăm în nici un caz pe cărarea cu capela dărăpănată.

(12 septembrie 2000)

Volbura.

Parcul Rozelor era cel mai plăcut loc în care să-ţi petreci o zi de vară. Frunzişul des al copacilor nu lăsa atmosfera să se înfierbânte. O răcoare plăcută şi umedă se ridica dinspre lac şi

un vânt uşor străbătea bolţile de verdeaţă. Gălăgia oraşului nu pătrundea până aici şi puteai asculta ciripitul păsărilor.

Nu exista perioadă a anului în care să nu fie înflorit ceva. Până şi iarna, când totul era acoperit de zăpadă, când priveai de departe aveai impresia că vezi inflorescenţe. Dacă te apropiai, constatai că nu era decât zăpada albă în formaţiuni ciudate. Iar acum, dacă îţi întorceai privirea şi se părea că vezi în locul de unde ai venit multe flori. Ştiai că nu e nimic acolo şi totuşi vedeai tufişuri pline de boboci desfăcuţi.

Existau multe astfel de ciudăţenii în parc, dar odată ce intrai în el totul devenea firesc. Şi era atât de frumos aici.

Dacă erai singur simţeai cum o prezenţă străină te copleşeşte şi solitudinea se spulberă. Simţeai cum te învăluie ceva şi cât timp erai aici nu te mai părăsea. Dacă veneau doi tineri dispărea toată lumea, rămânând doar ei să se bucure de o clipă suspendată în extaz.

Când erai agitat şi veneai în Parc, te cuprindea liniştea. Iar când te simţeai plictisit şi trist, aici prindeai din nou viaţă.

Veveriţele zburdau vesele printre crengile copacilor. Veneau pe băncile unde oamenii le întindeau mâncare, o luau şi se retrăgeau în grabă. Vrăbiuţele scoteau sunete stridente, broaştele orăcăiau pe marginea lacului.

Sute de specii de plante trăiau în Parcul Rozelor. Copaci bătrâni de zeci de ani, alături de tufişuri crescute abia vara aceasta din seminţe purtate de vânt. Flori aduse din diferite colţuri ale Pământului creşteau una lângă alta şi se deschideau pe rând, fiecare în perioada anului specifică ei.

Cândva, o liană căţărătoare a prins rădăcină acoperind gardul şiscările de ciment. În anii următori s-a extins înălţându-se pe truchiurile copacilor. Se urca până în vârf, încolăcindu-se de fiecare creangă. Iedera forma o plasă atât de deasă încât copacul de dedesubt nici nu mai putea fi văzut. Când arborii

erau suficient de apropiaţi, planta îşi unea lujerele formând adevărate tunele din frunze.

Parcul a devenit şi mai des datorită noii specii. Nu mai exista colţişor care să nu fieverde. Până şi statuile şi ţâşnitoarele de apă au fost năpădite. Totul era mai minunat ca până atunci. Când intrai în parc, aveai impresia că păşeşti într-un labirint de plante.

În scurt timp iedera invadase totul. În Parcul Rozelor nu se mai vedea nici o altă specie de plantă. În unele locuri se putea ghici după înălţimea la care ajungeau frunzele, că sub ele se ascundea un fost plop sau stejar, uscat acum din cauza pânzei de verde care îl sufocase. Dar totul era atât de frumos că nu stăteai să ghiceşti ce fusese cândva în locul în care se mai vedea doar iederă.

După ce au trecut mai mulţi ani, nimeni nici nu-şi mai aducea aminte parcul cu flori multicolore care fusese cândva acolo. Doar din când în când, câte o persoană în plimbările ei pe sub bolţile clădite de liane, se întreba de ce era numit acest loc Parcul Rozelor când peste tot creştea o plantă care nu făcea flori.

(5 august 2000)

Nimic.

A ridicat ochii la cer şi a spus:

— O singură stea nu ar însemna nimic dacă nu ar străluci şi celelalte.

Scârba care i-o provoca naivitatea celuilalt îl făcu să-şi reţină un zâmbet în timp ce îşi spunea: „Atunci ziua nu înseamnă nimic?”

Cum celălalt făcea o pauză de demonstraţie a meditaţiei profunde din care izvorau cuvintele sale îşi continuă gândul:” O singură stea a dat viaţă la tot ceea ce există pe pământul acesta şi tu spui că nu înseamnă nimic?”

— Dacă în clipa aceasta s-ar stinge o stea, ar trece neobservată şi frumuseţea sclipirilor celorlalte nu ar fi cu nimic mai mică. Ar rămâne tot o noapte senină cu stele strălucind tremurat pe cerul ca smoala.

„Cine te crezi tu să observi când moare o stea?” gândi prea obosit ca să mai spună ceva.

— Tot aşa sunt şi oamenii. Fiecare sclipire reprezintă un suflet pe fundalul pământului unde trăim. După ce moare un om, este ca şi cum n-ar fi existat niciodată. Toate merg mai departe, nimic nu se opreşte, nimeni nu se uită la cel mort. Nimeni nu-l plânge cu adevărat.

— Nimic nu se opreşte? Dar poezia pe care o scria poetul înainte de a muri, se scrie singură mai departe? Sau alinarea adusă de acel om vreunui suflet nefericit, continuă să vină singură?

„Toate acestea se opresc”…

— Noi suntem neînsemnaţi ca persoane unice, îşi continuă pledoaria. Dar omenirea ca întreg reprezintă poate o minune la fel de mare ca însuşi Universul. De aceea o moarte nu contează. Ce spun eu acum se va şterge, dar asta nu înseamnă că nu e adevărat.

— Un singur suflet mi-a dat viaţă şi ştiu că am să-l duc lipsă când va muri, mai mult decât dacă toate stelele de pe cerul de noapte ar dispărea.

— Toate stelele nu pot dispărea, fiindcă n-armai rămâne nimic. Şi cum îţi spuneam, tu eşti nimicul. Nimic este ce simţi tu în sufletul tău neînsemnat.

Ceva.

De la o vreme, văd uneori ceva ciudat: o apariţie neclară, o strălucire parcă… Sau o lipsă de strălucire. Cred că mi se tulbură mintea. Gândul acesta ar trebui să îmi provoace o oarecare spaimă, sau măcar nesiguranţă, fiindcă nimeni nu poate accepta

cu sânge rece că înnebuneşte. Dar eu, timp de zece ani, mi-am vizitat săptămânal mătuşa într-un azil de nebuni. Şi am trăit cu bunica mea, care nici ea nu era complet sănătoasă la cap, cel puţin în ultimii doi-trei ani. Ştiu astfel că nu e chiar aşa mare lucru să fii nebun.

Am văzut această apariţie, pentru prima dată, la înmormântarea bunicii, care a fost în urmă cu opt luni. Nu ştiu dacă are vreo importanţă, dar moartea ei a fost destul de tragică: a dat foc la casă încercând să facă de mâncare când noi eram plecaţi. Pompierii au ajuns prea târziu ca să mai salveze ceva. A trebuit să ne mutăm la unchiul meu, deşi aşfi preferat să dorm în casa arsă decât în aceeaşi cameră cu vărul meu.

În ultimele luni, bunica devenise o adevărată povară: înnebunise complet. Nu ştia cine este, vorbea tot felul de lucruri ciudate, pe care de altfel nimeni nu stătea să le asculte, dar avea o voce puternică şi uneori nu-l tăcea guranopţi întregi. Dacă umbla cu vreun lucru, nu-şi amintea niciodată unde îl punea. O dată a mutat frigiderul pe balcon şi numai ea ştie (de fapt nici ea) cum a reuşit să-l ridice şi să-l ducă aproape douăzeci de metri în zece minute, cât am lipsit de acasă. Avea uneori scurte intervale de luciditate, care ţineau doar cât să observe că are nevoie de ceva, să meargă afară să-şi cumpere, dar apoi uită cine este şi unde locuieşte, iarnoi trebuia să o căutăm pe la poliţie sau prin oraş. O dată, când avusese una din clipele de „trezire”, m-a trimis jos să-l aduc lapte. Când m-am întors, nu mai era acasă. Am găsit-o în parcul de lângă capătul străzii. Stătea pe o bancă şi privea un leagăn. Când m-am aşezat alături de ea, s-a uitat la mine şi a zâmbit, am crezut că mă recunoscuse, dar şi-a întors capul spre leagăn şi mi-a zis:

— E nepoţica mea. Ieri a împlinit patru ani. Seamănă aşa de bine cu mama ei!

Am privit leagănul: era gol. Bineînţeles, doar eram singura ei nepoată.

Părinţii mei au încercat să o ducă într-un azil de bătrâni, „pentru binele ei”, cum le plăcea să spună, deşi eu cred mai

degrabăcăpentru „comoditatea” lor-dar eu nu le-am dat voie. Le-am spus chiar că mă mut de acasă şi o iau pe bunica să locuiască la mine. Simţeam nevoia să am grijă de ea, să o ajut cât pot şi asta nu dintr-un sentiment de obligaţie fiindcă ea mă crescuse timp de şase ani, ci pentru că era singura persoană din copilăria mea pe care mi-o aminteam şi aveam cumva impresia că atâta timp cât era lângă mine mai puteam încă retrăi, chiar şi numai în amintire, acea copilărie.

Când am început să cresc şi am văzut cât de răi şi neascultători pot fi copiii (mă gândesc acum doar la vărul meu care este cu şase ani mai mic decât mine), câtă răbdare îţi trebuie să suporţi toate nazurile pe care le pot face, m-am întrebat cum de reuşise bunica să aibă, singură, grijă de mine atâta timp. Acum, când trebuia să fiu eu cea răbdătoare şi să am grijă de dânsa, înţelegeam (sau cel puţin aşa credeam) prin ce trecuse în toţi acei ani.

Binânţeles că m-am învinovăţitpentru moartea ei –dacă aşfi fost acasă, sau dacă aşfi lăsat să o interneze, ar fi trăit încă. Nici mama, nici tata şi nici psihiatrul la care m-au dus, n-au reuşit să mă convingă că nu eram cu nimic vinovată. Astfel am ajuns la înmormântare după două nopţi nedormite, extenuată fizic şi psihic (din ziua accidentului îmi petrecusem tot timpul încercând să adundin cenuşă orice mi-ar putea aminti de ea). Nu e, astfel, de mirare că atunci când, în capelă, am văzut prima dată apariţia, nu am reacţionat în nici un fel. Mi-am trecut ochii peste ea fără să-l dau deloc atenţie. Mai târziu, când mi-am revenit puţin şi mi-am amintit cum stătea acolo, în stânga preotului, lângă o coroană de garoafe roşii, m-am gândit că am avut vedenii din cauza oboselii (că mai păţisem asta). Dar peste două zile am revăzut „vedenia” şi a stat lângă mine suficient de mult timp ca să îmi dau seama că e „reală”- dar nici de data aceasta nu m-am speriat, fiindcă, vorba ceea, „făcusem deja cunoştinţă”.

De atunci mă însoţeşte pretutindeni: era în parc ieri, când mă plimbam cu prietenul meu, a fost în sala de curs când am dat

examenul, am văzut-o chiar şi acasă: a stat în fotoliul bunicii o zi întreagă, în timp ce eu strângeam lucrurile rămase nearse.

După câteva zile de la înmormântare am găsit, în camera care fusese a mea, sub pat, într-o cutie aproape arsă, câinele de pluş pe care mi-l dăduse bunica, atunci când eram mică, spunându-mi că mă va apăra de coşmaruri.

Câinelenufuseseatinsdefoc, dareravechi şi murdar. L-am luat cu mine şi în noaptea care a urmat am reuşit în sfârşit să dorm. De atunci m-am culcat în fiecare seară şi întotdeauna când stingeam becul (vărul meu lăsa lumina aprinsă când se culca) apariţia devenea vizibilă, stând lângă geam, atât de aproape de mine încât aş fi putut-oatinge dacă întindeam mâna.

La început eram prea devastată de moartea bunicii ca să mă intereseze ce anume era acea apariţie, uneori strălucind în întuneric, alteori aruncând umbre în lumină; iar apoi devenise prea familiară ca să mai aibă sens „ce este”: era o parte din viaţa mea.

Nu am vorbit nimănui despre „noul meu prieten” – îmi dau seama cum ar fi fost primită destăinuirea mea. Ştiu că nimeni altcineva nu o poate vedea. De câteva ori am încercat să găsesc cuvintele pentru a-l povesti mamei despre ea, dar de fiecare dată ridicolul situaţiei mă şoca (sau, mai bine zis, mă amuză) chiar înainte să le rostesc. Ar fi sunat cam aşa: „Mami, o lumină albă stă pe fotoliul de lângă tine şi se uită la televizor!” sau „Pune scaunul mai departe de perete fiindcă striveşti umbra” sau „În fiecare seară când mă culc ceva mă priveşte de la fereastră”.

Pentru a fi mai convingătoare îi puteam explica în detaliu cum apăruse „la înmormântarea bunicii”şi cum mă urmă peste tot. Aş fi avut toate şansele să devin colegă de cameră cu mătuşa mea, în azilul de nebuni. Dar am spus la început că nu mi-arpărea un lucru extraordinar să fiu nebună. Considerăm însă că era mai sănătos pentru mine dacă nimeni nu afla nimic…

De fiecare dată când mă duc la mormântul bunicii, dacă întorc puţin capul, pot vedea„apariţia” urmându-mă la mică distanţă în spate. După ce intru în cimitir dispare şi o revăd numai la întoarcere, în drum spre casă, de data aceasta înaintea mea.

Săptămâna trecută când m-am dus acasă la noi (între timp reconstituită aproape în întregime) am văzut norul de lumină strălucind pe scări, în locul unde obişnuia bunica să stea, seara, când nu mai vedea să coasă şi se uita cum mă jucam în curte, împreună cu alţi copii-dupăceamcrescut, îşi făcuse obiceiul să-mi aştepte venirea de la şcoală pe acele scări. Atunci am înţeles prima dată că „apariţia” dorea ceva de la mine. Dar nu aveam de unde şti ce era acel „ceva” fiindcă nu-l ceruse... Încă.

Mi-a venit ideea să o întreb pe mătuşa mea ce vroia umbra de lumină de la mine. Ştiam că erau mici şanse ca ea să înţeleagă ce voispune, dar cel puţin aşa nu riscăm să fiu considerată nebună şi, oricum, o şansă infimă exista totuşi (acum cred că doar vroiam să vorbesc cu cineva, nu conta cu cine).

În tot timpul cât i-am vorbit despre apariţia strălucitoare, mătuşa a stat cu privirea în gol (urmărind ceva ce doar mintea ei putea înţelege) şi murmurând uneori cuvinte indescifrabile. Când am dat să plec, gândindu-mă că totul a fost o pierdere de vreme, mătuşa mi-a rostit numele şi, continuând să se uite la un colţ al camerei fără să-l vadă, m-a întrebat:

— E aici?

— Nu, am spus înţelegând că se referă la apariţie.

— Vine aici?

— Nu.

— Nu suportă să se vadă între ei, a mai spus şi oricât am încercat nu am reuşit să scot altceva de la ea.

Am plecat, dar înainte să ies în stradă, infirmiera care avea grijă de mătuşa, m-a strigat, întorcându-mă din drum:

— A spus să-ţi dau asta, mi-a întins o cheiţă cu şnur mâncat de vreme şi de molii.

Ştiam de la ce era: şi mama avusese una asemănătoare înainte de incendiu. Când am ajuns în apartament, am căutat repede (fiindcă trebuia să vină vărul meu de la şcoală) cutia care se deschidea cu cheiţa primită. Am găsit-o aruncată în debara. Înăuntrul ei era un caiet care avea scris pe copertănumele mătuşii cu litere mari, de tipar. L-am răsfoit şi i-am recunoscut caligrafia greu descifrabilă – nu m-a încântat deloc gândul că va trebui să citesc acele pagini aproape ilizibile. La sfârşitul caietului câteva pagini erau goale, apoi continua cu un scris mărunt şi ordonat. Am recunoscut scrisul bunicii.

Am citit repede, proptită cum eram încă de raftul din debara: „Cred că boala mamei nu mă va ocoli totuşi. În ultima vreme am început să am vedenii…”

Atunci am auzit uşa de la intrare. Am închis repede cutia punând-o înapoi, dar am ţinut la mine caietul. În ziua aceea am început să ne mutăm înapoi în casa noastră şi de atunci nu am mai avut timp să răsfoiesc caietul.

Astăzi sunt în sfârşit singură (am terminat cu mutatul). Părinţii nu se vor întoarce până diseară. Îmi era dor de puţină linişte aşa că am insistat pe lângă mama să nu cheme vecina să îmi facă de mâncare. Bineînţeles că singurul motiv era să pot citi în linişte caietul. Mama însă m-a pus să-l promit că îmi voi face de mâncare fiindcă altfel nu mă mai lasă niciodată singură. (Am vrut să-l aduc aminte că eram prea mare pentru acel „niciodată”, dar am renunţat). Aşa că în momentul de faţă, în timp ce aştept să se facă mâncarea, pot în sfârşit citi caietul. Sper să aflu ce vrea apariţia (fiindcă, pe cât de amuzantă era la început prezenţa ei, pe atât de iritantă a devenit acum).

Am descifrat greu prima propoziţie: „Am stat astăzi toată ziua la mormântul bunicii doar ca să nu mai văd… Nimicul acela luminos”…

(august 1999)

Pomi, cer şi ceaţă.

Vedeam în fiecare dimineaţă acelaşi lucru: o curte mică în care iarbă nu mai creştea pe pământul bătătorit de băieţii care jucau fotbal, câţiva pomi care scăpaseră întregi de furia copiilor şi acum creşteau chinuit oferind cuib turturelelor; iar în faţă, parcarea şi drumul unde ne jucam demult, când eram mici.

Într-o dimineaţă însă n-am mai văzut plopii ridicându-se până la nivelul geamului meu, n-am mai văzut blocurile cu patru etaje care erau de cealaltă parte a parcului, n-am mai văzut nici parcarea, nici iarbă, nici maşinile. Totul fusese învăluit de o ceaţă albă şi densă, care m-a făcut să mă gândesc că, poate, toată viaţa mea fusese un vis şi atunci mă trezeam.

M-am ridicat din pat şi am mers la geam. Nu puteam distinge absolut nimic în afară de albul ceţii; era ca şi cum lumea fusese suspendată în... În ce? Nimicul trebuia să fie negru, fiindcă, doar cu puţin timp în urmă, când împreună cu o prietenă de-a mea ne-am pus întrebarea: „Dacă ar fi nimic, ar fi alb sau negru?”, am ajuns la concluzia că ar fi negru...

Şi acum era alb... Oare prietena mea existase cu adevărat? Sau fusese doar în visul din care tocmai m-am trezit?

Mă uit prin cameră. Biroul este plin de caiete, cărţi, creioane... Exactaşacum le-am lăsat aseară. Pata de cerneală s-a uscat pe faţa de masă. Dulapul stă întredeschisşi o bluză dă să cadă afară din el; o pereche de ciorapi e aruncată lângă pat; pe noptieră, o carte deschisă, din care citisem ieri, înainte să mă culc...

Şi... Uşa de la cameră, închisă. Stau niţel pe gânduri înainte de a mă hotărî să o deschid. Sar peste patşi din trei paşi ajung la uşă. O deschid înainte de a avea timp să mă răzgândesc...

Exact cum mi-a fost frică... Uşa nu se deschide în holul casei, ci în... Nimic... În alb. Rămân o clipă nemişcată încercând să pătrund cu privirea albul mat, dar nu reuşesc să disting nici o

formă. Închid uşa şi mă întorc în cameră... Dacă aş trage perdelele, totul mi s-ar părea normal...

Pornesc casetofonul şi mă aşez pe pat. Ascult o vreme muzica şi încerc să-mi aduc aminte cine cântă, dar nu reuşesc... Ştiu că am împrumutat caseta de la... Cum îl cheamă?... Suntem în aceeaşi clasă de opt ani, dar nu reuşesc să-mi aduc aminte cum îl cheamă... Ar trebui să o duc înapoi, dar cui să o duc? Astăzi aveam teză, de aceea m-am trezit aşa de dimineaţă...

O aud pe mama cum mă strigă din bucătărie. Mă ridic în picioare şi mă uit la uşă... Nu are nici un sens să o deschid încă o dată, am văzutce este dincolo de ea...

Merg la geam şi privesc afară. Nu reuşesc să disting nici un contur prin ceaţă... Poate că nu mai există nimic... Şi învăţ de două săptămâni pentru teza aceasta... La ce bun?... Ca să nu o mai dau...

Nu ştiu cum îmi vine ideea că, dacă m-aş culca înapoi, când mă voi trezi din nou, totul va fi bine... Mama mă mai strigă o dată... Apoi aud zgomotul sec al măcinătorului de cafea... ca în fiecare dimineaţă...

Mă pun în pat şi trag plapuma peste mine. Nu reuşesc săânchid bine ochii, că sună ceasul deşteptător. Trebuie să mă ridic din pat, am teză la prima oră... Sau aş fi avut... Dacă nu suna ceasul şi aş fi avut timp să adorm, sau măcar să aţipesc. Când m-aş fi trezit sunt sigură că totul ar fi fost bine... Cum trebuie... Dar aşa nu trecuse destul timp... Sau poate totuşi...

Arunc plapumă de pe mine şi mă ridic din pat. Mă îndrept spre geamşi. Nimic. Totul e ca mai înainte... Alb. Să însemne asta că realitatea se dezmembra în fiecare seară când adormeam şi treceam în lumea viselor, pentru a fi reconstituită dimineaţa, înainte să mă trezesc? Dar astăzi? Poate fiindcă m-am trezit prea repede...

Din cauza tezei... Şi eram atât de sigură că voi lua notă mare!

Deschid geamul. Aerul este proaspăt şi rece, ca în fiecare dimineaţă (doar atât din realitate să fi avut timp să fie refăcut? Şi camera mea...) Întind mâna, dar n-am curajul să o trec dincolo de marginea ferestrei. Dacă s-ar transforma şi ea în acel alb opac? Sau dacă acel nimic poate fi atins? Nu vreau să ştiu ce senzaţie mi-ar da pe vârful degetelor.

O aud pe mama strigând încă o dată. Îmi dau seama că-şi pierde răbdarea. Mă întorc în cameră şi privesc ceasul: şapte jumate. Trebuie să plec dacă vreau să maiajung la teză.

Îmi strâng cărţile de pe birou şi le pun în geantă. Oricât de mult aş fivrut, nu m-am deprins niciodată cu obiceiul de a-mi face geanta de seara. Iau stiloul în mână şi văd că nu mai are cerneală. Îl umplu în grabă adăugând încă două pete albastre pe faţa de masă. Aud soneria de la intrare: e sigur Ana, care s-a plictisit aşteptându-mă în curte. Mă îmbrac în grabă, făcând în acelaşi timp şi patul.

Aud uşa de la bucătărie trântindu-se. Cineva deschide uşa de la intrare, apoi se îndreaptăcupasapăsat spre camera mea... Îmi spun că probabil e mama, enervată că nu m-am trezit încă.

Vădclanţalăsându-seânjosşiatunciâmiaducamintedegeamulpecare l-am lăsat deschis. Mă uit în albul nepătat, în care nu se vede nimic şi mă întreb ce s-ar întâmpla dacă acel nimic ar putea cumva pătrunde în camera mea.

Aud uşa scârţâindân timp ce se deschide şi când întorc capul, simt un vânt uşor de primăvară, cu miros de flori de pomi înfloriţi.

Vântul.

Seara târziu, apele liniştite reflectă în oglinda lor cerul roşu brăzdat de raze de lumină. Întotdeauna mi-a plăcut să mă plimb pe malul Crişului. Stufărişul foşneşte neascultat de nimeni şi apa curge tulbure la vale.

Drumeagul ce merge paralel cu malurile râului, seară este pustiu: nici un trecător nu se aventurează în locurile acestea. Îmi place să mă plimb pe aici, să ridic praful nemişcat de pe drum, să deranjez din liniştea lor mocnită tufişurile de buruieni. Ceva mai departe, într-o curte, copii se joacă strigând aproape enervant de tare, dar dacă îi ignor pot auzi clipocitul liniştitor al apei.

După apusul soarelui plimbările îmi par şi mai plăcute. Luna aruncă peste apele liniştite umbrele sălciilor dând Crişului o culoare neagră. Urmez, pe un drum îngust, cursul râului până la pod. Uneori îl traversez şi revin acasă. Alteori însă zorile mă prind pe şoseaua ce duce spre cimitir, pe unde mă plimb deseori. În cimitir însă intru foarte rar fiindcă nu-mi place să tulbur liniştea…

Ţin minte, cu ani în urmă, cimitirul nu era decât un câmp gol pe care alergam în voie toată ziua. În locul în care se ridică acum capela era pe atunci o casă veche, părăsită, care până la urmă s-a dărâmat. Apoi, treptat, au apărut crucile. La început din lemn, cu inscripţii sculptate grosier sau scrise cu vopsea neagră, mai târziu din fier lucrat frumos, dar care rugineşte cu vremea, iar de la un timp mormintele sunt acoperite cu plăci mari, din ciment rece şi cenuşiu.

Drumul care duce spre cimitir a înlocuit prin vraja lui libertatea care o simţeam demult, când alergam gonind fluturii şi culcând la pământ florile. Strada aceasta este îngustă, mărginită de copacii înalţi care o umbresc. Chiar şi asfaltul pare mai negru aici… Maşinile sunt rare şi trecerea lor sporeşte doar liniştea ce se aşterne după ce s-au făcut nevăzute. Uneori am impresia că cimitirul şi-a întins stăpânirea pe toată strada, revendicând-o şi câştigând în faţa furnicarului gălăgios şi aglomerat ce a devenit oraşul în ultimii ani. În capătul opus este un parc unde vin copii să se joace pe leagăne, unde se dau pe tobogan şi se aleargă printre tufişurile verzi. Îmi place să zăbovesc pe aici în serile de vară. Scârţâitul monoton făcut de un scrânciob ruginit îmi aduce aminte de iernile geroase când uşa deschisă a unei case

părăsite gemea în noapte, iar eu umblam singur peste pustietatea de zăpadă.

Toamnavin pe stradă ce duce la cimitir şi răvăşesc frunzele uscate căzute la pământ, saule scutur pe cele care sunt încă în copaci.

Castanii nu reuşesc să umbreascădecât parţial drumul. Dincolo de ei se întrezăresc clădirile vechi în geamurile cărora nu zâmbeşte niciodată nimeni.

Câte o pereche de îndrăgostiţi stau pe băncile de sub arborii înalţi, îmbrăţişându-se în lumina roşie a apusuluice pare tremurătoare din cauza frunzelor care se zbat pe crengi. Se opresc o clipă din sărutat doar ca să-şi poată uni privirile. O frunză se desprinde şi faţa îi urmăreşte căderea lentă la pământ.

— Ce s-a întâmplat? O întreabă prietenul tulburat din visarea în care îl cufundase ochii ei.

— A, nimic, îi răspunde ea. A trecut doar vântul.

Şi atunci eu trec mai departe de frică să nu tulbur încă o dată visarea celor doi.

Fotografia.

Privi cu ochi criticlădă de gunoi pe care nu reuşea nicicum să o scoată din cadru. Mai făcu câţiva paşi schimbând unghiul şi reglă încă o dată aparatul de fotografiat.

Între timp faţă aştepta răbdătoare pe bancă. Afişa un zâmbet vesel, puţin forţat din cauză că stătuse prea mult timp aşa. Muşchii feţei o dureau şi-şi închipuia că zâmbetul i se transformase într-un rictus urât, el însă continua să ţină aparatul de fotografiat îndreptat spre ea, aşa că nu spunea nimic de frică să nu strice poza.

Chiar deasupra ei, un castan înflorit se legăna uşor în bătaia vântului făcând umbrele să tremure pe faţa ei. Foarte încet ridică din umeri întrebător spre prietenul ei, dar el îi făcu semn

să mai aibă puţină răbdare şi să se apropie de tufişul de măceş cu flori roşii de lângă bancă.

Băiatul făcu încă doi paşi reuşind în sfârşit să fie mulţumit de imagine. Pomii înfloriţi alcătuiau un fundal frumos.

Deasupra lor se vedeau furnalele unei fabrici îndepărtate şi blocurile de dincolo de parc. Cerul era senin şi soarele strălucea puternic fără să încălzească dimineaţa colorată de primăvară.

Pe drumeagul şerpuitor din parc venea o bătrânică trăgând după ea un căruţ uzat. Ceva mai departe, în spatele băncii, un copil se juca aruncând în sus o minge. Vântul răsfiră uşor părul fetei animându-l în acelaşi timp şi faţa palidă.

Apăsă declanşatorul.

Totul se opri o clipă. Pomii n-au mai tremurat, mingea a rămas suspendată în aer, bătrâna a stat nemişcată, vântul a dispărut, fumul de la furnale a devenit doar un desen şters. Un singur moment furat trecerii şi prins în fotografie.

Lăsă aparatul în jos. Fata se ridică de pe bancă zgribulindu-se de frig şi merse la el. Plecară împreună din parc.

Bătrâna depăşi banca mergând netulburată pe cărarea îngustă. Băieţelul se mai jucă o vreme alergând după minge în stânga şi în dreapta, apoi plecă şi el. Soarele apuse, parcul rămase pustiu, pomii se scuturară de flori, mai târziu şi de frunze... Clipa trecuse. Singura mărturie că existase vreodată fiind fotografia şi amintirea a doi tineri.

Dar tinerii au crescut şi au uitat unul de altul. Au uitat zilele în care se plimbau prin parc ţinându-se de mână. Fotografia uitată şi ea în albumul de pe raftul prăfuit imortalizase ceva ce între timp dispăruse. Castanii înfloreau în fiecare primăvară, furnalele fabricii continuau să se profileze deasupra lor, în depărtare, blocurile se vedeau dincolo de parc.

Anii au trecut, cei doi au îmbătrânit, fotografia s-a învechit, a devenit negricioasă şi neclară, apoi s-a pierdut în grămada de lucruri uzate pe care nepoţii au ars-o în curtea blocului ca să se distreze într-o noapte când părinţii erau plecaţi din oraş.

În parc pomii au înflorit şi în anul următor fremătând uşor în vântul de primăvară. Alte perechi de îndrăgostiţi s-au oprit pe banca de lângă măceş, iar cărarea şerpuită a fost acoperită de iarbă.

Uşa.

M-am întrebat de multe ori ce-aş fi putut face să evit întâmplările din noaptea aceea – fiindcănu m-am îndoit nici o clipă că au fost reale. Am refăcut drumul de zeci de ori în minte şi de fiecare dată deciziile erau altele decât cele pe care le-am luat atunci. Ca şi cum, în noaptea aceea, ceva mă împinsese pe drumul pe care, singură, nu aş fi mers niciodată. (Sau acum ştiam doar cum se termină şi încercam totuşi, în mintea mea, să evit acele evenimente.)

Era seară, într-o toamnă târzie. Prima zăpadă nu căzuse încă deşi pomii erau desfrunziţi de multă vreme. Mă plimbam pe străzile pustii ale satului încercând să întârzii cât mai mult ceasul sosirii mele acasă. O făceam intenţionat fiindcă ştiam că bunicilor mei nu le pasă, deşi tata mi-a spus de nenumărate ori să fiu acasă înainte să se lase întunericul.

Am văzut din întâmplare geamul luminat al căsuţei care era folosită drept şcoală. Ştiam că în fiecare sâmbătă noaptea se strângeau acolo tinerii din sat, ca să fumeze, să joace cărţi, să se îmbete şi poate chiar să danseze – nu eram sigură. M-au chemat şi pe mine de nenumărate ori, dar n-am fost tentată niciodată. Până la urmă au renunţat.

În noaptea aceea vrând să-misatisfaccineştiece curiozitate ascunsă, mi-am îndreptat paşii spre şcoală. (Mai târziu, gândindu-mă mai atent, mi-am dat seama că singura explicaţie pentru decizia mea, a fost discuţia cu tata despre discotecă.) Cred că doream să văd dacă îl voi găsi acolo pevărul meu (de 13

ani), care a acceptat prea cuminte să doarmă în pod şi să-mi cedeze mie camera lui. Sau pe fetele care mi le dădea tata exemplu când avea să-mi reproşeze ceva.

Am urcat scările înnegrite de vreme şi am deschis uşa de la intrare încet, dar fără ezitare. Am străbătut în câţiva paşi holul micuţ cu podea de lemn, ocolind băncile îngrămădite în dezordine. Am intrat în clasă pe uşa deschisă. Înăuntru era exact aşa cum mă aşteptasem: muzică, gălăgie, fum şi miros de alcool de m-am întrebat cum se va aerisi încăperea până luni, când vor începe orele.

Erau toţi acolo. Eu am fost primită surprinzător de bine, având în vedere că apariţia mea neanunţată şi neaşteptată după atâta vreme ar fi trebuit să ridice unele întrebări (dacă nu chiar suspiciuni). Ca să nu par stingheră, m-am alăturat unui grup în care nu cunoşteam pe nimeni decât din vedere.

Pe la miezulnopţii mi-am spus că ar fi vremea să plec fiindcă nu vroiam, totuşi, să-mi îngrijorez (prea rău) bunicii şi pe deasupra mă simţeam puţin ameţită din cauza atmosferei.

Când m-am ridicat însă, am văzut uşa din peretele clasei deschisă. De când am fost în clasa întâi şi am venit aici prima dată, am vrut să ştiu ce era în spatele acelei uşi. Am încercat de nenumărate ori să o deschid, dar întotdeauna era încuiată. O dată am venit împreună cu un prieten din sat şi am încercat să forţăm încuietoarea cu o bucată de sârmă. Nu am reuşit să o deschidem. Am pândit patru ani (clasele primare) să intre cineva în încăperea aceea dar nu a intrat nici învăţătoarea şi nici vreun alt coleg. Până la urmă am ajuns la concluzia că uşa era doar de formă. Probabil, cândva, dăduse într-o cameră, dar interiorul clădirii fusese modificat ulterior şi nimeni nu se deranjase să ia uşa de acolo, acum fiind mai mult ca sigur zidită în perete.

Cu inima bătând puternic din cauza acelei emoţii pe care o au numai copii care ştiu că fac ceva ce nu au voie, m-am apropiat de uşă. Am fost puţin dezamăgită când, în loc de încăperea miraculoasă, pe care de mică mi-am închipuit-o, am găsit o scară îngustă care ducea probabil în pivniţă. Am coborât vreo

două-trei trepte încercând zadarnic să desluşesc ceva prin întuneric – fiindcă nu-mi plăcea deloc ideea că la asta se reduceau toate fanteziile mele. Când eram mică, în orele în care mă plictiseam, obişnuiam să mă uit la uşa aceea şi să visez că dincolo de ea se află o altă lume, cu păduri şi flori prin care zburau spiriduşi iar zânele stăteau la umbra copacilor. Sau îmi închipuiam, pur şi simplu, că în încăperea aceea îşi ţinea învăţătoarea caietele noastre şi, intrând înăuntru, aş fi corectat ce nu ştiusem la ultima lucrare. Scara îmi stricase toate visele. Am ieşit de acolo aproape supărată.

Am încercat să îi salut pe cei de faţă, spunându-le că plec, dar nu am primit nici o atenţie. Nimeni nu dădea vreun semn că ar vrea să mă însoţească, aşa că m-am îndreptat spre ieşire. După ce am trecut pragul, am întors capul întrebându-mă dacă părinţii acestor copii nu spuneau nimic fiindcă îşi petreceau noaptea aici. Poate nici nu ştiau. Dar ce minţeau de reuşeau să-l convingă? Am ridicat resemnată din umeri. Şi atunci am văzut lanterna.

Stătea pe masă, aprinsă, îndreptată spre tavan. Abia atunci am remarcat celelalte lanterne care luminau încăperea. Bineînţeles, mi-am adus aminte, clădirea nu avea electricitate. Am luat lanterna şi m-am îndreptat spre uşa din perete fără să mai stau prea mult pe gânduri.

Scara cotea stâns la dreapta şi după vreo zece trepte mi-am dat seama că era în spirală. Pereţii din ciment sfărmicios erau umflaţi peste tot din cauza umezelii. Primele trepte ale scării fuseseră căptuşite cu lemn, dar acum erau tot din ciment făcut praf, care îmi alunecă sub picioare.

După câteva minute de coborâre, emoţia de la început a lăsat loc plictiselii. A început să-mi fie frig şi nu mai auzeam gălăgia din clasă. Am hotărât să mă întorc dar. Am auzit un clipocit de apă.

Curioasă, am mers mai departe. După o nouă cotitură, scara s-a sfârşit.

Mă aflam într-un coridor îngust cu pereţi din piatră lucioasă cu multe denivelări pe care curgeau mici şiroaie de apă infiltrându-se în podeaua de pământ. Amfăcut câţiva paşi şovăielnici înainte fără nici cea mai mică intenţie să îmi contiui cercetările când.

Am auzit iarăşi clipocitul de apă. Am zâmbit ironic gândindu-mă că era special făcut să mă atragă pe mine.

Să mă atragă unde?

M-am uitat la ceas: aproape unu noaptea. Dacă bunicii mei nu s-au culcat încă, am încurcat-o.

Am mers mai departe şi pentru o clipă m-am lăsat iarăşi cuprinsă de emoţia „fac ceva ce nu-l voie şi scap nepedepsită”. Dar mi-a trecut repede în liniştea şi întunericul care mă înconjurau.

În fascicolul lanternei am văzut o uşă în stânga coridorului. Am mers la ea: era masivă, din fier şi avea o fereastră cu gratii în partea de sus. Cu inima bătându-mi nebuneşte am îndreptat lanterna spre deschizătură.

Încăperea pe care o vedeam era goală. Doar trei pereţi din piatră. Am pus mâna pe încuietoarea uşii (care era mai rudimentară decât cea de la coteţul porcilor de la bunica) şi am vrut să intru. Dar noaptea care m-a întâmpinat prin fereastra mică, după ce am lăsat în jos lanterna, m-a făcutsă mă răzgândesc.

Am auzit încă o dată clipocitul acela, mult mai desluşit şi am reuşit să văd de unde venea. O baltă mică se stânsese jos într-o adâncitură. Chiar deasupra, pe tavanul din piatră, era un ţurţure murdar pe care o nouă picătură începuse deja să se formeze.

Am depăşit baltă şi am văzut două uşi situate faţă în faţă, de o parte şi de alta a coridorului. Când am ajuns slângă ele, n-aveam nici cea mai mică intenţie să mă opresc şi mai mult din întâmplare am trecut fascicolul lanternei peste fereastra cu gratii.

În clipa aceea un răget atroce mi-a îngheţat sângele în vene şi botul cenuşiu care a muşcat gratiile m-a făcut să intru cu spatele în cealaltă uşă. Atuncis-a auzit alt muget – puţin diferit de primul, dar la fel de înspăimântător – şi o bufnitură puternică în uşa de care stăteam proptită, m-a aruncat la pământ. Am ţipat. În timp ce vedeam cealaltă fereastră zgâlţâită de un bot cu dinţi, am reuşit să mă ridic de pe jos şi să fug. Din păcate însă nu spre ieşire.

Când m-am oprit, m-am întors să văd dacă nu eram urmărită de cele două creaturi. Inima îmi bătea nebuneşte, abia reuşeam să respir şi simţeam înţepături când trăgeam aer în piept. Picioarele îmi tremurau atât de tare încât am crezut că voi cădea. Abia îmi mai simţeam mâinile şi am observat cu surprindere (şi uşurare) că nu scăpasem lanterna.

Am privit în jur: atunci mi-am dat seama că fugisem în cealaltă direcţie şi am alunecat la pământ de frică înţelegând că, dacă vroiam să ajung înapoi la scară vă trebui să trec iarăşi printre cele două uşi. Disperată şi deznădăjduită m-am lăsat pe spate dar când am atins peretele, am sărit în picioare, ţinând încă prea clar minte ce se întâmplase ultima dată când m-am proptit cu spatele de ceva.

Am continuat să merg împleticindu-mă şi având grijă să nu ating pereţii. Am văzut o nouă uşă, deschisă, doar când am ajuns la doi paşi de ea. Am rămas împietrită de spaimă, aşteptând din clipă în clipă să iasă pe ea un monstru cenuşiu, să urle şi să se repeadă la mine.

Cum însă nu s-a întâmplat nimic, liniştindu-mă puţin, am observat că uşa era diferită de celelalte trei. Mai mult târându-mi picioarele, care încă tremurau, decât păşind, am pătruns în cameră. Mă aşteptam încă să simt gheare înfipte în mine sfâşâindu-mă, dar am reuşit să mă stăpânesc. Încăperea în care am intrat era. Mobilată. O masă mare în mijloc, plină de obiecte pe care, din cauza dezordinii nu reuşeam să le disting clar, o bibliotecă ocupând tot peretele, cu volume foarte groase şi, după cum arătau, foarte vechi, un pat, câteva scaune, mai multe dulapuri. Toateerau din lemn cioplit în stilul acela foarte vechi,

cum am văzut doar la muzeu. Pe masă, o lampă, avea încă petrol în ea.

Cu o cutie de chibrituri pe care oaveam la mine, am aprins lampa, dar dădea prea puţină lumină ca să pot stinge lanterna (ca să am curajul să sting lanterna). M-am aşezat la masă aproape calmă. Toate lucrurile care mă înconjurau aveau un aer familiar şi reconfortant (aici trăiau oameni, nu alte arătări). Bunica avea, în cămară, o noptieră asemănătoare cu cea de lângă pat. Din maldărul de obiecte împrăştiate pe masă am luat la întâmplare un caiet şi l-am răsfoit. Avea schiţat în el tot felul de animale. Desenele fuseseră făcute în creion (sau cărbune, nu-mi dădeam seama) şi erau cam ciudate (deşi foarte bine realizate). Animalele erau încadrate în tot felul de figuri geometrice şi uneori era desenat numai capul, sau o labă, sau organe interne. Dar cel mai ciudat mi s-a părut că unele animale nu le recunoşteam (şi nu din cauza luminii slabe). Tot răsfoind foile, am găsit desenată o dantură formată din colţi foarte ascuţiţi şi. Erabotul care muşcase de gratiile ferestrei când trecusem pe coridor ca să ajung aici. Am încercat să îmi dau seama cărui animal din caiet îi aparţinea, dar nu păreau a avea o ordine anume. Am închis încet caietul (era linişte deplină şi îmi era frică să nu o tulbur – aveam senzaţia că eram în siguranţă atâta timp cât nu-mi făceam simţită prezenţa) şi am observat atunci, pe coperta lui, două iniţiale frumos caligrafiate. (Erau iniţialele mele, dar asta nu mi se pare nici acum important fiindcă multă lume poate avea aceleaşi iniţiale.)

Am întins mâna să iau alt obiect de pe masă, dar atunci am zărit încă o uşă (mai bine zis doar o deschizătură în perete). Şovăind, am îndreptat lanterna spre ea; era încă o cameră. Nu am stat mult să aleg între obiectul (ce semăna cu un borcan negru) a cărui utilitate vroiam să o aflu şi camera care parcă mă chemaânăuntru.

Am ocolit masa, încercând încă să-mi imaginez la ce foloseau toate obiectele acelea şi am intrat în cealaltă încăpere (oprindu-mă o clipă în prag ca să mă asigur că nu pândea nimeni ascus după uşă). Încăperea era mai mică decât prima. Avea o

bibliotecă puţin înclinată sub greutatea cărţilor aşezate în dezordine, cu un teanc de ziare pe raftul de jos. Un dulap foarte mare era răsturnat cu uşile în sus, lângă el erau mai multe lăzi din lemn, cum se foloseau la ţară, pe vremuri (şi cum unii bătrâni, spre exemplu bunica mea, mai aveau încă) şi altă noptieră. Toate lucrurile din încăpere erau în dezordine şi am tras concluzia că fusese folosită pe post de cămară. Atunci mi-am pus întrebarea ce considera omul care locuise aici (fiindcă era evident că locuise cineva aici. Cândva) drept lucruri nefolositoare. Am deschis lada cea mai apropiată de mine şi am luminat înăuntru. Era goală. Sau aproape goală.

Toate boarfele ocupau doar o parte a lăzii.

Iar când lumina a căzut pe ele, “boarfele “s-au mişcat.

În primul moment am crezut că mi se pare mie, dar „lucrurile” au continuat să se mişte (efectuând parcă o rotaţie) şi două lăbuţe mici au ieşit laiveală (cel mai potrivit ar fi spus) scurgându-se de sub masă informă ce acum era evident un animal. Doi ochi gălbui în lumina aceea, s-au holbat nefiresc de asimetric pe un cap ce nu reuşeam să descifrez nici o trăsătură. Lent, dar parcă totuşi prea repede pentru mintea mea paralizată de scârbă (şi groază), s-a căscat o crăpătură neagră care treptat s-a făcut roşie. Când au apărut câţiva colţi albi, am scăpat capacul lăzii, dându-mă fără să mă gândesc câţiva paşi în spate. Dintr-o dată, în toate cutiile din cameră vedeam creaturi informe scoţându-şi lent la iveală labele, ghearele, botul, colţii şi sfărmând lemnul învechit în care erau întemniţate. Când am văzut dulapul răsturnat, mi-am pierdut cumpătul şi am fugit.

Din neatenţie am dat însă peste noptiera care se afla lângă perete. Am rămas încremenită când am văzut uşa micuţă deschizându-se încet, cu un scârţâit uşor, care mi s-a părut un sunet insuportabil de puternic făcut parcă direct pe creierul meu. Nu mai puteam schiţa nici o mişcare şi am privit îngrozită cum o creatură de coşmar se târăşte afară din noptieră.

Şi-a scos prima dată labele (care n-aş putea să jur că erau două şi nu doar una singură, mai lată) de o culoare foarte deschisă,

apoi botul pe care se puteau vedea două urechi clăpăuge, iar când ar fi trebuit să-l urmeze restul corpului, ceva a căzut la pământ cu un bufnet sec (mai puternic decât bătăile inimii mele).

Tocmai observam că labele din spate au rămas atârnate de marginea noptierei, când doi ochi atât de negri încât păreau goi m-au fixat privindu-mă parcă până în suflet.

Am scăpatlanterna din mână şi m-am întors să fug (oriunde, chiar şi printre cele două uşi, numai să scap de acolo) dar m-am împiedicat şi am căzut pe jos, lovindu-mă cu umărul de masă.

Durerea m-a făcut să-mi revin puţin din spaimă. Am zărit uşa pe care trebuia să ies, putând chiar să recuperez lanterna fără că târâtoarea cu ochi negrii să mă ajungă din urmă. Am pus mâna sănătoasă în faţă, încercând să mă ridic şi atunci am văzut.

Doi ochi aurii, sticloşi, mă priveau de sub masă. O adunătură de pene negre, în formă de căpiţă de fân, stătea nemişcată şi, pentru o clipă, am reuşit să cred că nu era tot un „animal”. Dar ochii au clipit (devenind parcă mai mari).

Am ţipat cât mă ţineau plămânii şi fără să mai iau în seamă durerea din braţ, sau lanterna căzută jos, m-am ridicat şi am fugit.

Când am trecut pragul, o umbră neagră s-a profilat în lumină pâlpâitoare a lămpii, prea târziu însă ca să o mai pot evita. Am leşinat înainte să-mi dau seama de ce m-am lovit.

Când m-am trezit, primul lucru pe care l-am văzut, a fost o rază de lumină (şi nu era lanternă) printre pomii desfrunziţi. Un băiat pe care greu l-am recunoscut ca fiind vecin cu bunicii mei, mă trăgea de mână.

— Sper să nu mă obligi să te car în braţe până acasă, a spus el când a văzut că mi-am deschis ochii. Nu spun că nu mi-ar face plăcere, dar reuşesc cu greu să mă ţin pe mine pe picioare.

Cineva m-a apucat de cealaltă mână, ridicându-mă înainte să pot eu spune ceva. Am văzut ca prin ceaţă cum ies din clasă. Când am ajuns în răcoarea dimineţii, mintea mi s-a limpezit puţin:

— Pot să umblu singură, i-amspus celui care mă ţinea, deşi nu-mi simţeam încă picioarele.

Până am ajuns acasă îmi revenisem complet şi am reuşit să mă strecor în pat fără să-l trezescpebunici. Am stat acolo până la prânz, când a venit tata şi m-a găsit cu febră şi delirând.

De atunci n-am mai avut curajul să intru în clasă şi să verific uşa din perete. Cei pe care i-am întrebat ce s-a întâmplat în noaptea aceea mi-au spus că nimic. Doar m-am îmbătat puţin şi am adormit. Nu lipsisem nici o clipă din clasă şi nici o uşă nu fusese deschisă. Dezinteresul pe careâl arătau m-a făcut să nu mai insist ca să nu stârnesc bănuieli.

Ştiu însă că tot ce s-a întâmplat în subsol a fost adevărat (nu doar umărul lovit îmi spune lucrul acesta) şi că undeva, într-un subsol, cineva face desene într-un caiet (cu iniţialele mele pe el), modelând (sau poate remodelând) tot felul de forme haotice. Singurul lucru ce mă înspăimântă acum (fiindcă nu îmi este frică să deschid orice noptieră şi nici nu am renunţat să stau la masă de spaima gândului că oarece mă poate prinde oricând de picioare) este că într-o zi, când le voi spune poveşti copiilor, sau poate nepoţilor, voi afla ce erau creaturile respective şi cine făcea desenele.

Portret de femeie.

Pătrunse în cameră şi închise uşa. Era obosită. Privi patul ca pe o alinare mult dorită, dar apoi îşi aduse aminte că noaptea nu putea dormi bine. Avea insomnii şi după ce stătea culcată o vreme îndelungată încercând să adoarmă, o dureau spatele şi gâtul. Dacă se ridicatotul devenea confuz şi uneori ameţea. Nu putea aprinde lumina fiindcă îi rănea ochii. Când reuşea totuşi să adoarmă se trezea ca dintr-un coşmar, asudată şi rămânea întinsă, paralizată de frică multă vreme.

Acum stătea în cameră în semiîntuneric. Afară era încă ziuă dar se înnorase. Se aşeză la masă şi privi apatică pozele pe care se pusese praful. Se uitase la ele de atâtea ori. Erau imagini care îipromiseseră o viaţă fericită. Tinerii din ele erau veseli, râdeau, erau frumoşi şi fără griji. Aşa crezuse că va fi şi viaţa ei.

Una dintre fotografii înfăţişa o mireasă alături de mirele ei. Fata era foarte frumoasă, avea o mutră de copil cu bucle blonde ieşind la tâmple de sub voalul alb. Ochii îi străluceau şi toată faţa îi era luminoasă. Mama ei nu fusese niciodată frumoasă dar în poza aceasta părea un înger. Probabil e o lege nescrisă ca toate femeile să fie frumoase o dată în viaţă.

Bărbatul de lângă ea era gingăşia întruchipată. Avea privirea fermă, iar zâmbetul calculat părea că face un legământ veşnic de iubire. Nu a fost să fie aşa.

Văzuse de atâtea ori pozele acelea şi nimic nu prevestea ce avea să urmeze. Nici o zi nu era senină, niciodată nu strălucea soarele, nu era veselă, fără griji. Era mereu singură şi tristă. Contemplând fotografiile şi ascultând poveştile îşi clădise speranţe pentru viitor dar totul se dovedise a fi o înşelătorie.

Se întinse pe pat privind tavanul. Era prea devreme să se culce. Dar nici nu avea altceva de făcut. Colegele de lucru o chemaseră şi pe ea în oraş, la terasă, însă nu avea bani nici măcar pentru un suc. Pe deasupra îi şi displăcea compania lor de tinere stupide care se etalau sperând să prindă în mrejele lor un bărbat care să se îndrăgostească de ele, să le ia în căsătorie şi să le ţină acasă, eventual cu servitoare şi mese la restaurant. Se săturase de râsetele lor fără motiv, de veşnicele glume proaste şi remarci nesărate.

De doi ani, de când plecase din capitală prietenă ei din copilărie, nu mai avea cu cine vorbi. Puţinele relaţii pe care le avusese cu unii tipi, nu însemnaseră nimic pentru ea. La început toţi păreau pasionaţi, interesanţi, dar după o vreme îşi dădea seama ce persoane apatice şi ce vieţi nesemnificative aveau. Ultimul prieten reuşise chiar să o convingă că o iubea, dar nu pentru multă vreme. Gândindu-se bine, nu avea ce să-l reproşeze

fiindcă nici ea nu-l iubise, deşi era convinsă că l-ar fi putut face fericit. Ar fi vrut să îşi găsească un prieten cu care să stea, doar ca să-şi umple timpul, dacă la altceva nu mai putea spera, dar de când şeful ei îi făcea avansuri era scârbită de toţi tipii care se uitau mai lung la ea.

Nu avea nici măcaro pisică să-l ţină de urât şi, de la o vreme, nici vrăbiuţele nu mai veneau la geamul ei.

La părinţi mergea rareori. Se săturase să le tot audă reproşurile că nu-şi găseşte bărbat, că nu face copii, că nu are prieteni. Ce, parcă asta ar fi depins de ea!

La 18 ani, când dădea la Facultate, viaţa ei era plină de vise. Ştia ce vrea să facă şi era foarte încrezătoare că va reuşi, nimic nu părea să-l umbrească viitorul. Nu fusese niciodată o persoană foarte fericită, nu avusese ignoranţa necesară pentru aşa ceva. Dar era animată de viaţă, ambiţioasă şi hotărâtă să nu se lase înghiţită de o lume mizeră şi nepăsătoare.

Doar cinci ani mai târziu, toate astea muriseră. Le pierduse undeva, în nopţile lungi şi nedormite în care încerca să dea un sens la ce vedea zilnic, la ce trăia. Acum îşi simţea dureros toate speranţele năruite ca un castel din sticlă spart ale cărui cioburi tăiau parcă direct în sufletul ei.

Se ridică şi merse la geam. Mâine va fi sâmbătă. Avea nevoie de bani aşa că lucra ore suplimentare. Se uită o vreme la copiii care se jucau în curte, la pomii care creşteau drept pe lângă ferestre, la trecători. Totul era urât. Culori cenuşii, praf, mizerie. Copiii păreau nişte animale fără minte în goana lor dezlănţuită. Pomii erau simbolul părăsirii în măreţia lor indiferentă. Şi simţea că ea era cea abandonată, uitată, chiar neştiută niciodată.

Copilăria ei nu fusese cea mai fericită, dar oricum nu se compara cu ce i-a urmat. Poate dacă ar fi ştiut ar fi reuşit să evite. Dar nu ştia ce greşise. La şcoală învăţase bine întotdeauna şi, fără a excela, se situase printre primii elevi. Avusese partea ei de răzvrătire şi nesupunere dar totul fusese mai mult pentru a-şi alina amorul propriu decât pentru a rezolva ceva. Fusese mereu

„în banca ei” şi nu deranjase pe nimeni. Şi toate acestea unde o duseseră? Singură într-o garsonieră închiriată, fără bani, fără viitor. Cu un serviciu din care abia îşi putea duce existenţa şi din care se aştepta oricând să fie dată afară.

Nici cu sănătatea nu stătea bine. Deşi era tânără, grijile o marcaseră profund. Disperarea unei vieţi plină de neajunsuri îşi săpase cute adânci pe faţa ei. Uneori i se părea că nu avea să mai scape niciodată din această capcană a vieţii care era tristeţea.

Drumul care nu duce nicăieri.

Blocul din care coboară în fiecare dimineaţă are ieşirea în curtea interioară, iar de aici se ajungeân stradă printr-o boltă îngustă. Trotuarul este denivelat şi ocupat în mare parte de maşinile care au parcat pe el. În fiecare zi se opreşte o clipă în staţia de autobuz... Dar nu vine nici o maşină. Nu aşteaptă în staţie ci porneşte mai departe cu pas măsurat întorcându-se din când în când în spate sperând să vadă venind autobuzul. Degeaba însă.

Când ajunge la intersecţie, ia colţul şi nu mai poate vedea staţia. Strada în care iese e mai largă. Trotuarele sunt mai mari şi mărginite de un strat de pământ în care, pe alocuri, creşte iarbă mică şi rară. Castanii bătrâni se înalţă de ambele părţi ale drumului umbrind geamurile caselor.

Ea merge în fiecare zi pe aceeaşi parte a drumului. Când pleacă de acasă are în dreapta şirul de castani şi şoseaua, iar în partea stângă casele vechi cu zugrăveala căzută pe alocuri, cu toate ramele geamurilor de pe care se cojeşte vopseaua, mâncate de ploaie. Iar când se întoarce acasă, vine pe jos urmând drumul pe acelaşi trotuar, de data aceasta însă cu pomii în partea stângă şi casele în dreapta.

Uneori urmăreşte îngândurată modelelehaotice făcute de crăpăturile din asfalt. Alteori priveşte castanii înfloriţi încercând să-şi aducă aminte când s-a bucurat ultima dată de priveliştea

oferită, sau întoarce capul după maşinile care trec, fără să le vadă cu adevărat. Altădată se grăbeşte pur şi simplu fără să vadă nimic împrejurul ei. A străbătut de atâtea ori drumul încât a ajuns să-l cunoască fiecare colţişor, iar uneori i se pare că nici nu a făcut altceva toată viaţa. Când o casă e renovată, sau un gard vopsitsau când e plantat un nou rond de flori între castani, pentru ea nu se schimbă de fapt nimic. Drumul străbătut în fiecare zi se modifică şi în amintire odată cu cel real. În primele zile i se pare ciudat, străin, dar după o săptămână-două imaginea veche din memorie se estompează fiind înlocuită de cea nouăşi are impresia că aşa arătase dintotdeauna.

Traversează şoseaua în fiecare zi prin acelaşi loc şi când merge de acasă şi când se întoarce. Coteşte pe o străduţă lăturalnică îngustă şi necirculată ca să evite aglomeraţia din centru. Când se întoarce acasă, după înserare, evită străduţa fiindcă este neluminată şi o ia pe drumul principal care la ora aceea e aproape pustiu.

Străduţa dă într-un parc. Un trotuar asfaltat îi conduce paşii spre podul din ciment. În parc trece pe lângă un bust negru pe un soclu de piatră. Nu s-a oprit niciodată să vadă al cui este. Uneori, după ce îl depăşeşte, îşi aduce aminte să se uite la nume, dar nu se mai întoarce. Îşi spune că se va uita a doua zi. Dar ziua următoare nu-şi mai aminteşte. Sau poate că citise cândva a cui era statuia, dar nu reţinuse numele… Nu mai ştia.

După ce trece podul şi traversează o altă stradă, ajunge în staţia de tramvai. Uneori aşteaptă; dacă plouă afară sau e frig, dar de cele mai multe ori nu vine, sau e prea plin că să se urce în el. Atunci traversează parcul şi merge mai departe pe jos.

Străbate drumul parcă dintotdeauna. De când a împlinit şase ani şi a mers la şcoală. Opt ani de şcoală generală a mers zi de zi pe acest drum. Chiar şi în vacanţă, când se ducea la mătuşa ei, tot pe aici trecea, doar că trebuia să depăşească şcoala şi să străbată o alee îngustă printre blocuri. Când a terminat gimnaziul, a intrat în liceu. Pentru a ajunge la noua şcoală trebuia să meargă pe lângă parc până la o altă intersecţie.

Urmând acest drum, a mers şi la facultate. Era ceva mai departe şi, în cinci ani, cât a urmat cursurile, s-a văzut nevoită să ia tramvaiul dacă avea ore dimineaţa sau dacă era în întârziere.

Serviciul însăeste mai aproape. Ocoleşte doar clădirea liceului şi ajunge la birou.

După ce va ieşi la pensie, pe drumul acesta va merge în vizită la nepoţi. Fiindcă se va muta într-un apartament mai mic, cedând băiatului ei locuinţa actuală.

Toată viaţa a străbătut drumul. Vară când copacii erau verzi şi afară era cald, primăvara când totul era înflorit, când zăpada încă nu se topise, când ploua şi când vântul bătea necruţător. Când păsările cântau şi când copii se jucau în parc.

Într-o zi, însă, avea să cotească mai repede pe drumul mărginit de castani. Va trece nepăsătoare pe străzile triste. Nu va lua în seamă nici măcar pe femeia care vinde flori, de la care nu uita altădată să ia un buchet când mergea la mormântul soţului ei. Chiar şi drumul străbătut prin cimitir va fi acelaşi cu cel pe care îl parcursese de sute de ori, de când îimuriseră bunicii, părinţii, soţul. Doar că de data aceasta nu avea să se mai întoarcă.

Căsuţa din poveşti.

Ceva irezistibil îmi conducea paşii pe străzile înguste şi pline de praf. Am văzut din depărtare casa micuţă cu peretele dinspre stradă acoperit în întregime de plante căţărătoare cu frunze de un verde viu. Într-un mod paradoxal pe care n-am încercat să mi-l explic niciodată, pe măsură ce mă apropiam, casa devenea şi mai mică. Atunci când ajungeam în dreptul ei, zăream geamurile, doar puţin deasupra nivelului străzii şi deşi am încercat de multe ori să mă uit prin ele, nu am reuşit să văd nimic înăuntru. Perdelele cele acopereau erau subţiri, din dantelă îngălbenită de vreme şi totdeauna rămâneam surprinsă că privirea mea nu le putea străbate dezvăluindu-mi măcar nişte contururi vagi. Întunericul care mă întâmpina dincolo de ele nu era negrul dens şi nepătruns al nopţii ci lipsă de lumină care caracterizează doar spaţiile vaste, nemărginite… Infinitul.

Uşa căsuţei acoperite de iederă era atât de joasă că ar fi trebuit să-mi aplec capul dacă aş fi vrut să intru. La ora când ne întorceam de la şcoală, pe această uşă ieşea zilnic o bătrânică să vândă bomboane.

De multe ori am încercat să mi-o închipui pe bătrână ca fiind zgripţuroaica din poveşti, care ademeneşte cu dulciuri copii şi apoi îi fură. Dar nu reuşeam să văd în zâmbetul ştirb de pe faţa zbârcită decât bunătate şi sinceritate. N-am stat niciodată să vorbesc cu ea; schimbăm doar două-trei cuvinte când îmi cumpăram bomboanele. Şi nici nu ar fi fost nevoie de altceva fiindcă zâmbetul ei spunea totul. Când băieţii se băteau şi fetele se certau, când ţânci neştiutori şi răutăcioşi strigau şi fugeau, zâmbetul acela îmi spunea că pe lume există mai multe decât şcoală, teme şi pauze scurte între ore plictisitoare.

Treceam în fiecare zi, în drumul meu spre şcoală, pe lângă căsuţa care ascundea în ea toate visele mele de copil. Poarta joasă şi geamurile oarbe au fost pentru mine, multă vreme, centrul universului, fiindcă ştiam că dincolo de ele se întindea o lume în care puteam intra doar cu închipuirea. Toate visele mele se desfăşurau în curtea ascunsă de pereţii acoperiţi cu frunze tremurătoare, iar bătrânica era acolo o prinţesă veşnic tânără, domnind peste meleaguri fantastice. N-am încercat niciodată să intru pe poarta ruginită, deoarece acasă, toată lumea îmi repeta zilnic să nu vorbesc cu oameni străini şi să nu merg cu ei. Cum aş fi putut eu să explic cuiva că bătrâna nu era străină, ci era zâna tărâmurilor din visele mele?

Am lovit mai mult din reflex decât conştientă ceasul deşteptător care suna pe noptieră. Ţârâitul agasant s-a oprit şi în liniştea care s-a aşternut am reuşit să-mi amintesc că trebuia să merg la şcoală. Era doar a doua săptămână de când începuse anul şi încă nu mă obişnuisem cu trezitul devreme, după ce în cele două luni de concediu din perioada vacanţei dormeam până târziu.

M-am gândit cu oarecare strângere de inimă la puştii care mă aşteptau la şcoală. Nu sunt deloc mulţumită de clasă pe care am primit-o anul acesta. Mă ataşasem foarte mult de elevii care au

terminat în vară clasa a IV-a şi n-aş fi crezut că îmi va fi atât de greu să mă obişnuiesc cu nouă serie. Micuţii sunt răi, neascultători, obraznici şi gălăgioşi. Cred că este cea mai rea clasă pe care am avut-o până acum.

Drumul până la şcoală este scurt, nici douăzeci de minute dacă merg pe jos. Şcoala se vede din depărtare: o clădire dreptunghiulară, vopsită în vara aceasta cu un portocaliu de prost gust care îţi ia ochii. Curtea din faţă nu are nici măcar un fir de iarbă sau vreun rond cu flori, doar pietriş pe care îţi e imposibil să umbli fără să te împiedici.

Geamurile pline de praf la care se văd perdele cu diferite forme în dantela albă, întregesc imaginea dizgraţioasă a clădirii. La intrare este o boltă din fier forjat vopsit în verde. Probabil că a fost proiectată pentru a creşte pe ea tufişuri cu flori, cine ştie, poate chiar trandafiri – cum sunt la ieşirea din blocul în care locuiesc. Dar aici nu creşte nimic. Anul trecut au tăiat chiar şi plopii bătrâni printre care ne jucam când eram eu elevă. Au spus că fac umbră, că din cauza lor nu pătrunde soarele în sălile de clasă. Acum este într-adevăr mai lumină şi în curte se vede mai bine... Pietrişul. Pustietatea.

Mergând la şcoală, treceam în fiecare zi prin faţa căsuţei acoperită în întregime de iederă învolburându-se în voie. Stătea acolo făcând parcă o legătură palpabilă între„lumea oamenilor mari” în care eram crescută şi lumea viselor şi a poveştilor pe care am priceput, de când eram copil, că părinţii mei nu o vizitau niciodată. Nu înţelegeam cum putea cineva să trăiască fără să viseze şi când l-am întrebat pe tatăl meu, a zâmbit şi nu mi-a răspuns nimic. Nu mi-a plăcut zâmbetul fiindcă nu avea bunătatea şi seninătatea zâmbetului bătrânei cu bomboane. N-am mai vorbit niciodată despre visele mele, dar continua să mă intrige de ce oamenii mari nu credeau în poveşti şi mă înspăimânta gândul că voi creşte şi eu într-o zi.

Dar până atunci mergeam cu plăcere la şcoală fiindcă mă ştiam mai aproape de poarta spre cealaltă lume. Din sală în care aveam orele, nu puteam vedea căsuţa, în schimb se zăreau dealurile înalte şi pline de pomi verzi vara şi albi iarna.

Într-o zi, când mă întorceam din vacanţa de vară, n-am mai văzut căsuţa cu poartă mică şi ferestre joase. Fusese dărâmată împreună cu celelalte case din preajma ei. De atunci n-a mai apărut nici bătrâna cu bomboane şi nimeni nu avea să-mi mai ofere acel zâmbet venit de dincolo de truda vieţii de zi cu zi.

Când am văzut-o prima dată pe bătrâna cocoşată, cu batic negru peste părul alb, vânzând dulciuri aşezată pe un scaun micuţ în faţa casei, am vrut să-l vorbesc, dar mama s-a certat rău cu mine şi mi-a spus să nu mă apropii de ea şi să nu vorbesc niciodată cu persoane pe care nu le cunosc.

Am ascultat-o şi abia mai târziu, după ce mi-a cumpărat ea prima dată bomboane de la bătrânică, dându-mi şi mie voie acum, am început să mai schimbovorbă sau două cu ea. Nu multe, fiindcă pentru ce avea bătrâna să-mi spună nu erau necesare cuvintele.

N-am crezut că va veni o vreme când va trebui să mă despart de toate acestea. Nu-mi puteam închipui orele de curs fără lumea de dincolo de faţada joasă a casei vechi, la care să visez când învăţătoarea devenea plicticoasă. Nu găseam motivul pentru care să mă ridic din pat dimineaţa dacă nu aveam tărâmul fermecat la care să aspir... Atunci am înţeles că nu oamenii abandonează visele, ci că visele îi uită pe oameni.

Anul acela notele mele au scăzut drastic şi nu a lipsit mult să repet clasa, dar părinţii mei, care nu ştiau ce se întâmplă, au convins-o pe învăţătoare să mă treacă anul.

Încetul cu încetul am uitat şi eu...

În jurul meu toate se schimbau: străduţele mici şi prăfuite deveneau largi şi erau cimentate, drumul plin de gropi pe care îl traversam în fugă când ieşeam de la şcoală, a fost transformat într-o autostradă cu patru benzi, cu o intersecţie mare, având ronduri de flori pe care le-am detestat din primul moment în care le-am văzut fiindcă erau false la fel ca şi blocurile care străjuiau trotuarele aglomerateacum. Când au început să circule tramvaie pe străduţa care în mintea mea era tot noroioasă şi

liniştită, am înţeles că nu mai exista nici o cale să mă întorc la căsuţa mea.

Am răsuflat uşurată când am auzit clopoţelul de pauză. Se termina a doua oră dar simţeam deja o durere de cap care ştiam că avea să se intensifice în orele ce vor urma.

Am ieşit încurte alături de copiii neastâmpăraţi pe care nu reuşeam să-l fac să mă asculte. M-am aşezat pe o bancă mai retrasă ca să scap de gălăgia infernală pe care o făceau, supraveghindu-l însă cu atenţie.

La sfârşitul pauzei, după ce am strigat adunarea, când i-am numărat, am văzut că lipsea unul. Ştiam care dintre ei: un băieţel brunet, isteţ, dar foarte obraznic – nu-mi puteam aminti cum îl cheamă. L-am găsit repede, după colţul clădirii: discuta cu un cerşetor bătrân, îmbrăcat în zdrenţe murdare. Am fugit acolo. Când am ajuns lângă ei, m-a izbit un miros puternic de băutură şi gunoi. Am apucat mâna băiatului şi, smucindu-l, m-am răstit la el:

— Ţi-am spus de atâtea ori să nu vorbeşti cu oameni pe care nu-l cunoşti.

Cerşetorul s-a clătinat pe picioare şi mi-a spus zâmbind:

— Nu vă fie frică, doamnă…

Ar fi vrut să mai adauge ceva dar băutura i-a înecat probabil orice altgând. Şi nici n-ar fi fost nevoie să mai rostească nimic. Zâmbetul acela…

M-am întors şi ţinându-l de mână pe băiat am pornit grăbită spre clasă. Dar, oricât derepede aş fi mers, amintirile m-au ajuns din urmă.

Am văzut fetiţa cu păr nisipiu şi cu ghiozdanul în spate, alergând pe străzile acoperite de pământ, oprindu-se brusc în faţa geamurilor murdare, aplecându-se să vadă prin ele şi mergând mai departe, peste o clipă, dezamăgită, privind în trecere uşa de

pe care căzuse orice urmă de vopsea lăsând în loc rugina fină şi roşie. Am revăzut pădurea fermecată în care îmi petrecusem copilăria, cu izvorul limpede, cu florile şi covoarele de iarbă pe care mă aruncam obosită de prea multă alergătură. Toate acestea erau însă dincolo de uşa care nu m-a împiedicat să trăiesc ani întregi în acele locuri, deşi nu-l trecusem niciodată pragul. Am revăzut şi zâmbetul pe care îl uitasem îngropat în dezamăgiri, ambiţii, neîmpliniri…

Acum ştiu de ce a zâmbit tatăl meu, în felulcare mi-a displăcut, când eram mică. Cineva mi-a zis că orice viaţă străbate un cerc şi la sfârşit, înainte să mori, ajungi în punctul în care erai când te-ai născut. Zâmbetul cerşetorului mi-a spus că, peste mulţi ani, după ce voi îmbătrâni, voi recâştiga visele şi poveştile din copilărie… Dar nu pot aştepta o viaţă întreagă… Trebuie să mai străbat încă o dată drumul ce duce spre căsuţa ascunsă de iederă.

În toţi anii cât au durat construcţiile, în locul casei demolate, nu s-a reclădit nimic. Şi acum e doar pământ gol, pe care nu cresc decât buruieni… Unele lucruri nu pot fi înlocuite niciodată.

Pe stradă din faţa şcolii trec multe maşini în fiecare zi. Uneori şoferii nu binevoiesc nici să încetinească la stop. Au avut loc multe accidente de când sunt învăţătoare şi m-am zbătut multă vreme pe la Poliţie şi pe la Primărie ca să se ia ceva măsuri pentru reglementarea vitezei maşinilor în zonă… Acum mă bucur că nu s-a făcut nimic în acest sens.

Mai am de străbătut un ultim drum pe strada prăfuită şi plină de gropi. Mai trebuie să ajung o singură dată până la casa acoperită în întregime de iederă verde. Mai trebuie să văd o singură dată uşa ruginită şi, de astădată, să o deschid, să trec pragul dincolo de care lumea aceastanu poate pătrunde.

Jocul.

Se uită speriată în spate. I s-a părut că aude ceva. Dar nu era nimeni. Doar vântul măturând domol câmpul înverzit.

În curând va începe să se lumineze de ziuă. Atunci probabil nu-l va mai fi aşa de frică. Va ajunge nu peste mult şi în sat.

Roua rece îi udase complet adidaşii iar acum tremura de frig. Buruienile îi zgâriau picioareleşi mâinile. Plânsese mult timp, dar acum era prea obsită, doar lacrimile fierbinţi îi şiroiau nestăpânite pe faţa îngheţată de vânt. Abia îşi mai putea mişca picioarele, dar trebuia să meargă mai departe; Cristi i-a spus să nu se oprească până nu ajunge în sat. Să le povestească. Îşi şterse convulsiv obrajii cu mâinile murdare şi începu să fugă din nou. Însă după doi paşi căzu. Lovi înciudată pământul cu pumnii apoi se ridică scâncind.

Merse mai departe.

Se învioră puţin când prima rază a dimineţii lumină câmpia. Grăbi pasul. Începea să se îngrijoreze fiindcă nu vedea sătul. Nu-l trebuise niciodată atât de mult până la bunicul. Dar era şi prima dată când venea pe jos. Cristi îi spusese să urmeze calea ferată că, până dimineaţa, o să ajungă în sat în sat.

Gândul că toată noaptea nu venise nici un tren dinspre oraş îi dădea curaj: ştia că nu va ajunge prea târziu. Nici pe şosea nu trecuse nici o maşină.

Cristi îi spusese că trebuia să meargă în sat să le povestească… Începu iarăşi să plângă cu suspine. Îşi şterse de tricou mâna însângerată de la zgârâieturile scaieţilor.

Se jucaân curte, era urcată în cireşul înflorit din spatele casei când a văzut maşinile. Stătea cocoţată în semn de protest că o trimiseseră să se joace alături de ceilalţi copii, în loc să o lase să stea cu musafirii.

Începea să se însereze când a observat agitaţia nefirească. Toţi păreau pradă nedumeririi şi îngrijorării. Vrând să afle ce se întâmplă a dat să coboare, dar apoi a văzut zeci de maşini negre

împânzind strada şi ridicând praful. L-a văzut pe Cristi fugind spre cireş şi făcându-l semn să coboare. La câţiva paşi în spate îl urmau părinţii lor. Când a ajuns jos, Cristi a luat-o în braţe şi au fugit departe de casă. Au sărit gardul din spate ajungând în stradă pustie. Tocmai se pregătea să strige la Cristi să o lase jos din braţe, când a văzut o maşină. A avut timp să-l audă pe tatăl lor strigând:

— În şanţ!

În clipa aceea o izbitură puternică a făcut-o să icnească de durere. A potidit-o plânsul dar Cristi i-a pus mâna la gură înăbuşindu-l gemetele. S-a zbătut dar braţele lui o ţineau foarte strâns. Când s-a potolit obosită de prea mult efort, a mai apucat să-şi vadă părinţii urcându-se în maşină. Trei siluete pe care nu reuşea să le desluşească din cauza înserării şi a lacrimilor care îi stăruiau în ochi, s-au urcat după ei, înapoi în maşină. A auzit portiera trântindu-se şi scrâşnetul roţilorân pietrişul de pe drum. Apoi s-a făcut linişte.

Cristi i-a dat drumul şi s-a lăsat la pământ apucându-şi capul în palme:

— Unde i-au dus? L-a întrebat în şoaptă.

Cristi a stat o vreme nemişcat, fără să-l răspundă, apoi s-a ridicat şi trăgând-o brutal afară din şanţ, i-a spus:

— Trebuie să ajungem la bunicul.

Au mers în tăcere pe străzile pustii. Cristi o ducea de mână şi uneori se vedea nevoit să o ridice în braţe fiindcă nu putea ţine pasul cu el. În timp ce mergeau a văzut uşile deschise la multe case şi geamurile sparte. Nicăieri nu era nici un om. Un trotuar era plin de cioburi de sticlă, de aşchii şi de sânge.

Când au observat, venind de departe o maşină, au intrat în fugă pe prima uşă deschisă şi s-au pitit dincolo de ziduri. S-a cuibărit în braţele luişi cu inima bătându-l nebuneşte a aşteptat să nu mai audă zgomotul maşinii. După ce s-a făcut din nou linişte au

rămas o vreme ascultând cu sufletul tăiat de emoţie, dar nu s-a mai auzit nimic. S-au ridicat de pe jos şi atunci au observat ce harababură era în casă: dulapurile erau răsturnate, masa ruptă, uşa smulsă din ramă, până şi tencuiala era dată jos de pe pereţi în unele locuri. Au plecat din casă şi au fugit spre ieşirea din oraş. A început din nou să plângă când era să calce peste un câine mortlăţit în mijlocul trotuarului. L-a întrebat pe Cristi unde e mama. El însă n-a luat-o în seamă ci a continuat să meargă strângând-o prea tare de mână.

La ieşirea din oraş a trecut iarăşi o maşină şi de data asta n-au mai putut-o evita. Cristi a reuşit să o ajute să scape nevăzută, dar pe el l-au prins.

A fugit pe lângă calea ferată până au început să-l tremure picioarele. A căzut de multe ori. Şi-a rupt pantalonii iar genunchii îi erau plini de răni.

Se opri o clipă să asculte nişte glasuri slabe. Prinse iarăşi forţă. Doi bărbaţi veneau domol pe marginea şoselei. Începu să strige când îl recunoscu pe unul dintre ei. Era bunicul.

Nu a văzut-o decât în ultima clipă, când îi sărise în braţe:

— Ce-l cu tine de fugi aşa? O dojeni el blând. Eşti toată murdară şi ţi-ai rupt pantalonii.

— În oraş, maşini negre, încercă fata să vorbească printre gâfâituri.

— Ştiu, ştiu, mama şi tata au fost răpiţi iar Cristi te-a ajutat să fugi. Ce mai e de data asta? Invazie extraterestră? Uită-te cum arăţi! Ţi-ai julit genunchii! Bunica n-o să se bucure deloc că ţi-ai rupt iarăşi pantalonii.

Din depărtare se auzi un şuierat scurt.

— Uite, vine trenul! Spuse bunicul ei indicându-l cu mâna dunga de fum ce venea dinspre oraş.

— Azi are cam mare întârziere, spuse celălalt bărbat uitându-se la ceas.

Insulele moarte.

Uneori, când mă gândesc, nu-mi vine să cred că au trecut mai bine de o sută de ani din ziua aceea. Îmi amintesc orice detaliu de parcă totul s-ar fi petrecut ieri. Lumina roşie a focurilor este încă vie în mintea mea şi parcă le simt şi acum căldura pe obraz.

În dimineaţa când au apărut insulele, priveam fascinată flăcările care mistuiau casele aruncând o lumină tremurătoare peste mare. Frica de la început, pe care am simţit-o când am văzut clădirile dărâmându-se în preajma mea, m-a părăsit repede şi, acum, privind din depărtare ruinele eram cuprinsă de nedumerire, dar nimeni nu avea timp să-mi răspundă la întrebări. Nu înţelegeam de ce sora mea plânsese toată noaptea, sau de ce tatăl meu fugea printre grupurile de refugiaţi ajutându-l pe cei răniţi, în loc să vină să stea cu mine.

În cele din urmă m-am supărat fiindcă nu primeam nici cea mai mică atenţie şi plecând de lângă mama, am urcat dealul să pot vedea falia ce apăruse în mijlocul oraşului şi care se lărgea vizibil la fiecare cutremur. Am stat acolo toată noaptea.

A doua zi, când soarele a început să lumineze printre norii de cenuşă, tabăra refugiaţilor a fost cuprinsă de agitaţie. La început i-am ignorat, privind în continuare lava ce înghiţea pădurea şi colora incandescent străzile pe care îşi făcea drum. Când mi-am ridicat ochii de acolo, am văzut sute de oameni urcaţi pe faleze, făcând semne spre mare. Vrând să văd ce se întâmpla, am dat şi eu fuga acolo.

Zeci de apariţii negre pluteau pe fondul verde al apei poluate. La început am crezut că erau doar obişnuitele reziduuri de care era plină marea, dar după o vreme am putut distinge sute de siluete alergând pe ele fără noimă. Atunci am zărit în apă zeci de bărci care se apropiau de mal. Înainte să-mi dau seama ce se întâmplă, tata m-a luat în braţe şi, apucând-o pe mama de mână au fugit amândoi spre plajă.

Nici ceilalţi oameni n-au stat prea mult pe gânduri, înţelegând că, printr-un miracol, mai aveau o cale de salvare.

Sutele de refugiaţi au invadat plaja strigând, plângând, copleşiţi în acelaşi timp de teroarea morţii şi de speranţa supravieţuirii. Bărcile care acostau, plecau pline până la refuz, dar tot nu reuşeau să facă faţă şuvoiului de oameni care continua să vină. Atunci am fost separaţi de tata, care ne-a urcat în barcă, alături de încă vreo câţiva copii, iar el, împreună cu părinţii acestora au rămas să-l ţină pe loc pe cei care, în furia lor disperată, ne-ar fi putut răsturna. Din larg, am văzut oamenii îmbulzindu-se, călcându-se în picioare încercând să ajungă la o barcă.

După cinci zile, toată lumea a fost evacuată, iar bărcile aduceau acum provizii: mâncare, medicamente, haine şi cam tot ce mai era bun la ceva. După alte trei zile, pământul a început să cedeze: stânci întregi alunecau în mare şi lava ţâşnea din crăpăturile scoarţei.

Când ultima barcă a fost acostată de insulă, mama m-a trimis să-l caut pe tata, fiindcă sora mea era bolnavă şi nu vroia să plece de lângă ea.

L-am găsit după o săptămână, pe o insulă mică, la capătul convoiului. Avea corpul plin de arsuri provocate de apă poluată şi abia se mai putea ţine pe picioare, dar, în câteva zile şi-a revenit.

Cinci săptămâni am privit ţărmul sfâşiat de cutremure şi pământul pârjolit de foc. Oraşul fusese complet acoperit de lavă, iar munţii ce se mai desluşeau în depărtare, explodau datorită presiunilor acumulate în scoarţă.

Când îmi aduc aminte cu ce fascinaţie priveam acea distrugere, mă trec fiorii. Dar ce ştiam eu, la şapte ani, despre sfârşitul lumii?

La început, oamenii au încercat să afle ce erau insulele plutitoare, dar nimeni nu avea nici cea mai mică ideee de unde au venit. Într-o vreme a circulat zvonul că ar fi peştii indigeni

care au dispărut când apele au devenit prea poluate. Ideea a fost însă repede clasificată drept fantezie şi abandonată. Dar pentru mine a avut o oarecare ironie: să fii salvat de propriile victime, aşa că nu am uitat-o.

Uşa s-a trântit cu zgomot de perete şi picioruşele micuţe au lipăit înăuntru, purtându-l pe băieţel în braţele bătrânei. Aceasta a lăsat jos creionul şi l-a îmbrăţişat strâns.

— De ce nu vii şi tu la serbare, bunico? A întrebat băieţelul peltic. Toată lumea e acolo. Numai tu nu.

— Vin imediat, a răspuns bătrâna, dându-l jos din braţe.

— Hai acum, o trase băiatul după el.

Ieşiră împreună în gerul teribil şi vântul îi biciui din toate părţile. Băieţelul continuă să fugă cu picioruşele lui mici spre sala de unde se auzeau zgomote de sărbătoare.

O uşă uitată deschisă, care scârţâia în bătaia vântului, i-a atras atenţia bătrânei şi aproape că intră în băiatul care se opri brusc din fugă. Stătu o clipă şi începu din nou să fugă spre marginea insulei. Când l-a ajuns din urmă, bătrâna l-a prins de mână şi urmărindu-l privirea, a înţeles ce se întâmplase: soarele roşiatic răsărea din mare într-o cascadă de reflecţii multicolore, oferind un spectacol cutremurător.

Aceasta era o altă ironie la care bătrâna ţinea foarte mult: splendoarea nemărginită a apei poluate în care, probabil, nu va mai putea trăi nimic, niciodată. Îşi mută privirea de la răsăritul soarelui, la casele arhaice care păreau părăsite şi la domul serelor acoperit cu o pojghiţă subţire de gheaţă murdară întrebându-se pentru a nu ştiu câta oară, de ce ura atât de mult imaginea aceea?

Poate fiindcă îşi amintea blocurile înalte de sticlă şi metal printre care crescuse? Sau casele de un alb mat de la periferia oraşului şi pădurile în care nu puteai vedea decât verde închis? Dar ce rost aveau acele amintiri?

Acum, privind fascinaţia însufleţită de pe chipul băiatului, nu putea înţelege ce vedea atât de frumos în marea ucigaşă care îi înconjura. Dar apoi îşi aduse aminte de un alt copil care privise cu aceeaşi fascinaţie, distrugerea unei lumi.

— 1994)

Îngerul lui Ezechil.

Sunt una dintre persoanele care au crezut întotdeauna că nu va exista un sfârşit al omenirii… Un sfârşit al lumii… Sfârşit de mileniu cu ploaie de foc, Nostradamus, cataclisme, al III – lea război mondial…

— Şi aş putea continua lista – toate le-am considerat aiureli, poveşti SF bune doar pentru filme cu efecte speciale de ultimă oră.

Nici chiar acum, când mă uit în jurul meu şivăd doar pământ sterp, munţi de moloz şi nori cenuşii, nu mă pot convinge că sunt singura persoană în viaţă. Cred că ăsta e şi motivul pentru care scriujurnalul: ştiu că oarecine, cândva, îl va găsi. Şi nu fiindcă aş vrea să „spun adevărul” sau să las omenirii o moştenire a „vechii lumi”, nici din morală, simţul datoriei, sau toate prostiile asemănătoare, scriu acum, ci pentru a-mi dovedimie însămi, convingerea faptului că şi altcineva a supravieţuit. (Ironia din mine îmi spune că este un fel de „pariu al lui Pascal”: dacă greşesc şi într-adevăr nimeni nu a supravieţuit, cine mă va acuza că am greşit?)

Dar după cum am spus, nu am nici cea mai mică îndoială că mai trăiesc oameni…

Când a avut loc „cataclismul”, eram în excursie cu câţiva colegi. Vizităm peştera. Am rămas în urmă cu prietenul meu care fotografia şi trebuia să ne întâlnimla corturi cu ceilalţi din grup. Când ne-am hotărât să ne întoarcem, ceva asemănător cutremurului a zguduit peştera. A durat foarte puţin, doar cât să

ne atragă atenţia mai mult decât să ne alarmeze. Am fugit împreună spre ieşire. Pe măsură ce ne apropiam, de afară se auzea un zgomot ciudat, ca o vijelie. Un şuierat de viscol printre copacii unei păduri, într-o noapte geroasă de iarnă. Prietenul meu mi-a spus să-l aştept până merge el să vadă ce este. I-am strigat să nu mă lase singură şi am alergat după el, dar m-am împiedicat şi am căzut. Fără să se mai întoarcă, mi-a strigat că vine înapoi după mine.

Şi, bineînţeles, nu a mai venit…

După ce m-am ridicat de jos şi mi-am examinat juliturile, am ieşit şi eu din peşteră… Şi atunci a început coşmarul…

Nu o dată m-am întrebat dacă ceea ce vădeşte real. Dacă toţi oamenii au murit şi lumea a fost distrusă. Sau dacă nu cumva sunt singura care am murit. Aş putea crede că am ajunsân iad, deşi nu văd suferinţă, nu aud ţipete – cu toate că uneori ar fi un lucru pe care mi-l doresc: să mai văd alt chip, chiar şi în suferinţă, să mai aud altă voce, chiar dacă ţipă. Doar căldura devine uneori insuportabilă şi atunci îmi pot închipui că sunt în iad.

Astea sunt însă cele mai negre gânduri ale mele. Altădată îmiânchipui că sunt într-o comă: m-am lovit probabil la cap când am căzut, iar prietenul meu m-a găsit zăcând acolo, când s-a întors. Acum sunt în drum spre spital… Şi nimeni n-a murit… Lumea n-a fost distrusă… Doar eu m-am lovit la cap…

Dar zilele trec. Săptămâni, apoi luni… Cred că e mai bine de un an de când sunt singură. Uneori îmi vine greu să admit că a existat vreodată altceva. Îmi amintesc cum arăta iarba, cum miroseau florile, văd parcă în mintea mea culoarea frunzelor de toamnă, simt pe piele răceala îngheţată a zăpezii…

Era la începutul toamnei… Când am ieşit din peşteră, am simţit fierbânţeala nefirească din aer, dar n-am crezut nici o clipă că nu va mai veni iarna. Deşi o iarnă grea, cu viscole şi ger, m-ar fi omorât cu siguranţă, tânjam după ea, vroiam să mai văd încă o dată fulgi coborând din aer, rotocoale de abur ieşind din

respiraţia mea... Am renunţat să sper că aşa ceva se va mai întâmpla.

Într-o vreme m-aş fi mulţumit şi cu o ploaie măruntă... Acum am renunţat şi la aceasta.

De câte ori nu am vrut să-mi pun capăt vieţii... De câte ori nu era să mor de foame, de sete... Dar parcă tocmai când ajungeam la limita rezistenţei, câteva case în ruină îmi apăreau în cale şi printre dărăpănături găseam mâncare: două - treicutii de conserve. Uneori găseam şi o fântână, sau un mic izvor, care nu ajungea să formeze un râu fiindcă era reabsorbit de nisip.

De câteva ori am dat şi peste mici oaze, de pomi cu fructe coapte şi iarbă moale... De câte ori găsesc astfel de oaze îmi spun că nu am să mai plec... Dar fructele nu cresc atât de repede pe cât le mănânc eu şi trebuie s-o pornesc iarăşi la drum dacă nu vreau să mor de foame.

Apariţiile oazelor mă exasperează în aceeaşi măsură în care mă şi salvează. E adevărat că mâncarea pe care o găsesc printre ruine mă ţine în viaţă, dar faptul că îmi iese în cale exact când credeam că sunt pierdută, mă îngrozeşte. Iar oazele... Apar chiar în momentul când simt că înebunesc de singurătate... Îmi redau sănătatea mintală, dar de fiecare dată când trebuie să le părăsesc, am impresia că o divinitate malefică mă priveşte savurând spaima mea, teroarea, deznădejdea, calculând la milimetru şi secundă unde voiântâlni următoarea ruină, următoarea oază...

În majoritatea timpuluiânsă sunt destul de lucidă ca să-mi dau seama că, de fapt, prima dată găsesc mâncarea şi numai după ce îmi recapăt puterile realizez cât de slăbită eram. Văd întâi oazele. Dar conştiinţa a ceea ce am pierdut mă duce la disperare...

Caietul în care scriu şi pixul le-am găsit în ultima ruină peste care am dat în urmă cu vreo şapte-opt zile. Mâncarea pe care am luat-o de acolo îmi va ajunge încă vreo zece zile, atunci mă voi opri din scris, fiindcă cine ştie ce aş putea face când mintea

îmi este întunecată denebunia foamei. Ruină mi s-a părut a fi cea mai mare dintre cele întâlnite până acum (am găsit acolo şi un pulover pe care l-am luat cu mine chiar dacă nu voi avea nevoie de el în căldura înăbuşitoare). Îmi este imposibil de spus, dar cred că înainte de dezastru acolo fusese un bloc.

În toate filmele despre Apocalipsă pe care le-am văzut, supravieţuitorii găseau oraşe întregi pustii, de multe ori chiar recunoşteau anumite construcţii ce fuseseră pe vremea lor semne ale civilizaţiei care le ridicase. Eu în schimb nu găsesc decât câţiva metri pătraţi de dărâmături... Fără cadavre în descompunere, fără schelete (cel puţin pentru atâta pot fi recunoscătoare, fiindcă astfel pot să mă amăgesc că n-a murit nimeni, că doar se ascund...).

În toate lunile de umblatnu am dat peste vreo ruină mai mare de câţiva metrii pătraţi. Nimic ce înainte de dezastru ar fi putut fi un oraş. Îmi vine greu să cred că am trecut pe lângă ele fără să le zăresc, mai ales că, uneori, pământul este atât de neted că se văd în faţă kilometri întregi. Dar îmi este şi mai greu să cred că dezastrul a avut o asemenea amploare încât a transformat în nisip şi cenuşă sute de metri de oraş.

Dezastru? Ce dezastru?... De când am ieşit din peşteră şi am văzut stâncile dezgolite de pădurile de brazi pe care în dimineaţa aceea le admirasem, lacul albastru din vale secat până la ultimul strop şi norii albi coloraţi în cenuşiu murdar, mi-am propus ca, pentru echilibrul meu sufletesc să nu mă întreb ce s-a întâmplat sau de ce.

Uneori dau peste un colţ de ceva ieşind afară din nisip. O bucată de tablă, sau sticlă înrămată în lemn. Atunci pot să cred că oraşele nu au fost distruse, ci doar îngropate.

Astăzi este a şaptea zi de când am găsit caietul. Până acum nu am avut ce să scriu. De dimineaţă am zărit în depărtare formaţiuni stâncoase; să fie munţii de altădată? Când m-am apropiat am văzut o peşteră. M-am hotărât să înnoptez aici: va fi o schimbare binevenită după zecile de nopţi dormite pe nisipul fin, sub cerul liber. Mă întreb: de unde oare această dorinţă de a

mă adăposti? Afară nu bate niciodată vântul, doar uneori o vagă briză fierbinte (nici vorbă despre furtunile de nisip care se produceau în adevăratul deşert). Noaptea nu scade deloc temperatura, iar beznă care se aşterne la căderea serii îmi dă impresia că sunt într-o cameră cu toate luminile stinse. Dar gândul că nu mai există camere, că nu mai există pereţi, e de ajuns ca să-mi dea fiori.

De obicei mă culc înainte ca ultima rază să apună. Şi chiar dacă sunt frântă de oboseală, nu îndrăznesc să mă culc mai repede de frică să nu mă trezesc înainte de răsăritul soarelui, pe întuneric. A fost o vreme când, oricât de târziu mă culcam, mă trezeam înainte să se facă zi. Înclin să cred că atunci fusese iarnă – sau, mai bine zis, perioada din an care ar fi trebuit să fie iarnă -şinopţile erau mai lungi. Plângeam în fiecare noapte, cuprinsă de frică în liniştea netulburată şi întunericul nepătruns.

Acum mă culc înainte să apună ultima rază şi mă trezesc după ce s-a luminat. Să însemne asta că e vară? Să fi trecut deja un an de la dezastru? Poate că până la urmă corpul mi se va obişnui cu aceste cicluri şi iarna voi dormi mai mult, iar vara mai puţin, asta dacă nu mor de foame până atunci.

Stelele nu au mai apărut în nici o noapte de la catastrofă pentru că bolta e foarte înnorată. Uneori chiar şi ziua e atât de întunecată că ar putea fi noapte.

Mai demult, când foamea era prea mare ca să mă lase să dorm, iar conştiinţa a ceea ce pierdusem erainsuportabil de chinuitoare, am avut câteva „nopţi albe”. Câteodată îmi pierdeam minţile. Când îmi reveneam eram cu hainele ude de sudoare şi în alt loc decât în cel în care mă prinsese noaptea. În niciunul din cazuri nu ştiu cât a ţinut „nebunia”, dar ştiu sigur că în timpul său nu exista suferinţă. Crâmpeie de amintiri îmi reveneau ca într-un vis, dar vânătăile de pe corp mă convingeau că nu a fost vis. Mă vedeam rostogolindu-mă pe o pantă de nisip, zgâriindu-mi pielea ca să mă conving că mai am sânge în vene, încercând să clintesc o piatră din loc…

Dar acum mi-am mai revenit. Cel puţin aşa cred, având în vedere că pot să scriu.

Rareori, mă gândesc la zilele care au trecut, la cea fost înainte de dezastru şi încerc să-mi închipui cum ar fi decurs viaţa mea în mod normal. Mă văd terminând facultatea, făcându-mi o carieră, având doi copii, împăcându-mă cu părinţii, având o viaţă liniştită şi fericită. Îmi închipui că aş fi murit după o bătrâneţe lungă, dar la înmormântarea mea, în loc de sicriu, cruce şi flori, îmi văd cadavrul aruncat în Deşert, pentru a putrezi în soarele arzător. Scheletul dezgolit îmi este acoperit de nisip, iar eu mă trezesc la realitate.

Acum am să mă culc, fiindcă s-a înserat şi nu mai văd ce scriu.

* * *

Însoţitorul ridică ochii din caiet: „Nici ea nu ştie ce s-a întâmplat. Se pare că era singură…”, gândeşte el.

— Dacă am fi trecut pe lângă vreun leş, Nic, l-am fi observat! Spune pilotul fără să-şi ridice ochii de pe monitoare.

— E a patra oară când îmi spui asta, se răsteşte însoţitorul.

— Am survolat toată suprafaţa, nici urmă de viaţă.

— Poate se ascund…

— Unde să se ascundă? În praf?

— Dar trebuie să fie undeva…, oamenii nu dispar pur şi simplu…

— Aceştia au dispărut…

— 2000)

Natură.

Iarna îşi face simţită prezenţa mai puţin, în fiecare zi. Zăpada a început să se topească. Va veni primăvara în curând. Vânturile nu mai sunt aspre; soarele încălzeşte mai tare şi nu peste mult timp, mici fire de iarbă vor creşte iarăşi din pământul dezgheţat. Pomii vor înverzi, florile îşi vor deschide capetele multicolore şi ciripitul păsărilor va umple iarăşi cerul. Toate speciile îşi vor continua viaţa după scurta întrerupere de o iarnă.

Toate în afară de una...

Care nu demult reprezenta culmea evoluţiei... Care fusese cea mai complexă şi atinsese aproape perfecţiunea... Care câştigase supremaţia în faţa oricărei alte specii... Dar crezuse că poate lua locul naturii, că o poate învinge şi pe Ea. Se înşelase...

Nu mai trăi însă suficient ca să înţeleagă asta. Într-o singură iarnă toţi oamenii de pe Pământ dispăruseră.

Acum natura va crea alte specii pentru a evolua şi nimeni, niciodată nu va mai şti nimic de oameni.

Vine primăvara, dar nu mai există nici un om să-l vadă frumuseţile.

Vine primăvara şi o nouă specie şi-a început deja lenta evoluţie spre culmi. Vor trebui mii de ani până să ajungă unde au fost oamenii... Dar natura nu se grăbeşte. Şi nici nu o să ducă lipsa oamenilor...

Poveşti despre ce a fost.

Se uită încă o dată spre sat, apoi plecă fără să mai întoarcă privirea. Nu ştia ce să simtă pentru oamenii aceia. Îi ura pentru că nu oputeau accepta. Îi era milă de ei fiindcă ştia ce neajutoraţi sunt. Îi iubea fiindcă trăise alături de ei toată viaţa şi leânţelegea temerile.

Îşi întinse aripile şi dintr-un salt ajunse la faleză. Se aşeză pe marginea ei şi se lăsă pradă amintirilor. Încă mai resimţea frica

imensă care o paralizase cu ani în urmă, când Stăpânul o adusese prima dată aici şi, fără nici o explicaţie, cu vocea fără inflexiuni, îi spusese să coboare.

Atunci, ca şi acum, stătuse o vreme şi se uitase în abis, negândindu-se la nimic. După câteva clipe, în care teroarea i se strecurase în toată fiinţa, simţind prima străfulgerare de ură ce avea să se intensifice mult odată cu trecerea anilor, începu să coboare peretele vertical al falezei, cu mâinile şi picioarele tremurându-l incontrolabil. De sute de ori era să cadă zdrobindu-se de fundul prăpastiei, dar răzbunarea ce şi-o promiteao ţinea agăţată de câte un colţ de stâncă. După un timp ce i se păruse a fi o veşnicie, ajunse în siguranţă jos. Şi atunci, dar ea nu ştiaasta, a început coşmarul vieţii ei, coşmar ce nu se terminase încă.

Abia mai târziu avea să afle că ar fi trebuit să cadăânhău. Nimeni nu reuşise să coboare până jos. Toţi, mai devreme sau mai târziu, cuprinşi de oboseală sau disperare, nu se mai puteau ţine de stânca netedă şi cădeau în abis. Dacă erau dintre cei predestinaţi, li se desfăceau uşor aripile care până atunci zăcuseră lângă corp iar ei îşi începeau lenta descendenţă care îi punea în siguranţă pe fundul prăpastiei; iar dacă nu erau decât falşi Aleşi, aripile rămâneau nefolositoare, iar ei îşi găseau moartea zdrobiţi de stânci.

Ea, mânată de ură care atunci se născuse, ură împotriva Stăpânului fiindcă o punea să facă aşa ceva şi împotriva oamenilor din sat care îl lăsau, dar mai ales spre părinţii eifiindcă nu-l spuseseră ce urma să facă Stăpânul – ajunse josdupă o coborâre de două zile şio noapte. Cea mai lungă noapte pe care o trăise până atunci.

Când a ajuns pe fundul prăpastiei, a înţeles caşi ea era dintre cei Aleşi. A văzutimaginice doar ochii Aleşilor pot vedea, a simţit tot ce poveştile pentru copii spun că simte un Ales. Dar toate acestea nu au durat mult. Ştia că soarele răsărise pentru a treia zi, deşi nu-l putea vedea din adâncul prăpastiei, fiindcă îl simţea ca o mângâiere caldă, undeva deasupra. Când îşi reveni la sensibilitatea firească – ceea ce unui Ales nu i se întâmplă cât

timp mai trăieşte – văzu prin întuneric sutele de schelete umane care acopereau fundul prăpastiei. Oasele albe şi subţiri se îngrămădeau în dezordine unele peste altele, iar craniile copiilor care muriseră aici, o priveau cu orbite goale. Atunci îşi spuse cu ură că într-o zi acea prăpastie avea să se umple şi nu va mai exista nici o modalitate de a-l găsi pe Aleşi, iar fără ei, lumea va pieri.

Simţi tentaţia să-şi dea drumul peste marginea prăpastiei, dar se răzgândi în ultima clipă. Ştia ce avea să se întâmple: odată ce va ajunge jos, va auzi muzica Aleşilor, va vedea iarăşi imagini destinate doar ochilor acestora şi va simţi ce doar ei pot să simtă. Dar asta nu va duramai mult de câteva ore, apoi va deveni iarăşi om, cu aripi inutile, zăcând pe oasele copiilor care au avut nenorocul de a se naşte cu înfăţişarea Aleşilor.

De câte ori nu-şi spusese că şi ea ar fi murit în noaptea aceea dacă ar fi alunecat în prăpastie. Uneori credea totuşi că aripile i s-ar fi deschis la timp şi ar fi supravieţuit, devenind un adevărat Ales. Nimeni, nici chiar Stăpânul nu putea să-l spună care din acestea două ar fi fost soarta ei – dacă ar fi căzut în prăpastie.

Aripile ei s-au deschis abia după doi ani, când era prea mare pentru a mai putea fi purtată de ele. Erau momente – ca atunci când cobora în prăpastie – cânddevenea un Ales adevărat, atunci simţurile ei se transformau, iar sensibilitatea îi creştea: oamenii pe care altfel doar îi vedea şi îi auzea, îi simţea acum ca o parte din ea – orice fiinţă vie o simţea ca făcând parte din ea. Înţelegea atunci de ce vin ploile, de ce se schimbă anotimpurile, de ce bat vânturile. Auzea orice gând al oamenilor, dar mai ales îl înţelegea; astfel ştia cât de mult se tem de ea şi cât de mult o urăsc. Sătenii vedeau că nu era un Ales întreg şi ştiau că nu putea deveni Stăpân, iar dacă nu se va naşte în curând alt Ales şi Stăpânul va muri, ea nu-l va putea salva. Oamenii credeau că ea ar fi trebuit să moară în noaptea aceea. Dar ei ştiau că le putea simţi ura şi pentru acest motiv se temeau de ea.

De mii de ori se gândise să părăsească satul, să nu mai simtă frică şi ura oamenilor. Şi spera chiar că, până la urmă va putea uita această parte din viaţa ei. Dar Stăpânul era foarte bătrân şi

în curând ar putea muri... Iar asta ar însemna moartea sigură a tuturor celor din sat.

Când a fost mică, a auzit de multe ori poveşti despre sate în care ani de-a rândul nu se născuseră Aleşi. Toţi copiii care se năşteau cu aripi, când erau supuşi testului, se striveau de stâncile prăpastiei. Săpânul murea astfel fără urmaş, iarsătenii care nu mai aveau cine să-l prevină de venirea Armoniei, nu se puteau adăposti la timp şi erau ucişi.

Unii Stăpâni încercaseră să-şi ducă oamenii în alt sat, dar distanţele erau prea mari şi între sate nu existau adăposturi.

Din noaptea în care fusese supusă testului, auzise de cinci ori apropierea Armoniei, deşi ea venise de cel puţindouăzeci deori. Un Ales adevărat o auzea de fiecare dată.

În curând avea să se întunece. Se ridică de pe marginea prăpastiei şi porni spre pădure. Se gândea la timpul când fusese mică şi, împreună cu fraţii ei, stătea în adăpostiar mama le spunea poveşti. Fratele ei cel mai mare, se născuse şi el cu aripi, iar când îi venise timpul să fie supus încercării, a murit în adâncul prăpastiei.

Atunci ea nu ştiuse cum a murit. Nici un om nu ştie ce e încercarea căreia doar Aleşii îi supravieţuiesc. Ei îl vedeau doar pe Stăpân venind, într-o zi, după copilul care avea înfăţişarea Aleşilor, ducându-l pe munte. A doua zi se întorcea cu un Ales, sau singur... De cele mai multe ori singur.

Îşi amintea perfect ziua în care fratele ei fusese supus testului. Era atât de fericit când venise Stăpânul după el. Chiar înainte să plece, a ridicat-o în braţe şi i-a spus să fie cuminte, să nu o supere pe mama.

Seara, imediat după ce a apus soarele, Stăpânul s-a întors singur. Când l-a văzut, mama ei a început să plângă şi tata a dus-o în adăpost. Celelalte două surori au fugit în grădină, plângând. Ea, prea mică să înţeleagă ce se întâmplase, a rămas neclintită în faţa Stăpânului. Acesta s-a uitat la ea şi i-a spus: „-

Aşvrea să existe o altă cale... “ Şi-a amintit cuvintele acelea mult timp mai târziu, iar când Stăpânul i-a spus cu acelaşi glas rece să coboare peste marginea prăpastiei, a înţeles la ce se referea.

Din ziua în care a murit fratele ei, mama nu le-a mai spus nici o poveste, iar ea simţea că se comisese o nedreptate, pentru care îl învinuia pe Stăpân. De fiecare dată când venea Armonia şi, preveniţi de el, alergautoţi în adăposturi, simţea în ea o răzvrătire care îi spunea să rămână afară şi să se lase omorâtă, fiindcă mama ei le lua de mână doar pe surorile ei. O dată chiar se oprise la câţiva metri în faţa adăpostului, sperând că mama ei va veni după ea, dar în schimb venise un vecin, iar mamao certase. Nuştia ce greşise şi de ce se comporta mama ei aşa.

La un an după moarteafratelui, alt băiat fusese supus încercării. Şi de data aceasta Stăpânul se întoarse singur. Câteva nopţi după aceea fuseseră nevoiţi să le petreacă în adăpost dincauza Armoniei care bântuia pe afară. Atunci, stând trează pe întuneric, mai multghicind decât văzând forma mamei, dormind în celălalt pat cu surorile ei, a înţeles că ea ştia că o va pierde.

Anul următor, mama ei născuse un băiat normal. Nu avea aripi şi nici înfăţişare de Ales. Treptat, atitudinea rece se schimbă, devenind iarăşi blândă şi grijulie. Ajunsese chiar să le spună din nou poveşti şi într-o seară venise la ea, după ce toată lumea se culcase şi îşi ceruse scuze pentrucă fusese aşa de rea cu ea după moartea fratelui mai mare. Ea însă a ridicat din umeri şi i-a răspuns că era prea târziu. A doua zi Stăpânul a venit după ea şi a dus-o pe munte să o supună testului.

Nu se mai gândise de mulţi ani la asta şi i se părea ciudat să-şi amintească tocmai acum.

Intră în pădure şi merse o vreme încercând să nu se mai gândească la nimic. Se lăsă jos, la rădăcina unui pom şi privi stelele printre frunzele lui. Ascultă vântul şi se lăsă purtată se mireasma florilor întrebându-se dacă aceasta era libertatea despre care vorbeau cărţile din biblioteca Stăpânului.

Dimineaţa o găsi culcată lângă rădăcina pomului. Aripile deschise îi erau întinse pe muşchiul moale, avea mâinile sub cap şi îşi ţinea ochii închişi. Simţi un fior străbătându-lcorpul şi auzi sunete suave, cristaline, împletindu-se într-o muzică nepământească, plină cu urcuşuri şi coborâşuri ce aveau loc parcă în acelaşi timp, cu sunete şoptite auzindu-se parcă mai tare decât cele stridente. Se apropia Armonia. Dintr-un salt se ridică în picioare şi porni în fugă spre sat, dardupă câţiva paşi se răzgândi. Stăpânul simţise cu siguranţă Armonia şi-l avertizase pe săteni. N-avea motiv să se grăbească.

Atunci când ajunse în sat văzu toate uşile adăposturilor închise. Se plimbă o vreme pe străzile pustii şi prăfuite, apoi se îndreptă spre turnul satului, unde aştepta de obicei Stăpânul trecerea Armoniei. Îl văzu de la depărtare: aripile îi aruncau sclipiri albe, care se împleteau cu Armonia formând un spectacol de culori. Nu ştia sigur care parte din el – omul sauAlesul – putea vedea acea răbufnire jucăuşă de forme multicolore care împânzeau cerul deasupra satului.

Intră în turn şi merse în bibliotecă. Se uită la cărţile îngropate în praful de pe rafturi, stând acolo necitite de nimeni de zeci, poate chiar sute de ani.

Stăpânul nu avea nevoie să citeascăel ştia mai mult decât orice se putea scrie în cărţi. Când l-a întrebat de ce nu dădea sătenilor acele cărţi, i-a spus că nu le-ar fi folosit la nimic. Ea putea cu greu să le descifreze, fiindcă scrisul era diferit de ce învăţase când era mică. A reuşit totuşi să citească o parte din cărţile aceleaşi a înţeles că, demult, cu mulţi ani în urmă, lumea era altfel, satele erau mai mari, cu foarte mulţi oamenişi nu exista Armonie iar oamenii nu erau obligaţi să-şi petreacă jumătate de viaţă în subterane. Atunci nu existau nici Stăpâni şi nici Aleşi.

Nu înţelegea bine ce a schimbat în aşa măsură lumea, dar prin cărţi a văzut multe poze cu oameni morţi, mutilaţi; câmpii întregi de cadavre însângerate.

Când a terminat de citit o mare parte din bibliotecă şi-a dat seama că Stăpânul avusese dreptate: nu o ajutau cu nimic.

Puţinele lucruri pe care le aflase au reuşit doar să-l stârnească curiozitatea şi să-şi ridice alte întrebări.

Îl auzipe Stăpân coborând scările. Când trecu prin faţa camerei se opri o clipă şi se uită la ea, darmerse mai departe fără să spună nimic. Ieşi din turn. Afară Armonia încetase şi el mergea să-l anunţe pe săteni.

„Stăpân!” pufni în timp ce-l urmărea cu privirea. „Stăpân a ce? Nu eşti decât un sclav... al propriilor simţuri... Şi al oamenilor pentru care îţi foloseşti acele simţuri.”

Se hotărî să părăsească satul şi se grăbi să treacă dealurile înainte ca oamenii să iasă din adăposturi. Nu mai avea nici un sens să rămână. Cândva, peste foarte mulţi ani, Armonia va înceta, dar până atunci fiecare sat avea nevoie de cinevacare să simtă apropierea pericolului şi să-l avertizeze.

Poate că sătenii vor avea noroc şi următorul copil supus testului va fi un Ales. Dar dacă nu, tot ce va rămâne din acest sat va fi o poveste, spusă târziu, în adăposturi, de o mamă, copiilor ei.

Ultimul gând.

Cu spatele adus şi cu bărbia în piept se plimba plictisită privind muşuroaiele de mucegai ce se iveau de sub fiecare piatră a drumului. Ocoli scârbită o baltă de viermi străvezii care probabil veniseră din Vale în timpul nopţii, deoarece ieri seară, când se întorsese acasă, nu erau acolo. Acum vor rămâne o vreme în oraş, înmulţindu-se în voie, distrugând şi spurcând ce mai rămăsese din străzile mizere, fiindcă nimeni nu avea să-l alunge sau să-l omoare.

Luă colţul ajungând într-o stradă largă necuprinsă parcă în întregime de putreziciunea oraşului. Văzu mai mulţi copii adunaţi în jurul unui băiat care ţinea în mână o cutie de plastic. Când se apropie puţin, unul dintre copii scuipă în cutie şi o ploaie de răcnete izbucni din piepturile celorlalţi.

Ghicind ce se petrece un gând vag prinse contur în mintea ei. Aruncă la o parte primul băiat care îi stătea în cale şi îşi făcu loc până la cel care ţinea cutia. Altă ploaie de răcnete izbucni când reuşi să o smulgă din mâinile lui. Încercă să se retragă din vălmăşală şi când reuşi să se elibereze puţin începu să fugă. Câţiva copii se luară după ea strigând şi înjurând dar renunţară repede.

Continuă să fugă strângând cutia până simţi că se sufocă din cauza efortului. O durere ascuţită îi încolţi în piept şi se opri să-şi tragă răsuflarea. Când se linişti puţin se uită în sfârşit în cutie.

Animalul, de mărimea pumnului, era într-o stare jalnică. Blana gri îi era plină de pământ şi salivă. Coada, cândva lungă, nu mai era decât un ciot sângerând, iar în locul unui picior, nu se vedea decât un cheag de puroi. Animalul se întoarse cu faţa la ea şi îi văzu ochiul orb, cu sângele curgându-l din el.

Se uită în jur, devenind dintrodată conştientă de larvele şi gângăniile pe care le strivea sub picioarele goale. Văzu pereţii caselor nelocuite care nu erau încă dărâmate, mişunând de tot felul de viermi şi insecte degenerate care nu mai puteau zbura.

Se miră cum de ajunsese pe străzile acelea când intenţionase să meargă la Depozite. Din obişnuinţă paşii o purtaseră spre casa bătrânului. Ar fi vrut să-l spună ce avea de gând să facă, dar îşi aminti că nu mai vorbea cu ea. Cu câteva zile în urmă, ajunsese în culmea disperării şi îi ceruse să o elibereze fiindcă nimeni altcineva din oraş nu vroia. Legile lor spuneau că trebuia să treci de optsprezece ani. Când l-a rugat, bătrânul s-a uitat prima dată aspru la eaşi i-a spus supărat că nu avea să omoare pe nimeni.

Trecu pe lângă casa bătrânului fără să se oprească deşi ar fi vrut să mai audăo dată poveştile despre cerul albastru cu nori albi ce străluceau deasupra câmpiilor înflorite şi despre cerul înstelat pe care nu-l văzuse niciodată.

„De ce a trebuit în primul rând să ascult poveştile lui?” se întrebă furioasă. „De ce nu am putut rămâne ignorantă şi batjocoritoare ca restul oamenilor?”

Îşi smucimâna şi lovi din greaşală crenguţa putredă a unui ciot de copac. Aceasta se rupse, iar privirea ei o urmări căzând jos. Când rămase nemişcată pe pământ, din ea ieşirăo droaie de insecte negricioase, cu două rămăşiţe de aripi nefolositoare de o parte şi de alta a corpului.

Ocoli dezgustată crenguţa şi un zâmbet i se instală pe faţă. Credea ceea ce îi povestise bătrânul, de aceea îl ascultase. Credea într-un cer albastru cu soare galben, într-un cer întunecat licărind de strălucirile miilor de stele, în ape limpezi şi flori colorate. Ceea ce nu credea însă, era că ele ar mai fi putut exista.

O durere bruscă îi şterse zâmbetul. Se uită la mâna care lovise crenguţa şi văzu mâneca sfâşiată. Pielea roşie, scorţoasă, se crăpa din cauza razelor de soare care cădeau pe ea.

Cândva, demult, roşul însemna viaţă, frumuseţe. Roşii erau florile despre care bătrânul îi vorbea atât de des. Acum această culoare însemna moarte: pielea crăpată de razele soarelui care omora această lume puţin câte puţin, dar niciodată suficient ca să nu mai simtă durere.

Lăsă casele în urmă. Mirosul din aer devenise aproape insuportabil şi peste tot era o mizerie groaznică. Începu să vadă mormanul de gunoaie şi rămăşiţe putrede care era Depozitul.

Nu mai fusese niciodată până aici. Observă cu mirare că lipsea puzderia de insecte prezente oriunde altundeva. Nici mirosul din aer nu era cel al larvelor şi insectelor mutante, ci doar mucegai şi putreziciune. Şi ceva ce mai simţise o singură dată dar nu putea uita: cadavre în descompunere.

Cu câtva timpân urmă, mersese să caute pe una din fete, care nu mai venise la joacă de câteva zile. A simţit un miros ciudat când a intrat în casă dar a ştiut de la ce vine doar după ce a văzut cele două cadavre care începuseră să se descompună.

Se uită în jur şi văzu ascunse printre gunoaie sute de animale asemănătoare cu cel din cutie. Unele mai mici, altele mai mari, toate jegărite şi murdare.

Lăsă jos cutia şi simţi un fior de teamă când văzu animalul târându-se afară. „Se poate să fi greşit?” se întrebă, dar acum era prea târziu să mai dea înapoi. Înainte să-şi termine gândul şobolanii înfometaţi săriră pe ea.

„Durere”, gândea în timp ce se prăbuşea la pământ. „Durere insuportabilă, dar e ultima.” A crezut că măcar acum va simţi un pic de fericire, dar nu a fost aşa.

În liniştea de mormânt ce se aşternuse un şobolan schilod şi chior se ascundea printre gunoaie de soarele arzător după ce scosese din tortura unui coşmar un copil nevinovat. Bineînţeles tot ce ştia el era că mâncase bine. Şi aceasta va uita curând.

Cerul.

Numără încă o dată crăpăturile de pe bancă. De ce întârzia atât? Până la urmă se plictisi şi se ridică să plece. În clipa aceea, fata apăru alergând pe scări.

— Aştepţi de mult? Întrebă în timp ce-l dădea o sărutare fugară.

— Nu. Tocmai am venit, se topi la zâmbetul ei.

— Avem o mică problemă cu sistemul de încălzire şi a trebuit să-l ajut pe tata. Mai putem merge?

— Da, dar va trebui să ne grăbim puţin până ieşim din oraş.

Cei doi s-au luat de mână şi au pornit pe străzile pustii şi întortocheate. Ora era târzie şi becurile din timpul zilei se stinseseră, iar ferestrele luminate ale caselor nu reuşeau să alunge bezna de pe străzi. Nu se vedea nici un trecător şi doar bâzâitul monoton al generatoarelor electrice se făcea auzit în liniştea nopţii.

În mai puţin de o oră au lăsat în urmă ultima casă. Pe măsură ce se apropiau de peretele de piatră, terasele pe care era construit oraşul se îngustau şi deveneaumaiabrupte. Cândau ajuns pe ultima treaptă şi-au continuat drumul pe lângă perete. Cu toată graba lor, Nina s-a oprit o clipă să privească oraşul de unde veniseră. De aici, de sus, avea impresia că toate luminiţele discrete pe care le vedea, fuseseră aşternute la picioarele ei şi până şi cele mai mari construcţii, păreau minuscule. Putea cuprinde dintr-o singură privire casele ce coborau ordonate spre centrul oraşului, unde două construcţii se ridicau impunătoare. Becurile care luminau aceste clădiri nu se stingeau niciodată, de aceea noaptea aruncau un halou alb asupra caselor din imediata apropiere. Restul caselor care se pierdeau în depărtare erau trădate doar de luminile răzleţe de la geamuri.

— De fiecare dată parcă e mai frumos! Spuse Nina.

Toni însă ridică nepăsător din umerişi merse mai departe. Când peretele a cotit, au pierdut din vedere oraşul şi totul s-a cufundat în întuneric.

— N-ai adus o lanternă? Întrebă Nina.

— Ba da, dar nu ştiu cât o să ţină bateriile. Mai avem mult de mers. Şi nici n-aş vrea să fim observaţi. Uite, acolo!

Nina se uită înainte şi reuşi să distingă o lumină slabă.

— Este postul de control, spuse Toni. Acolo încep galeriile principale spre exterior. Aş fi vrut să putem merge prin ele, dar există riscul să ne rătăcim... Şi nici nu ştiu dacă ne-ar da voie să intrăm în ele.

— Ce motiv ar avea să nu ne lase?

— Nu ştiu, dar mi se pare foarte ciudat că sunt păzite. Mai ales, fiindcă nimeni, din câte ştiu eu, nu vrea să mergă afară.

— Sinceră să fiu, nici eu nu vreu să merg. Şi nu pot să înţeleg de ce vrei tu. Ce-ai putea vedea la nişte ruine? Va fi totul pustiu şi dezolant; şi probabil va fi şi foarte frig. Pentru ce să mergi sus?

— De ce sunt, atunci, păzite galeriile?

Fata ridică plictisită din umeri. Merseră o vreme în tăcere, apoi Toni se opri şi spuse:

— Acolo e un tunel.

— Nu văd nimic, răspunse Nina, după ce căută cu ochii prin beznă.

Toni porni mai înainte, ţinându-o de mână. Când au ajuns mai aproape, Nina desluşi în întuneric conturul tunelului.

— Ai spus că este galerie secundară, spuse ea impresionată de mărimea deschizăturii. E imensă! Galeria principală e tot aşa de mare?

— Nu, e cu mult mai mare. Asta e una dintre celemai mici, spuseToni.

După ce intrară în galerie, Toni aprinse lanterna. Pereţii tăiaţi în stâncă erau perfect netezi. Atmosfera era uscată şi de pe jos se ridicau nori mici de praf.

— Pe aici n-a mai fost nimeni de multă vreme, remarcă Nina.

Toni zâmbi, dar nu spuse nimic. În timp ce mergeau, urmări câtva timp cu lanterna straturile geologice care se distingeau în tăietura verticală a peretelui. Ar fi vrut să aibă mai multe cunoştinţe în domeniu, ca să-şi poată face o idee despre felul în care fusese construit tunelul şi mai ales despre cât de vechi era.

— Ce linişte e, spuse din nou Nina.

Atunci observă şi Toni că nu se mai auzea zumzetul monoton din oraş.

— Dacă ne rătăcim? Întrebă Nina, vizibil speriată şi se trase mai aproape de el.

— Tunelul nu are nici o ramificaţie. Duce exact spre exterior. Nu ne putem rătăci.

După altă oră de mers, Nina spuse:

— Mă dor picioarele, Toni. Nu ne putem odihni puţin?

— În curând ajungem la nişte scări. Ne vom opri atunci.

Când au ajuns la baza scărilor, Nina s-a aşezat obosită jos. Toni, însă, se plimba agitat prin faţa ei şi spuse entuziasmat:

— Îţi dai seama? La capătul acestor scări e vechiul oraş!

— Nu ştiu de ce eşti aşa de încântat, răspunse Nina plictisită. Ce te aştepţi să găseşti acolo?

Toni însă nu se lăsă atins de apatia ei, ci continuă să se plimbe din stânga în dreapta. Cercetă o vreme scările, ajungând la concluzia că nu au fost cioplite din piatră, ci turnate din alt material. Încercă să vadă cât aveau de urcat, dar raza lanternei nu ajungea până în capătul treptelor.

Harta pe care găsise tunelul avea însemnată baza de jos a scărilor, dar nu spunea nici cât urcă, nici dacă se termină la exterior. Nu voia să-l spună acest lucru Ninei, fiindcă era sigur că ea nu va dori să meargă mai departe.

Urcuşul a ţinut mai bine de două ore şi Toni a fost nevoit să se oprească de trei ori la insistenţele Ninei. Într-un târziu ea spuse supărată:

— Eu mă duc înapoi. Galeria asta nu duce nicăieri.

Se întoarse şi începu să coboare scările.

— Aproape am ajuns, spuse Toni mergând după ea şi luând-o de mână.

— Spui asta de o oră, Toni. Nu mai pot, îşi lăsă Nina capul pe umărul lui.

— Încă puţin…

Nu peste mult scările s-au terminat şi cei doi au putut vedea capătul tunelului. Când au ieşit de sub bolta galeriei, priveliştea ce li s-a înfăţişat i-a făcut să se oprească locului. Chiar în faţa lor era o construcţie imensă, de mărimea a zece case obişnuite puse una peste alta, nu avea geamuri şi era pe jumătate în ruină.

— De ce e aşa de mare? Întrebă Nina, dându-şi capul pe spate ca să poată vedea vârful clădirii. Aici e centrul oraşului?

Toni ridcă din umeri.

Străzile erau pline de noroi şi bălţi mari de apă se formaseră în denivelările drumului. Culoarele dintre blocuri erau foarte largi în comparaţie cu cele din subteran, dar unele clădiri erau năruite şi de multe ori trebuiau să escaladeze ruinele ca să-şi poată continua drumul. Uneori stârneau o mică avalanşă de pietre. Ecourile ce reverberau atunci în depărtareâi făceau să se cutremure. Altfel nu se auzea nici un zgomot şi liniştea aprope că-l intimida.

Toni se opri dintr-o dată şi Nina înaintă câţiva paşi singură. Apoi se întoarse şi-l întrebă:

— S-a întâmplat ceva?

— Ascultă! Toni duse mâna la gură, făcându-l semn să tacă.

Nina se concentră o clipă încercând să audă ceva, dar liniştea era deplină:

— N-aud nimic, spuse ea într-un târziu.

— Exact. E linişte. Ar fi trebuit să se audă generatoarele electrice.

— Pe aici n-a mai trecut nimeni desute de ani. Nu te aşteptai să şi funcţioneze ceva?

— Dar atunci de ce e lumină?

— Ce lumină? Abia reuşesc să văd ceva! Spuse Nina.

— Dacă în subteran ai opri toate generatoarele, n-ai mai vedea nimic. Ar fi beznă totală. Aşa ar fi trebuit să fie şi aici!

— Mi-e frig, ignoră Nina dilema lui.

— Evident că şi sistemele de încălzire ale domului sunt stricate, spuse Toni.

— Ale cui sisteme? Întrebă Nina ridicând glasul.

— Ale domului. Vezi stâlpii aceia? Toni îi arătă un stâlp de grosimea a cel puţin zece oameni, care se pierdea în întuneric, mult deasupra blocurilor. Susţine o cupolă imensă care a fost ridicată peste oraş.

Au continuat să meargă pe străzile mărginite de ruine. O lumină difuză desluşea contururile din jurul lor şi uneori putea stinge lanterna, dar tot nu reuşea să-şi dea seama de unde provenea acea lumină.

Din cauza liniştii depline, atmosfera devenise apăsătoare. Pe măsură ce înaintau, blocurile erau tot mai înalte şi parcă mai bine conservate. Aerul era umed şi avea miros de fier ruginit.

— De ce au plecat oamenii din oraşul acesta? Întrebă Nina pe neaşteptate, dar Toni nu-l răspunse.

O construcţie imensă de piatră, ce părea neatinsă de vreme, le atrase atenţia. Au privit-o în tăcere, apoiToni a început să meargă spre ea. Nina înţelese că avea de gând să intre în bloc şi îl apucă de mână:

— Nici să nu te gândeşti, Toni! N-am de gând să urc în chestia asta.

— Dar, Nina… Încercă el.

— Nu. Toni! Aproape strigă ea.

— Dacă nu mă înşel, aici este centrul şi clădirea aceasta este cea mai înaltă. Din vârful ei vom putea vedea tot oraşul! Spuse Toni, omiţând faptul că presupunerile lui se bazau doar pe intuiţie şi că nu văzuse nici o hartă a oraşului.

— Dar se poate dărâma în orice clipă! Nu vezi ruinele din jur?

— Nu se va dărâma!

Toni o luă de mână şi începu să meargă spre clădire.

— Dar e prea mare! Nu mai pot urca atâtea trepte!

— Bine, atunci. Aşteaptă-mă aici! Îi dădu drumul la mână şi merse mai departe.

— Să nu crezi că mă laşi singură! Fugi după el şi-l tăie calea.

— Să urci cu mine nu vrei, să stai aici nu vrei. Spune-mi totuşi ce să fac!

— Hai să ne întoarcem!

— Mai avem destul timp până la ziuă. Urcăm în clădirea asta şi îţi promit că mergem acasă.

Urcuşul nu s-adovedit aşade greu precumseaşteptaseNina. S-au oprit o singură dată să se odihnească. Când au ajuns în vârf, Toni a găsit o trapă de acces şi au ieşit pe acoperiş.

La început, amândoi au rămas tăcuţi, fascinaţi de imaginea ce li se înfăţişa. Sute de blocuri luceau metalizat în semiîntuneric iar altele, mai mici, se profilau doar fantomatic printre umbre.

Chiar şi în lumina aceea difuză, oraşul li se părea covârşitor. În depărtare, blocurile se pierdeau treptat în întuneric dar construcţiile gigantice care se ridicau în imediata lor apropiere,

se puteau desluşi clar. Multe dintre ele nu mai erau decât schelete ce sugerau vag forma fostelor blocuri, monoton de asemănătoare între ele.

Cei doi se mutau de pe o latură pe alta a clădirii, vrând parcă să vadă mai mult decât ceea ce semiîntunericul le permitea.

— N-am crezut că e aşa de mare! Spuse Nina. Oraşul nostru nu e nici cât jumătate din acesta! Şi cred că nu vedem decât o mică parte din el. Câţi oameni crezi că încap într-un astfel de bloc?

Toni ridică din umeri. Deveni dintr-o dată conştient de briza rece care bătea.

— Nu ţi se pare că e mai frig decât jos? Întrebă el.

— Ba da, spuse Nina zgribulindu-se. Parcă e şi un curent de aer.

Toni ridică ochiişispuse:

— E ciudat. Cupola ar trebui…

Se opri brusc, uitâdu-se în continuare în sus. Nina veni lângă el:

— Ce s-a întâmplat? Întrebă, apoi se uită şi ea în sus.

La câţiva zeci de metri deasupra lor se vedea cupola neagră construită din hexagoane de metal. În unele locuri se puteau distinge pete roşii de rugină şi chiar deasupra lor era o gaură neregulată de câţiva metri lăţime.

Cei doi priveau prin spărtură un cer albastru pe care treceau nori.

— Ce-l acolo? Întrebă Nina aproape în şoaptă.

— E cerul! Răspunse Toni fără să-şi coboare privirea.

— Dar cerul e negru! Spuse Nina încet. Aşa am învăţat!

Toni se uită la ea şi îşi dădu seama cât era de speriată. O cuprinse de mijloc şi îi spuse:

— E albastru, Nina. Uită-te la el!

Au privit mult timp, în linişte, trecerea grăbită a norilor, apoi Nina a spus:

— Atunci afară nu e mereu noapte?

— Nu. E lumină… Şi, poate, dincolo de cupolă străluceşte şi soarele, răspunse Toni.

— Dar atunci de ce… Începu Nina, dar Toni o strânse mai aproape de el şi îi făcu semn să tacă.

* * *

Nina aprinse becul şi se aruncă pe pat. Toni dori să spună ceva dar se răzgândi; luă cartea de pe masă, se aşeză pe jos lângă pat şi începu să citească: „S-au stins luminile nopţii, iar oamenii aşteaptă să sosească ziua care nu va veni. Zilele trec, dar în lipsa unei succesiuni lumină-întuneric, nimeni nu le mai ţine socoteala. Plantele încep să capete o culoare albicioasă, apoi mor. La început florile nu se mai desfac din muguri, apoi se culcă la pământ şi putrezesc. În păduri, pomii mor, sufocaţi de explozia ciupercilor datorate excesului de umezeală. Râurile răspândesc un iz greu de mucegai. Valurile mării aduc la fiecare flux tone de plante în putrefacţie printre care s-au încurcat peşti…”

— Ăsta o ţine aşa tot paragraful, îl întrerupse Nina. Treci la următorul capitol.

— Aşa n-o să ştim noi prea multe mâine…

— Lasă că poveştile astea le-am auzit de când suntem mici.

Nina întoarse pagina şi Toni citi mai departe:

— În scurt timp au început să moară animalele…”

— Săripesteasta, zise Nina şi luă ea cârtea. Întoarse mai multe foi, uitându-se doar fugar peste ele, mormăind: aici mor, încă mor… Aici deja au murit…

Se coborî din pat lângă Toni şi citi mai departe:

— Au strâns mostre de ADN de la…”

— Ce mostre? Fu rândul lui Toni să o întrerupă.

— De ADN! Nu ştii, am învăţat săptămâna trecută.

— Nu contează! Citeşte mai departe.

Nina mai întoarse o pagină şi citi:

— Lipsa luminii a avut un efect devastator şi asupra oamenilor. Au izbucnit conflicte”… Făcu o pauză sărind câteva rânduri. „Războaiele locale erau la ordinea zilei. În mai puţin de un an toate marile oraşe erau distruse. Grupurile răzleţe de oameni care au supravieţuit preferau să rămână izolate ca să evite alte confruntări. Orice formă de organizare a fost uitată… „Pe mine mă cam plictiseşte, se întrerupse Nina din lectură.

— Citeşte mai departe.

— Vorbesc serios, Toni. Nu înţeleg de ce trebuie să învăţăm chestiile astea. Aş prefera să-mi spună de ce au părăsit oraşul de sus.

— Poate că nici ei nu ştiu, încercă Toni.

— Dar astea sunt prostii, aruncă Nina cartea pe jos. Ai văzut şi tu că afară nu mai e noapte…

Toni ridică din umeri.

— Mai sunt cinci ore până dimineaţa. Hăisa mergemsus. Părinţii s-au culcat de mult. Nici nu o să vadă c-am lipsit!

— Bine, Nina şi când mai învăţăm?

— Mâine, Toni. Îţi promit!

— Aşa ai spus şi ieri…

— Hai acum, să vedem cerul…

— Bine, Nina, hai să vedem cerul. Dar mâine stau acasă şi învăţ.

Nina se ridică de jos şi stinse becul. Toni se ridică la rândul lui şi, luând-o de mână, au ieşit împreună pe străzile pustii.

Realitatea: iluzie a minţii.

Îşi vede imaginea reflectată de un strat de argint suflat pe sticlă. Razele de lumină vin de la un bec din spatele lui şi cad pe oglinda în care se vede pe el însuşi. Două existenţe distincte – erau de fapt una şi aceeaşi – separate de un strat de sticlă. Ce legi bizare permit o astfel de duplicare?

Se vede pe el, aşa cum este în realitate. „Oare cel pe care îl priveşte este conştient că este doar o proiecţie a realităţii?” Ce întrebare stupidă! Nu există nici un alt „el”. Ceea ce vede este doar o reflexie. De fapt dincolo de sticla oglinzii nu e nimic, doar ochii lui percep nimicul respectiv că pe ceva real.

Ce lume stranie!

Întinde mâna şi atinge oglinda. „Nu eşti doar o părere, te pot simţi!” Plimbă uşor degetul pe suprafaţa netedă, iar imaginea îl urmează.

— De ce nu vrei să ieşi de acolo? Spune de data aceasta cu glas tare.

„Hai să ne jucăm”, continuă în gând dezamăgit că nu primeşte nici un semn de la celălalt. Sare de câteva ori în faţa oglinzii, îşi ridică mâinile, se schimonoseşte, iar celălalt îl imită de fiecare dată. Băiatul rămâne câtva timp nemişcat. E supărat: cel de dincolo nu vrea să se joace cu el.

Îşiridică ochii spre faţa care i se reflectăân oglindă, vede cât e de supărat celălalt băiat. Îşi duce capul cât poate de aproape şi se uităân camera celuilalt. Nasul i se striveşte de sticlă. Vede că şi celălalt băiat se uită în cameră la el. Dintr-o dată înţelege de ce era supărat băiatul din oglindă.

Dă fuga până în camera alăturată şi se întoarce cu braţele pline de jucării. Îl vede pecelălalt cât de fericit e. Ambele camere s-au umplut de jucării şi copii râd împreună veseli.

Când a mai crescut a înţeles că nu era nimeni în oglindă. I s-a explicat că aia era doar o reflexie a realităţii. Că tot ceea ce vede el acolo nu există cu adevărat. Dar el vede acolo tot ce îl înconjoară. Acolo este lumea care îl înconjoară, cum să nu existe?

Secvenţe.

Uneori, când mergi cu trenul poţi vedea şoseaua urmând un drum paralel cu calea ferată. Pe el circulă tot felul de autoturisme care la prima vedere par a avea o înşiruire oarecare. Din stânga vine un autocar roşu, din dreaptă un tir, apoi un biciclist care este mereu depăşit de maşini în viteză. Apoi vin mai multe automobile foarte aproape una de alta urmate de o pauză foarte mare în care şoseaua rămâne goală în timp ce din parteacealaltă vin, laintervale inegale o serie de vehicule de mare tonaj.

La început ţi se pare neinteresant, dar apoi ceva îţi şopteşte că mişcarea lor nu e haotică. Dacă te concentrezi puţin începi chiar să întrezăreşti un anumit raţionament şi poţi ghici maşina care va urma. Intervalele de pauză ţi se par necesare şile ştii dinainte.

Privindu-le mai multă vreme, încep să semene cu nişte furnici, plimbându-se în sus şi în jos pe drumul lor marcat cu feromoni. La fel ca la furnici, la care, în copilărie le-ai căutat de atâtea ori cuibul încercând să urmăreşti convoiul de lucrătoare şi într-o parte şi în alta, dar nu l-ai găsit niciodată, nici maşinile astea nu poţi şti de unde vin, sau unde pleacă. Le vezi doar o clipă, o

secvenţă ce durează două-trei minute şi câţiva zeci de metri. Atunci îţi spui că această secvenţă nu are nici un sens. Dar toată viaţa ta este alcătuită din astfel de secvenţe.

Şi ajungi iarăşi să-ţi pui întrebări despre rostul vieţii. Trenul merge mai departe, peisaje colorate continuă să ţi se înfăţişeze unul după altul într-un dans ciudat, binecunoscut şi neînţeles.

Vezi şi drumul tău cu trenul doar ca pe o secvenţă din viaţă. Şi viaţa o secvenţă din... Altceva. Totulnu e decât o secvenţă din altceva mai mare.

Schimbarea.

Auzise vocea electronică, dar nu înţelesese cuvintele. O senzaţie neplăcută de frig îi cuprinsese tot corpul. Dispăruse treptat şi în locul acesteia simţi lichidul vâscos. Începea să-şi revină. Deveni conştient de instalaţia de pe faţă prin care inhala oxigen. Lichidul criogenic se scurse prin tuburi şi, încet, începu să se mişte. Aşteptă o clipă să i se limpezească mintea, apoi se ridică.

Merse prin penumbra camerei spre baie. Se uita cu groază la liniile aliniate de coşciuge pentru hibernare. Lumina albastră, foarte difuză, împrăştiată de câteva neoane – care se aprinseră automat când a început scoaterea lui din hibernare – dădea un luciu nefiresc persoanelor scufundate în lichidul verzui.

Mai avea de mers câţiva paşi până să iasă din cameră când se opri, rămânând cu privirea îngrozită fixată pe coşciugul dinaintea lui. În el era un schelet uman descărnat în întregime. Lichidul verzui se uscase complet.

Deci procesul de hibernare nu era chiar aşa de perfecţionat cum pretinsese fata. Iar uitase cum o cheamă. Îi văzu coşciugul câteva rânduri mai în spate. De sub masca de oxigen fixată pe faţă ea îl privea parcă şi acum cu acelaşi zâmbet luminos.

Făcu un duş fierbinte, se îmbrăcă şi merse în laborator. Se lăsă pe un scaun şi începu să se gândească, aşteptând să-l revină memoria. Creierul ieşea mai lent din hibernare.

Îşi putea aminti cine era. Revedea multe întâmplări din viaţa lui, dar nupăreau să se lege unele de altele. Un copil alergând într-un lan de grâu, şosele aglomerate, maşini trecând în viteză pe lângă trotuare pline de oameni grăbiţi, ore de cursuri, experimente în laboratoare. Terminase şcoala, se căsătorise. Apoi soţia lui a murit. O boală necunoscută a cuprins tot Pământul. Unii spuneau că din cauza radiaţiilor, alţii că erau armele biologice, ecologiştii susţineau că poluarea era de vină, doctorii că excesul de chimicale din mâncare. El a ajuns la concluzia că toate la un loc.

Au urmat zeci de ani de cercetare. Până la urmă şi-au dat seama că nu mai era nimic de făcut. Puţinii oameni care se refugiaseră din timp în Institut continuau să fie neafectaţi de boală, dar afară totul era pierdut. Animalele şi plantele mureau într-un ritm vertiginos, oamenii de asemenea.

Proviziile de apă şi mâncare din Institut erau limitate şi ei nu ştiau cât vor fi nevoiţi să rămână între pereţii protectori. Au pus la punct tehnicile de hibernare şi au decis să aştepte până când boala va consuma toate vietăţile de pe glob şi va dispărea odată cu ele. Din cinci în cinci ani, o persoană ieşea din hibernare şi verifică instrumentele. Calculaseră că în mai puţin de douăzeci de ani Pământul va deveni în întregime sterp şi bun de repopulat. Dar după optzeci de anianimalele şi plantele continuau să trăiască.

Făcuse parte din echipa de cercetare ce fusese scoasă atunci din hibernare pentru a găsi o explicaţie la ce se întâmplase. După un timp au înţeles că tot ce supravieţuise se schimbase. Plantele nu mai semănau cu cele pe care le cunoscuseră, animalele suportaseră multe modificări inexplicabile. Au ajuns la concluzia că puteau ieşi afară fiindcă boala nu-l va mai omorî, dar vor suferi şi ei schimbările respective.

Au hotărât să mai aştepte. Au intrat înapoi în hibernare programând ca trezirile să fiedin cinczeci în cincizeci de ani. El era a opta persoană care trebuia să se trezească. Deci trecuseră400 de ani.

Se aşează pe un scaun şi începu să examineze clădirea Institutului. Timpul nu lăsase aproape nici o urmă asupra ei. Aparatura funcţiona de asemenea bine. În câteva ore termină controlul. Când vru să vadă observaţiile făcute de cel ce se trezise cu cincizeci de ani înainte avu surpriză că pe ecran, în loc de datele obişnuite de verificare, apăru o scrisoare. O parcurse: „Eu voi pleca afară. Peste cincizeci de ani când veţi citi rândurile acestea, va fi prea târziu să mai faceţi ceva. Poate că ar trebui să explic de ce vreau să plec, dar n-am nici o explicaţie. Din simplă curiozitate? Vreau să ştiu ce se petrece afară. Sau poate fiindcă mă obsedează gândul că voi muri în hibernare. Oricum nu contează. Am să iau cu mine un emiţător prin care vă voi descrie ce văd afară. Cine ştie, poate vă va folosi la ceva.”

Apoi urmau câteva date care indicau unde fusese stocată informaţia primită de la emiţător. O accesă şi pe ecran se desfăşurară alte rânduri: „Când am ieşit din Institut totul mi se părea frumos. Foarte ciudat şi diferit dar de o stranietate splendidă. Dacă te vei uita afară, pe colinele din jur ai să vezi la ce mă refer. După câteva zile însă totul a devenit mai înspăimântător decât orice coşmar am avut vreodată.

Nimic nu mai seamănă cu ce era înainte. Toate vieţuitoarele sunt de nerecunoscut. Într-un fel e mai bine aşa fiindcă orice familiaritate în monştrii aceştea te face să te cutremuri. Aici, afară nu mai există oameni. Cei ce se nasc din cândva foştii oameni sunt probabil cele mai teribile arătări. Stau deja de trei ani printre ei şi îi văd cum trăiesc şi uneori pot chiar să îmi spun că până şi aceste rămăşiţe umane merită o şansă. Dar adevărul este că aş vrea să mor înainte să mă transform în aşa ceva.

De la o vreme am observat un lucru interesant: cu fiecare an care trece monştrii par a se îndrepta spre o nouă formă şi nu „doar degenerează”. Diferenţele survenite între două generaţii sunt şi mai mari în acest sens. Formele spre care evoluează cred că sunt dictate de mediul în care trăiesc. Nu m-ar mira deloc dacă peste un timpâşi vor opri mutaţia şi vor atinge o formă stabilă. Dacă acest lucru se va întâmpla, atunci probabil se va

stabili o nouă „ordine socială”: se vor forma alianţe între cei de un fel şi se vor duce lupte între cei de feluri diferite.

Dar nu pot fi sigur de asta fiindcă mulţi sunt atât de degeneraţi încât nu mai păstrează în einici instinctul animal de apărare, de hrănire sau de perpetuare.

Am să descriu câteva „specii” ca să vă faceţi o idee mai bună despre ce se întâmplă aici.

Cea mai numeroasă formă este cea bipedă. Ei nu sunt însă neapărat cei mai inteligenţi. Au ţinuta dreaptă, mişcări sacadate damu dizgraţioase. Sunt repezi şi foarte necomunicativi. Aproape tot timpul umblă singuri. Rareori i-am întâlnit în grupuri.

Altă formă e un fel de masă târâtoare pe pseudopode ce pare mai mult a curge decât a umbla. Reprezentanţii ei trăiesc în general în apropierea apelor dar se aventurează şi în zonele deşertice, mai ales noaptea. Înălţimea lor nu depăşeşte un metru, dar se pot întinde pe o suprafaţă de 10-l5 metri pătraţi, cu toate astea se deplasează foarte repede. N-am nici cea mai mică idee despre cum se hrănesc aceste animale. Poate prin fotosinteză, deseori au culoarea verde. Sau poate mănâncă alge damu am văzut nici un orificiu ce ar putea ţine loc de gură.

Altă categorie au un trunchi masiv şi puternic susţinut de multe picioare. Cel mai mare exemplar pe care l-am văzut avea mai mult de cinci metri înălţime. Sunt foarte agile având în vedere mărimea lor şi au rămas indiferente la trecerea mea deşi m-am apropiat mult de ele. Stăteau adunaţi ca o cireadă şi existau animale de toate dimensiunile de la jumătate de metru până la 4-5 metri.

Trebuie să-ţi spun acum că toate animalele fac pui vii. De aceea le şi numesc animale. Altfel pe multe dintre ele le-aş putea considera plante.

Altă formă este ceva asemănător cu o stâncă. Exemplarele au tendinţa să se retragă în locuri întunecoase. Par a fi cei mai inteligenţi dar şi cei mai puţin activi.

Într-o contradicţie totală cu ei, e o altă specie foarte stranie, dar chiar frumoasă după vechile standarde. Aceştia îşi dezvoltă tot felul de forme distincte, care în alte cazuri se contopesc în întreg. Cum ar fi: aripi colorate, membrane care îi înfăşoară ca hainele, tentacule, păr lung. De obicei au piele străvezie sau transparentă prin care li se pot vedea organele interne.

Nu ştiu ce legătură au fiecare dintre aceşti monştri cu animalul care era înainte. Nu cred că există vreo legătură între speciile care au existat şi formele în care evoluează.

Nici acum nu sunt sigur că am greşit venind afară, aşa că nu vă pot sfătui să rămâneţi în hibernare. Pe corpul meu au început să apară modificări, cred că şi mintea îmi va fi afectată în curând.

În continuare trimit şi câteva imagini de aici, de afară. Înregistrări pe care le-am făcut animalelor şi plantelor.”

Opri calculatorul şi se ridică de la masă. Nu avea nici un chef să vadă monştrii aceia. Îi ajungeau cei din închipuirea lui, care se conturaseră cât citise scrisoarea. Ieşi afară din încăpere şi merse pe o terasă cu pereţi translucizi prin care se putea vedea afară.

De la înălţimea de trei etaje îşi dădea seamacă dealurile din jurul Institutului erau pline de o floră şi o faună pe care nu le recunoştea. Chiar în faţa intrării văzu mişcându-se ceva. Un animal cenuşiu, de forma unei mingi se rostogolea încet printre flori, devorându-le. În urma lui rămânea doar o dâră de pământ gol. Animalul se opri, stătu o vreme nemişcat, apoi explodă transformându-se într-un copăcel desfrunzit. De pe crengile lui curgea o substanţă vâscoasă care se infiltra în pământ.

Plecă de lângă geam scârbit şi impresionat în acelaşi timp. Se întrebă dacă animalul avea atâta inteligenţă încât să însemne ceva pentru el schimbarea care se petrecuse. Probabil că nu.

Simţi un gol dureros în stomac. Ieşi din laborator trântind uşa după el. Mai avea de făcut câteva teste, câteva verificări. Mâine va termina şi va putea intra înapoi în hibernare. Se duse în dormitoare să se culce şi adormi întrebându-se ce avea să vadă când se va trezi în locul copăcelului desfrunzit.

Lucruri normale.

După ce a trântit uşa a închis iala din reflex. Era stricată de câteva zile. Ar fi trebuit să o repare, dar acum era prea obosită. Şi-a aruncat haina şi geanta în hol şi a intrat în bucătărie. Când a vrut să aprindă becul şi-a amintit că şi acesta era stricat.

Afară începea să se însereze şi lumina nu pătrundea aproape deloc în încăperea mică. Pe geam putea vedea blocurile înalte, construite mult prea aproape pentru a permite razelor să pătrundă în apartamente.

Nu distingea mai nimic în întuneric. Merse orbecăind la frigiderul de unde scoase un sandviş – ultimul care îi mai rămăsese. Se aşeză la masă şi începu să mestece metodic. Nu avea nici un gust, reclamele spuneau totuşi că are o valoare nutritivă foarte mare. Dar ce nu spuneau reclamele. Îşi aduse aminte că mai avea şi puţin lapte sintetic. Se ridică şi luă din frigider cutia. Nici laptele nu avea nici un gust şi în afară de senzaţia de rece nu se alegea cu nimic. Era totuşi mai bine aşa decât să mănânce chimicale cu iz de săpun.

În timp ce înghiţea sandvişul insipid urmărea blocurile ce se vedeau prin geamul murdar de la bucătărie. Nu întrezărise nici un semn că ar mai locui cineva în apartamentele de vis-à-vis. Totuşi trebuia să mai fie vreo persoană. Curtea era şi ea pustie. Nu se mai juca nici un copil.

Ceva se mişcă şi-l atrase atenţia. Îşi concentră privireaşi reuşi să desluşească în întunericul din încăpere o formă, un animal stând ghemuit lângă dulap. Era poate un şobolan. De când lucrurile normale au început să dispară, apăruseră tot felul de anomalii.

Aruncă o bucată de pâine şobolanului. O văzu dispărând şi presupuse că o mâncase. Cu nici două săptămâni în urmă ar fi făcut crize de isterie dacă s-ar fi întâmplat aşa ceva, acum bău mai departe laptele şi se ridică de la masă liniştită. Merse în baie cu intenţia să facă un duş. Când deschise uşa simţi un aer cald de umezeală cu miros de mucegai. Apăsă comutatorul. Becul pâlpâi de câteva ori dar până la urmă se aprinse.

Pe unul din pereţi aluneca o spumă scurgându-se în chiuvetă. O membrană translucidă sau o pânză foarte deasă acopereacada de baie şi robinetele. Pe jos mişunau gângănii negricioase. Închise uşa fără să mai intre.

De acum nu va mai dura mult, îşi spuse. Poate chiar la noapte. Când a început Procesul, crezuse că va ţine foarte mult. (Erau atâţia oameni.) În prima săptămână i se părea chiar incredibilce vedea la televizor. Apoi au început Semnele pe stradă, în jurul ei. Atunci a înţeles că e ceva cât se poate de real şi inevitabil. Probabil că fiecare om trebuia să vadă singur ca să poată accepta Schimbarea. Acum ei i se părea un lucru firesc, aşteptat chiar.

Încercă să aprindă becul din cameră, dar nu mai funcţiona. S-a lăsat într-un fotoliu, privind afară, la cerul senin încă. Putea vedea soarele strălucind portocaliu, ca totdeauna la apus. Era sigură că soarele va dispărea ultimul.

La ea la servici mai existau încă unii oameni care nu credeau că e adevărat. Că realitatea înconjurătoare se transformă treptat, apoi dispare cu desăvârşire. E imposibil să convingi pe cineva care nu a văzut cu ochii lui că aşa ceva se poate întâmpla şi chiar se întâmpla. Nu toţi oamenii percep Procesul de Schimbare la fel. Pe unii îi afectează o perioadă îndelungată, în care lucrurile se degradează lent, pe alţii pentru perioade mai scurte iar unele lucruri dispar pur şi simplu fără a se fi transformat înainte. Ea văzuse prima Schimbare cu două săptămâni în urmă. De atunci s-au Schimbat multe.

Privea pereţii camerei. A avut o scurtă tresărire când a văzut păienjenii mari ce-şi ţesuseră pânza prin colţuri. Apoi se linişti. Cine ştie. Poate că nici ei nu erau reali.

Se trezi a doua zi când sună ceasul. Adormise în fotoliu. Nu-l venea să creadă că dormise atât de adânc. Se ridică în picioare. Era amorţită dar se simţea mult mai odihnită decât zilele trecute. Îşi schimbă hainele şi plecă la servici.

Scările blocului începură să semene cu o peşteră. Geamurile fuseseră complet acoperite de o materie spongioasă prin care se filtra o lumină verde. Din tavan picura apă ce forma băltoace pe jos. Peste tot crescuse un muşchi negru pe care alunecă de câteva ori.

Îşi spuse că poate ar trebui să meargă la părinţii ei, în provincie. Acolo degenerarea se făcea mai puţin simţită. Alaltăieri când vorbise cu mama ei, aceasta îi spusese că pe acolo nu se vedea nici o urmă de Schimbare. De fapt pentru asta îi şi dăduse telefon: văzuse la televizor filmările şi comentariile despre Schimbare şi dorise să se asigure că nu e o înşelătorie.

Dar de ce să meargă la ţară? Doar pentru a prelungi cu două-trei zile sfârşitul?

În drum spre servici văzu că multe clădiri dispăruseră şi altele erau diferite. Când a ajuns unde ar fi trebuit să fie clădirea unde lucra, a remarcat că şi aceasta dispăruse. A pornit înapoi spre casă, dar ştia că nici blocul ei nu mai exista. Tot ce vedea de jur împrejur era străin, nu mai recunoştea nici o construcţie, nici un om, nici o plantă. Acum trebuia să mai aştepte să dispară şi soarele albastru.

Un vis.

Ajunsesem în sfârşit în oraşul străin. Eram într-o altă lume. Sosisem în timpul nopţii la o oră destul de târzie după un drum lung şi obositor. Când m-am hotărât să plec de acasă, ştiam că singura mea şansă e aici. Chiar şi aşa, viitorul meu e foarte incert.

Am dormit prost şi agitat toată noaptea. Dimineaţa m-am trezit după ce se luminase. Ştiam că trebuia să-mi caut de lucru. Apartamentul în care stăteam era închiriat şi banii pe care îi aveam nu-mi puteau ajunge multă vreme. Părinţii erau departe şi în afară de prietenul meu care sosise şi el de curând în oraş şi de aceea nu mă putea ajuta, nu cunoşteam pe nimeni. Deocamdată trebuia să mă descurc singură.

Am ieşit din casă destul de neconvinsă. Afară era cald şi soarele strălucea puternic. Primăvara venise repede. Mergeam nesigură pe străzile aglomerate ale marelui oraş. Toată lumea se mişca grăbită pe lângă mine, doar eu păşeam liniştită. Era ca şi cum timpul meu se scurgea mult mai încet decât al celorlalţi. Vedeam o doamnă într-o haină lungă, roşie, tăindu-mi calea şi urcând grăbită în autobuzul care pornise deja din staţie. Un bărbat trecea pe lângă mine trăgând după el un băiat mic, cu ghiozdan în spate, mai multe fete se grăbeau şi ele să ajungă în staţie. Lumea agitată aştepta la semafor culoarea verdeca să poată trece strada.

Toate în jurul meu păreau antrenate de un suflu pe care eu nu-l puteam percepe. Pe la amiază am ajuns la Birourile Centrale de Repartizare. Clădirea era imensă cu turnuri înalte şi drepte. Avea uşi din sticlă reflectorizantă care la ora asta erau deschise. În partea stângă, în spatele zidului ce delimita curtea se afla o hală imensă, întunecată, ce părea părăsită, dar dinspre ea se auzeau zgomote.

Începusem să-mi revin din oboseala şi neliniştea în care mă trezisem. Plimbarea în soarele strălucitor îmi făcuse bine. Îmi recăpătasem calmul său mai degrabă resemnarea. Nu puteam face nimic ca să-mi îmbunătăţesc situaţia. Totul depindea de ceva mai presus de înţelegerea mea. Am intrat în clădire. Coridorul în care mă aflam era foarte larg. Dincolo de pereţii din sticlă se puteau vedea alte coridoare asemănătoare.

Din spatele unui ghişeuofemeiem-aântrebat ce doresc. I-am răspuns că venisem de curând în oraş şi îmi căutam ceva de lucru. Intenţionam să mă stabilesc aici dacă aşa ceva era posibil. Funcţionara mi-a pus câtevaântrebări formale: de unde sunt,

cum mă cheamă, ce calificare am. Nu i-am spus nimic de facultate, nici despre diploma de inginer, nici despre atestatul în biochimie. Chiar dacă m-ar fi ajutat să-mi găsesc mai repede o slujbă uşoară, preferam să nu arunc un bumerang ce mai târziu s-ar fi putut întoarce împotriva mea. Plecasem de acasă mai mult de bunăvoie decât constrânsă fiindcă ştiam că mai târziu mi-ar fi fost imposibil să scap de plasa ce se întinsese în jurul meu. Nu vroiam să reîncep să ţes şi aici această plasă.

Funcţionara mi-a explicat cu voce monotonă şi plictisită fără să se uite la mine, unde să mă duc şi mi-a dat un bon cu număr.

Nu eram prea sigură la ce îmi servea numărul aşa că l-am ţinut în mână. Mergând în continuare pe coridor, am observat oamenii din jur. Se mişcau lent, firesc. Erau de toate vârstele, de la tineri de 14-l6 ani, până la oameni de 50-60 Toţi aveau o privire puţin confuză, pierdută parcă în visare şi în expresia feţei lor am putut citi resemnarea pe care o simţeam şi eu. Eram toţi plictisiţi de viaţă.

Urmând indicaţiile funcţionarei am ajuns într-o sală imensă. Vastitatea spaţiului cuprins între pereţi îmi amintea de o gară. (M-am întrebat puţin ironiccă dacă asemănarea era întâmplătoare. Oare nu de aici pleca trenul vieţii mele? Ce avea să mă ducă. Unde?)

M-am aşezat la una dintre cozile de la ghişeele înşirate de o parte şi de alta a încăperii.

Nu ştiu câtă vreme am stat la coadă. Între timp am admirat agitaţia din jur. Era un dute-vino continuu. Toţi oamenii aceia vorbeau între ei, făcând un zgomot mare din care nu se înţelegea nimic. La răstimpuri se auzeau sunete stridente venind de afară, din sala pe care o văzusem la intrare, în curtea complexului.

Plictisită de aşteptarea la rând am început să vorbesc cu persoana din faţa mea, un tânăr scund ce abia împlinise optsprezece ani. Şi el venise în oraş de curând şi spera să se poată angaja la un atelier de strungărie. Atunci mi-a trecut prin

minte că nu aveam nici o idee despre ce aş putea eu lucra. Toată viaţa nu făcusem nimic în afară de şcoală şi acum tot învăţatul acela nu mă ajuta prea mult.

Băiatul mi-a spus că mai lucrase în ateliere şi că se descurcă bine.

Când i-a venit rândul la ghişeu, funcţionara s-a uitat la el lung şi răutăcios. L-a întrebat câteva lucruri răstindu-se, apoi i-a cerut numărul. Băiatul i-a întins umil biletul (pe care şi-l prinsese de mânecă). Funcţionara i l-a smuls brutal şi l-a examinat suspicios. Apoi i l-a dat înapoi împreună cu un dosar în care avea repartiţia. Băiatul a luat dosarul şi a mers spre uşa ce dădea în hala din curte.

M-am uitat intimidată la funcţionară şi mi-am spus numele. Ea, cu un zâmbet ironic mi-a cerut numărul. Am simţit cum inima începesă-mibată maiputernic. Mâinile îmi tremurau de emoţie. I-am dat şovăind numărul. Ştiam că va fi ceva în neregulă şi mă simţeam căzută într-o capcană pe care aş fi putut să o evit.

Dar funcţionara a scris numărul pe o foaie şi mi-a spus că aş putea afişa un pic mai mult interes. Am întrebat-o ce înseamnă asta referindu-mă atât la remarca ei cât şi la foaia cu numărul biletului pe care o lipise pe sticla ghişeului. Cu zâmbetul ei rău şi batjocoritor mi-a spus că asta înseamnă că voi fi acolo mâine la ora nouă. Apoi a închis ghişeul.

M-am uitat zăpăcită în jur. Celelalte ghişee continuau să funcţioneze. Oamenii care veneau de pe coridoarele de sticlă se aşezau în aşteptare la una din cozi, alţii ieşeau pe uşa larg deschisă spre curte. Fără să mai cer cuiva vreo indicaţie am pornit pe drumul pe care venisem.

Sticla coridorului reflecta o imagine în care nu mă recunoşteam. Hainele vechi şi uzate m-au lăsat mirată. Nu remarcasem că arătam chiar atât de neglijent. Bluză de pe mine era lărgită şi îmi deforma corpul făcându-mă să par o femeie bătrână. Faţa palidă îmi era încadrată de plete lungi în dezordine.

La ieşirea din clădire am avut o tresărire. O persoană cu fizionomia foarte cunoscută venea spre mine. În primele momente am crezut că e prietenul meu. Dar nu era el. Bărbatul era mult prea în vârstă şi după ce s-a apropiat puţin orice asemănare a dispărut complet.

Afară soarele strălucea puternic. Era cald şi strada era animată de agiaţie. Freamătul vieţii.

Probabil că prietenul meu mă aştepta acasă şi îmi va spune că nu mai e necesar să îmi caut de lucru. Gândul acesta îmi alungă puţin din depresia care pusese stăpânire pe mine. Eram mai singură decât fusesem vreodată înainte. Şi totuşi cineva mă aştepta acasă.

M-am trezit cu un sentiment vag de nelinişte şi m-am întrebat de ce am visat că am îmbătrânit.

Spectacolul.

Era printre primele luni de când frecventam cenaclurile când s-a organizat un spectacol. Nu am înţeles cu ce ocazie: organizatorii erau străini, ceea ce mi-a fost evident de la început din accentul lor. Eu am ajuns la spectacol mai mult întâmplător, fără vreointenţie anume. Când am pătruns în sală imensă, asemănătoare cu un cinematograf, o atmosferă ciudat de apăsătoare a pus stăpânire pe mine şi am vrut să plec, dar curiozitatea m-a ţinut pe loc.

Am intrat înainte de începerea reprezentaţiei, când încă se făceau repetiţii. Spre surprinderea mea, a venit multă lume şi majoritatea aveau accentul acela ciudat.

Începând cu întârziere de o oră, spectacolul s-a desfăşurat în mare parte bine. Au avut loc şi câteva incidente minore, cum ar fi: un invitat care nu a venit, o casetă încurcată la coloană sonoră, o prezentare greşită, nimic deosebit. Ceea ce mi-a atras însă atenţia a fost faptul că totul avea un aer un pic prea forţat. Prezentatoarea era un pic prea zâmbăreaţă, prea încântată de ceea ce spunea, copii nu aveau nici un pic de naturaleţe în

comporatment, mişcările le erau precise iar rânjetele calculate şi fără pic de şovăire, oaspetele principal (sau organizatoarea spectacolului, nu-mi e foarte clar) era un pic prea modestă, până şi publicul era prea fericit, prea „în inima spectacolului”, poate chiar prea implicat, aplauzele erau deranjant de furtunoase şi toată lumea afişa o mulţumire de sine pe care eu nu o simţeam.

Majoritatea spectacolului a constat în reprezentaţii făcute de copii: cântec, dans, poezie. Nu am înţeles în ce scop i-au îmbrăcat în haine de gală (care uneori arătau foarte caraghios) şi i-au adus în faţa noastră. Îi urmăream plictisită şi oarecum enervată când mi-am dat seama că, pentru ei, noi eram actorii, iar ei spectatorii. Şi vizionau o scenă lipsită de sens şi înţelesuri. Ei vedeau spectacolul imposibil al realităţii şi al vieţii.

Spre sfârşit a fost o scenetăcare nu a ieşit prea bine. Grupul nu făcea parte dintre străinii care organizaseră seara festivă şi a fost inclus în program în urma unei înţelegeri (a cui, cu cine, urmărind ce, n-aş putească spun şi nici nu are vreo importanţă). Erau cei care făceau repetiţie când am intrat, astfel mi-am putut da seama că actul fusese schimbat. Am auzit după spectacol că unuia dintre organizatori nu i-a convenit ceva, astfel că i-a obligat pe tineri (erau un grup de studenţi) să facă anumite modificări. Numărul, nu foarte reuşit, mima depravarea profesorilor şi a studenţilor, sugerând individul care-şi cumpără examenele, sau„şmecherii” care ameninţă profesoriipentru a le da note mari, în contrast cu studentul cinstit, sărac, învăţând fără a putea lua o notă de trecere. La un moment dat apare o tipă, întruchipând probabil o fată uşoară–asta nu i-aconvenit organizatorului.

Pentru mine, care văzusem cum ar fi trebuit să fie, actul a fost evident ratat, dar nu ştiu ce au înţeles ceilalţi din sală. Unul dintre actori a ieşit enervat de pe scenă, iar grupul din sală care venise cu ei a fost cuprins de agitaţie şi indignare. Tinerii aceia au vrut să demaşte adevărata societate, cea pe care copiidinaintea lor (şi spectatorii din sală care i-au aplaudat) au ascuns-o sub măştile de teatru, dar nu li s-a dat voie şi programul lor a fost modificat.

Înainte să se termine acest act, apare alergând pe culoarul de lângă scaune o femeie îmbrăcată în negru, ţinând în mâna dreaptă, ridicată, o cruce. Urcă în fugă pe scenă şi continuă să alerge după actorii care tocmai se retrăgeau. Dispare o clipă dincolo de cortină apoi se reîntoarce ţinând ridicată spre public crucea şi spunând ceva. În sală era prea gălăgie şi din al doilea rând, de unde eram, nu am auzit nimic.

În primele momente am crezut că face parte din spectacol. Eram puţin nedumerită fiindcă nu reuşeam să înţeleg ce anume sugera, altfel tot numărul fusese de o transparenţă ieftină. Apoi femeia (care, între timp mi-am dat şi eu seama, era îmbrăcată în haine de călugăriţă) a luat microfonul şi a vorbit. După câteva propoziţii mi-a fost clar că nu făcea parte din spectacol. Spunea foarte pătimaşă să ne rugăm pentru nu ştiu cine, că suntem nişte păcătoşi că ne distrăm aşa de ziua nu-ştiu-cărui sfânt. Publicul a rămas absolut indiferent la intervenţia deplasată a femeii.

După ce a coborât de pe scenă, totul a continuat în cel mai firesc mod. Nimeni nu a fost deranjat de întrerupere. Atunci m-am gândit că, probabil, fusese totuşi o parte din spectacol. Dar partea cui? În nici un caz nu a studenţilor.

La încheierea festivităţii, când mă îndreptam spre uşă, am văzut-o iarăşipe femeia în haine călugăreşti cu o cruce cam prea mare la gât. Vorbea unor persoane agasate la culme, dar mimând politeţea. Era însoţită de o altă femeie, mai tânără, îmbrăcată tot în haine de călugăriţă. N-am stat să o ascult. Spectacolul fusese o pierdere de timp, mă plictisise la culme şi mă indispusese. Îmi ziceam că mai bine m-aş fi plimbat prin parc. Era o primăvară caldă cu timp frumos.

Pe drumul spre casă le-am zărit iarăşi pe cele două călugăriţe. Cea mai în vârstă stătea ghemuită în faţa unei cerşetoare bătrâne şi vorbea cu ea pe un ton răstit ce se vroia convingător şi sincer. Trecând pe lângă ele, din cele câteva vorbe pe care le-am auzit, am înţeles că femeia îi oferea un adăpost cerşetoarei, încercând să o convingă să meargă cu ea. Bătrâna se lamenta pe un ton plângăreţ din care nu se înţelegeau cuvintele.

Am trecut evenimentul pe un plan secundar în atenţia mea, până când, într-o zi am văzut-o iarăşi pe bătrâna cerşetoare cerând cu glasul plângăreţ o sută de lei trecătorilor.

Toată seara aceea fusese un spectacol şi toate personajele avuseseră un rol, până şi bătrâna cerşetoare. Am fost foarte mirată să o văd pe stradă după ce călugăriţa îi oferise un adăpost. Oare de ce îl refuzase? Să îi fi pus femeia condiţii imposibile în schimbul binefacerii pe care i-o acorda? Dar ce îi putea cere? Sau, mai bine zis, ce nu ar fi fostdispusă cerşetoarea să dea în schimbul unui adăpost şi a mâncării pe care nu o avea? Bătrâna se complăcuse în mizeria în care era invocând probabil idei de genul libertate, demnitate, mândrie pentru refuzul ei. Sau, poate pur şi simplu, ajunsese în stadiul acelade renunţare în care orice cale de salvare înseamnă un chin, un efort prea mare. (Mai târziu am văzut însă că şi cerşetorii au uneori casă, că în spatele înfăţişării deplorabile, demne de milă, se ascunde uneori altceva. Un rol într-o scenă regizată de prea mulţi pentru a mulţumi pe toată lumea.)

Din ziua aceea am început să văd persoanele dincolo de suprafaţa afişată care nu stârnea interesul. Acum în spatele fiecărui zâmbet văd gânduri parşive, urâţenia ascunde bunătate, plânsul ascunde planuri rău intenţionate. Acum, cerşetorii sunt demni de dispreţ din cauza prefăcătoriei, străinii reprezintă o lume necunoscută pe care simt nevoia să o explorez, profesorii sunt nişte diletanţi ce încearcă să mă convingă de corectitudinea ideilor pe care le au, iar prietenii. Prietenii au devenit o mască dincolo de care pândeşte dispreţul şi minciuna.

Mai departe.

Într-o seară, în timp ce făceam un proiect la calculator am văzut un punct negru mişcându-se pe perete. Mi-am luat privirea de pe ecran convinsă că ochii îmi joacă feste datorită oboselii, dar pată micuţă a continuat să se deplaseze în timp ce mă uitam la ea. M-am ridicat de pe scaun ca să văd mai bine despre ce e vorba şi am zărit o mămăruţă atât de mică încât abia i se vedea

galbenul dintre petele negre. Am chemat-o pe prietena mea să vadă şi ea. Bineînţeles că a trebuit să-şi apropie capul foarte mult de perete ca să o vadă.

Când şi-a îndreptat spatele îşi frământa mâinile a îngrijorare şi vroia să spună ceva dar i-am luat-o înainte crezând că ghicesc la ce se gândeşte şi am spus că nu avem ce face cu micuţa mămăruţă. Dacă o dăm afară, va îngheţa probabil, fiindcă deşi e cald, e totuşi iarnă încă. Iar dacă o ţinem înăuntru vă muri de foame. „Şi oricum a intrat singură înăuntru, să se descurce."

Asta este indiferenţa tipică pe care o învăţăm de mici. În mintea mea ştiam sigur că mămăruţa va muri şi totuşi nu am făcut nimic.

M-am întors înapoi la calculator. (Uneori reuşesc să mă conving că natura se descurcă singură.) Ce-aş fi putut eu face?

(februarie 1999)

Seara, în octombrie.

E seară târziu. Prin noapte se văd geamurile luminate de la blocul de vizavi. E toamnă şi e frig. De câteva zile plouă în continuu.

Casetofonul aşezat chiar lângă mine (ca să nu trebuiască să mă ridic să schimb caseta) cântă o muzică destul de afonă, care nu mă ajută deloc să mă concentrez – dar ce să faci? Aşa e tineretul din ziua de azi.

Îmi e cam somn, aş avea şi de terminat un proiect pentru mâine – dar eu am ceva mai bun de făcut: să stau o clipă. Să mă opresc o clipă din vârtejul nestăpânit în care te antrenează viaţa de zi cu zi.

În cameră e cam noapte fiindcă becul e foarte slab, caloriferul picură rar într-o cană de metal, afară latră un câine, nelipsita alarmă de la maşină se aude şi ea undeva în noapte. Ar trebui să

mă uit la ce oră începe piesa de teatru mâine. Mă duc împreună cu prietenul meu, dar nu am nici un chef. Nu sunt supărată pe prietenul meu şi vreau să văd această piesă, dar nu am chef pur şi simplu să deschid programul, nu am chef să mă duc mâine la teatru. Nu vreau să merg fiindcă mi se pare un efort prea mare să fiu fericită – şi dacă aş vedea piesă cu siguranţă m-aş simţi mai bine.

O singură amintire.

Mi-a rămas foarte clar în minte ce mi-a spus odată o profesoară, în liceu.

Nu pot să spun că o respectăm pe această profesoară în mod deosebit, dar nici chiar indiferentă nu îmi era. Avea ceva anume, în afară de părul negru care în doi ani nu am reuşit să ne hotărâm dacă este al ei, sau perucă. Şi în afară de statură mică îmbrăcată mereu în haine mai mult sărăcăcioase decât modeste, dar care îi stăteau atât de bine că nimic altceva nu i s-ar fi potrivit.

Profesoara ne predă o materie pe cât de uşoară pe atât de inutilă. Deşi ne repeta într-una că este „specializarea noastră” nu reuşea să ne stârnească interesul fiindcă majoritatea (inclusiv eu) ştiam că nu vom urma acea „specializare”. Eu învăţam doar din plăcerea de a face exerciţii de memorie şi fiindcă atunci mai credeam că orice prostie pe care ţi-o bagi în cap rămâne acolo şi cândva îţi va fi de folos.

Într-o zi, probabil la sfârşitul trimestrului sau a anului şcolar, nu mai ştiu ce făcea, cred că încheia mediile (dar nu pot fi sigură fiindcă aici, peste persoana de la catedră, în mintea mea, se suprapune o alta, stând în picioare, în curtea poştei). Deci încheia mediile şi i-au sărit în evidenţă notele mele: nu aveam decât zece, sau ceva de genul acesta. Mi-a zis: „Da, învaţă mai departe. Şi eu am avut numai zece. Şi degeaba. Uite unde am ajuns.” N-a spus aceste cuvinte sarcastic, batjocoritor, cu părere de rău sau resemnare. Nu era capitularea în faţa unui destin rău, nici măcar nostalgie nu exprima glasului. Toate astea le-aş fi putut înţelege. Dar cuvintele ei au fost atât de seci, fără nici un

sentiment, au fost astfel infinit mai dure. Cu ele nu-mi spunea că truda mea este în zadar – ci că este necesară. Dar nu pentru viitorul meu, fiindcă acela nu-mi pregătea nimic bun, ci necesară pentru acum, pentru iluzia momentului prezent.

Nici acum nu pot şti dacă surâsul acela a fost batjocoritorsau binevoitor. Dacă îi era milă de mine fiindcă voi ajunge ca ea; dacă mă dispreţuia fiindcă voi scăpa de ce ea nu a reuşit. Mă admiră fiindcă văzând ce voi ajunge am totuşi curajul şi puterea să mergmai departe sau vedea în mine ce a fost ea cândva.

Privirea.

Ieri, venind de la gară, un tip se uită foarte insistent la mine. Nu ştiu exact unde l-am remarcat prima dată, cred că la metrou. M-am tras după stâlpul de susţinere, dar apoi gândindu-mă căpersoana cu care trebuia să mă întâlnescar putea veni după mine aici să mă caute şi nu mă va vedea, m-am întors cu intenţia să merg mai spre interiorul peronului. Am dat practic nas în nas cu un individ. Se uită foarte insistent la mine. Când i-am întâlnit privirea parcă ceva m-a rănit – nu mai ştiu ce culoare îi erau ochii, cred totuşi că negri.

Avea pe el o giacă ieftină, de un verde decolorat din cauza vechimii. Purta o pereche de blugi prea largi şi prea murdari. Era micuţ de statură (dar suficient de înalt să nu-l fie ruşine unei fete să umble cu el) şi destul de slăbuţ.

Când a venit metroul am văzut că era însoţit de un sac de varză pe care îl căra cu greu, nevoie mare. Întâmplător m-am aşezat pe scaun faţă în faţă cu el, dar n-am remarcat acest lucru decât după câteva staţii când privirea mea a reîntâlnit iarăşi ochii aceia dureroşi îndreptaţi stăruitor spre mine. M-am făcut că nu-l văd, dar n-am reuşit să-mi întorc privirea nestingherită de la el. M-am uitat în altă parte observând cu coada ochiului dacă mă mai urmărea. După o vreme a întors capul. Atunci a fost rândul meu să mă uit la el.

Avea păr negru, oarecum ondulat şi parcă răvăşit; nu destul de lung pentru a cădea în plete, dar suficient pentru a sta în

dezordine. Faţa îi era aspră, impresia aceasta sporind-o probabil şi începutul de barbă nerasă. Nu era nici pe departe frumos dar avea trăsăturile suficient de bine conturate pentru a stârni interesul, dacă nu chiar admiraţia. Nu era urât fiindcă faţa îi era bine proporţionată: cu maxilar puţin cam prea pătrăţos, nas mic şi sprâncene stufoase.

Tot timpul cât a ţinut drumul nu mi-a zâmbit niciodată. Cu toate că eu, uitându-mă la privirea aceea mi-am amintit de altceva şi i-am zâmbit. Se uita la mine dar nu ştiu ce vedea. Cred că privirea lui era sinceră, dar ce îmi spunea?

Am coborât la aceeaşi staţie, dar în timp ce îşi ridica sacul cu varză pe umăr, am trecut pe lângă el fără să-l mai acordatenţie.

Ratasem o întâlnire şi privirea lui îmi amintise de cineva.

Oraşul.

Am urât oraşul acesta din prima clipă în care am pătruns în el. N-aş putea spune exact de ce. Clădirile, vechi, erau foarte prost întreţinute şi tencuiala căzuse în mare parte de pe ele. Un aer decadent stăpânea totul de jur împrejur. Oamenii erau îmbrăcaţi sărăcăcios şi aveau o ţinută posacă. Mersul le era greoi şi puţin adus de spate, iar ochii pierduţi în asfaltul pe care păşeau erau goi de orice strălucire.

Trebuia să-mi petrec o lună întreagă în oraş. Mă invitase unchiul meu la el şi nu-l putusem refuza fără să-l jignesc. Acum îmi părea rău că nu o făcusem.

Nici copii nu se jucau normal aici. Nu alergau lovind trecătorii, nu ţipau, nu erau gălăgioşi. Prima mea impresie a fost că sunt complet lipsiţi de vlagă, dar la o observare mai atentă am descoperit în ei o cumpătare neobişnuită pentru vârsta lor.

Eram plictisită de televizor, de cărţi, de stat şi privit pe geam când am pornit, fără vreun scop anume, pe străzile pustii. Nu

era nici o primejdie să mă rătăcesc fiindcă oraşul era prea mic. Stăteam şi foarte aproape de Primărie aşa că oricine mi-ar fi putut indica direcţia spre casă.

Mă plimbam de vreo oră prin labirintul întortocheat al străzilor înguste, când am dat de o şosea neobişnuit de „modernă”. Asfaltul era negru închis şi nu avea nici cea mai mică denivelare. Am traversat drumul pe care nu trecea nici o maşină şi am rămas surprinsă când, de cealaltă parte, după un deal mic ce cobora abrupt, am văzut un râu. Avea o culoare verde, era lat şi curgea foarte repede. M-am apropiat de el cât de mult îmi permitea panta şi am văzut, ceva mai jos, un trotuar din beton care mergea paralel cu malul râului. Balustrada surpată din care rămăseseră doartijele subţiri din fier mi-au spus că nu ar fi deloc prudent să cobor.

Am mers o vreme de-a lungul malului privind cu fascinaţie sălbăticia neaşteptată ce înflorea în mijlocul civilizaţiei. În afară de drumul îngust din ciment nu se vedea nici o urmă de „trecere a omului”. În unele locuri arbori cu trunchiuri noduroase crescuseră prin trotuar îndoindu-l şi despicându-l, modelându-l înfăţişarea astfel că părea integrat în natura înconjurătoare. Sălciile se aplecau spre apă umbrind malurile mlăştinoase. Copacii rupţi putrezeau împrăştiind un miros puternic dar nici pe departe la fel de greţos caal gunoaielor de pe străzile oraşului meu.

Atmosfera era sinistră şi totul părea părăsit. Aş fi fost gata să cred că ieşisem din urbe, dar, printre sălciile dese de pe celălalt mal, vedeam construcţiile frumos aliniate. Nimic nu tulbura liniştea: nici o pasăre pe cer, pe şosea nu trecea nici o maşină, nu se auzea nici un câine. Curgerea mută a apei învăluia totul.

Drumul pe care mergeam cotise brusc şi am văzut un pod mic ce traversa apa. Era construit din acelaşi ciment alburiu ca şi trotuarul cu balustradă şi am ezitat o clipă înainte de a păşi pe el. Însă curiozitatea a învins.

Podul era surprinzător de solid şi, odată ce am fost pe el, mi s-a părut imposibil să se dărâme. Acum, când îi puteam vedea

amândouă malurile, râul îmi părea şi mai lugubru. Zidurile de umbră ce îl mărgineau de o parte şi de alta dădeau la iveală doar încâlceala grotescă de alge în putrefacţie împotmolite în mâlul verde-murdar. Sălciile îşi plângeau crengile primind o înclinaţie bizară din cauza curgerii repezi.

În timp ce priveam apa de un verde opac, mi s-a tăiat răsuflarea. Ceva nedesluşit făcea o dâră lungă ca şi cum un corp imens ar fi înotat foarte aproape de suprafaţă, săgetând aerul cu o aripioară. Dungile de spumă păreau a se învolbura în jurul corpului şi, pentru o clipă groaznică şi infinită, am aşteptat ca un animal înspăimântător să iasă printr-un salt graţios din apă şi să se repeadă la podul pe care stăteam.

Mi-am revenit însă repede văzând că nimic din toate acestea nu s-a întâmplat şi am răsuflat uşurată blestemând în gând filmul la care m-am uitat cu o noapte înainte. Am observat că lucrul care făcea dâra de spumă, deranjând monotonia verde, rămânea pe loc. Probabil era doar o creangă de copac căzută în râu, având vârful aproape de suprafaţă şi doar curgerea zbuciumată era cauza formării valurilor.

Împrejurările ciudate şi imaginaţia mea, alături de ura pe care o simţeam pentru oraşul acesta au dat naştere imaginii care m-a înspăimântat o clipă. Am părăsit podul şi m-am îndreptat cu paşi grăbiţi spre casă. În curând avea să se întunece şi cine ştie ce închipuiri fabuloase vor mai ieşi din mintea mea...

Toată săptămâna următoare a plouat şi a bătut un vânt rece deşi eram în mijlocul lui iulie. Stăteam acasă ziua întreagă privind prin perdeaua de apă clădirea dizgraţioasă care se afla vizavi de primărie. Este mare, cu ferestre înalte ce strălucesc de curăţenie. Faţada are predominant o culoare galbenă însă balconul şi colţurile sunt împodobite cu basoreliefuri frumos sculptate dar de un colorit ţipător. Edificiul este evident foarte vechi, construit în stilul acela supradimensionat, cu încăperi imense şi ferestre înalte. Singura diferenţă între el şi construcţiile din jur este că primul fusese renovat de curând: rozul şi portocaliul, de asemenea şi albul imaculat care contrastează puternic cu celelalte culori înconjurătoare, au fost

evident adăugate recent. La parterul imensei clădiri există mai multe magazine şi singurul cinematograf din oraş. La etajul superior cred că sunt locuinţe obişnuiteşi m-am întrebat cine ar putea să stea acolo, dar interesul meu nu a fost destul de mare încât să aflu ceva.

După ce s-a oprit ploaia am ieşit iarăşi la plimbare, iar paşii, mai mult chemaţi de ceva decât conduşi de voinţa mea proprie, m-au dus la podul de ciment de peste râul al, cărui nume nu-l aflasem.

Am văzut colţul negru de lemn abia ieşind la suprafaţă şi lăsând bărbile de spumă în apa care curgea iute pe lângă el. În prima clipă n-am avut nici o reacţie dar apoi m-am gândit că de cinci zile ploua continuu. Nivelul hidrologic ar fi trebuit să crească mult şi să ascundă orice urmă din acea creangă ruptă. Dar, din contră, ea devenise şi mai vizibilă...

Când am plecat, am privit cu atenţie malurile râului şi am observat că, într-adevăr, nivelul crescuse destul de mult. Singura explicaţie era că viitura dislocase ciotul din mâlul în care era adâncit şi îl ridicase la suprafaţă.

În ziua următoare am mers pentrua treia oară la podşi am rămas uimită.

Pe stradă circulau maşini ce treceau în viteză pe lângă pietonii care aşteptau să traverseze. Soarele răsărise în sfârşit dintre nori şi totul strălucea împrejur ca luminat de ceva fermecat. Oamenii care foiau pe lângă mine erau grăbiţi şi veseli. Un bărbat pe bicicletă m-a ocolit în ultima clipă şi a mers mai departe fără să întoarcă măcar capul.

Podul era martorul unei reale agitaţii. Oameni chemaţi de scopuri doar de ei ştiute evoluau în ambele sensuri. Doi pescari îşi desfăceau – sau strângeau, nu pot fi foarte sigură – tacticos undiţele. Un grup de copii gălăgioşi stătea cam pe la mijlocul podului privind în apă şi arătându-şiunul altuia ceva. După direcţia în care se uitau mi-am dat seama că era vorba de creanga pe care o văzusem cu o zi înainte. Apoi, brusc, s-au

desprins de pe balustradă pe care stătuseră cocoţaţi şi au fugit. Când au trecut pe lângă mine, le-am putut zări iarăşi în ochi acea privire care îmi spunea: „noi ştim ceva ce tu nu ştii”. Îmi era evident că nu avea nici un sens să-l opresc, fiindcă nu-mi vor zice nimic.

De pe pod am văzut, ieşind cu multdin apă, o bucată mare de lemn negru şi putred, ca o Fiară a Adâncurilor, de care se agăţaseră multe alge ce acum se zbăteau în râul învolburat. La început am rămas surprinsă de felul cum se ridicase, într-o singură noapte, buturugă. Dar apoi mi-am adus aminte că mă aşteptasem la aşa ceva.

Râul reflecta în mii de steluţe razele de soare şi văzduhul era plin de păsări care se ascundeau în copacii de pe maluri şi ciripeau. Câinii însoţeau cu lătratul lor râsetele şi strigătele copiilor. O bătrânică s-a oprit lângă mine să se odihnească puţin şi după ce a răsuflat din greu mi-a spus:

— Aşa e mereu în această perioadă a anului.

Am plecat fără să mă lămuresc la ce se referea bătrâna. Eram străină aici (am urât oraşul din prima clipă a venirii mele) n-aveam cum să înţeleg despre ce vorbise…

În timp ce îmi făceam bagajele am observat clădirea colorată situată vizavi de primărie şi mi s-a părut cea mai jalnică imagine pe care o văzusem vreodată, dar râsetele copiilor continuau să răzbată prin geamurile închise şi de data aceasta oraşul nu mă mai putea înşela.

Mă voi întoarce anul viitor - unchiul meu a insistat şi nu l-am putut refuza nici acum. La toamnă vor fi multe ploi, apoi primăvara va urma dezgheţul. Nivelul râului, care tot nu am reuşit să aflu cum se numeşte, va creşte cu siguranţă. Apele vor deveni probabil mai vijelioase şi iarăşi vor ridica din mâllemnul putred. Cine ştie ce voi găsi când mă voi întoarce… Cred că doar copiii ciudaţi de pe pod.

Viaţa ca o scenă.

Tu eşti doar un spectator iar scenă: lumea întreagă. Actorii: persoane pe care nu le-ai văzut niciodată, pe care totuşi le cunoşti mai bine decât se cunosc ele însele. Fiindcă le trăieşti visele, le simţi viaţa şi moartea, le vezi spaimele şi bucuriile, le auzi frica şi fericirea, teroarea şi plăcerea, ura şi iubirea. Iar coloana sonoră a acestui spectacol este alcătuită din bătăile ritmice ale propriei tale inimi.

Nu ştii ce eşti, cine eşti. Exişti pur şi simplu. Iar lumea din jur există şi ea – pentru tine parcă. Nu-ţi aminteşti începutul şi nu cunoşti nici sfârşitul. Unii ar putea spune că sfârşitul este în moarte, dar tu nu trăieşti. Nu aşa cum o fac oamenii ale căror gânduri le auzi – a căror viaţă se stinge în moarte. Te întrebi care va fi sfârşitul tău. Când va fi sfârşitul tău?

Gândul acesta nu te sperie, nu-ţi produce acea frică pe care o simţi la oameni când se confruntă cu moartea. Deoarece inexistenţa ar fis de preferat clipelor pe care le trăieşti când oamenii îşi dezlănţuie frica şi ura; când dau frâu liber violenţei şi crimelor.

În ultimul timp ai învăţat să controlezi „scena” al cărui spectator eşti şi poţi „privi” în ce parte vrei; iar acest lucru îţi face viaţa mai uşoară. Dar existenţa ta este încă departe de a fi fericită: orice minte pe care o priveşti – indiferent cât de bucuroase ar fi gândurile ei în acea clipă – are un sâmbure de ură şi de frică, gata să izbucnească oricând.

Uneori te întrebi ce eşti tu, dacă nu om – gândul acesta este singurul care te înspăimântă. Ce este existenţa ta dacă nu viaţă? Dar aceste luciri de conştiinţă-de-sine sunt scurte căci gândurile unui alt om pun din nou stăpânire pe tine. Visele oamenilor, pe care tu le trăieşti, par a nu se mai termină şi uneori sunt mai terifiante decât viaţa acestora. Dar de la o vreme încoace ai reuşit să le controlezi şi pe ele. De câteva ori le-ai schimbat chiar, înlăturând frica şi lăsând doar fericirea şi liniştea.

Îţi dai seama că pe măsură ce trece timpul devii tot mai puţin vulnerabil la ce se întâmplă în jurul tău. Vârtejul de ură ce se dezlănţuie câteodată din minţile oamenilor nu te mai poate

atrage în capcana lui. Coşmarurile care ajung la mintea ta le transformi în vise plăcute. Realitatea oamenilor este foarte complicată, dar începi să înţelegi de ce simt ceea ce simt, de ce gândesc, cum gândesc, de ce au dorinţe şi temeri.

Le înţelegi acum şi ura şi iubirea. Ai văzut de unde izvorăşte şi fericirea şi frica. Înţelegi acum oamenii mai bine decât se înţeleg ei. Dar mai rămâne totuşi o întrebare: ce eşti tu?

— 1999)

Între două staţii.

Întorcându-mă de la facultate merg întotdeauna cu metroul. Şi azi cobor scările în subsol şi aştept agitată în staţie. E una din zilele acelea în care starea de spirit oscilează ca vremea primăvara. Începuse prost, foarte prost, cu un sentiment depresiv accentuat de oboseală sau care creează oboseală. Dormisem rău toată noaptea şi mă trezisem prea devreme. Până la urmă mi-am revenit în razele de dimineaţă, în ciripitul păsărilor şi în lătratul câinilor, în drum spre facultate.

Acum aştept metroul cât se poate de bine dispusă, de veselă. Totul e frumos: primăvara e înflorită, afară e cald, soare.

La intrarea în subsol am văzut un copil mic, un cerşetor, sau mai bine zis, un viitor cerşetor care plângea şi scâncea cât îl ţineau plămânii în timp ce era trântit de pământ de către un alt copil, ceva mai mare. O altă fetiţă a alergat la ei, atrasă probabil de urletele celui mic, abandonând momentan pe scări o altă mogâldeaţă de copil care se târa încercând să urce. Nici chiar scena aceasta nu reuşise să-mi strice bună dispoziţie ce mă anima. Am văzut de atâtea ori aşa ceva că nu mă mai impresionează. Nu pot face nimic pentru ei.

A venit metroul. În acelaşi vagon în care m-am urcat a intrat şi o fată cerşetoare, cu un copil mic în braţe. Cu greu aş putea aprecia vârstafetei, sau a oricărui copil al străzii. Fizionomia lor

nu reflectă nimic, decât poate urâţenie sufletească rezultată din suferinţă şi mizerie. Suferinţa nu se măsoară în ani. Vârsta acestor copii se măsoară în altceva.

Unii pretind că ei nu sunt oameni, cu sensibilitate şi trăiri, ci doar umbre. Existenţe. Că ei nu simt şi nu cunosc decât frică, nimic altceva nu-l atinge. Sunt dispreţuiţide toţi pentru urâţenia lor, pentru murdăria sufletească şi trupească pentru modul în care se comportă şi gândesc. Oamenii spun că ei strică lumea şi nu-şi pun niciodată problema că poate ei sunt cei murdăriţi de lume. Răul pe care îl fac cerşetorii stă în indiferenţa şi nepăsarea ce li se arată şi nu în comportamentul lor. Dar majoritatea consideră că nu este nimic de făcut pentru ei şi astfel nu se face nimic.

Fata care cerşeşte în vagonul de metrou nu are vârstă. E înaltă în comparaţie cu alţi copii ai străzii şi are o siluetă dizgraţioasă. Are corpul urât proporţionat şi mişcări bruşte, parcă zvâcnite. Dar asta nu e nimic nefiresc pentru nu „om prăpădit”. Hainele de pe ea sunt deasemenea ponosite şi jegoase. Pe cap are o căciulă de lână deşi e cald afară şi poartă şlapi în picioare. Copilul pe care îl ţine în braţe e încotoşmănat cu tot felul de ţoale vechi, trase pe el una peste alta, care îlfac să arate rotund.

Fata s-a lăsat în genunchi lângă o bară, ţinând copilul în braţe şi şi-a început cântecul – rugăciune – de – cerşetorie. Ţâncul urla şi se zbătea în poalele ei. Dădea din mâini şi din picioare, o trăgea de păr, de căciulă, până când fata s-a enervat şi l-a trântit de pământ. El a strigat şi mai tare. Atunci fata l-a ridicat de pe jos bruscându-l şi izbindu-l din nou de pământ.

Apoi l-a ridicat şi l-a trântit de scaun şi cu un oftat s-a lăsat şi ea pe scaunul alăturat. A stat o clipă enervată sau poate supărată, faţa ei nu exprima nimic, doar oboseală. Şi un calm sufletesc care te face să te întrebi din ce mormânt se ridică o astfel de figură. Cu gesturi fireşti departe de a fi tandre, a încercat să liniştească plodul care scâncea încă.

S-a ridicat de pe scaun mergând să ia banii pe care un călător îi întindea. S-a întors şi a luat puradelul în braţe apropiindu-se de uşă.

Metroul nu ajunsese încă în staţie. Stăteam în faţa uşii încercând să ignor scena care tocmai avusese loc. O prefăcută nepăsare intervine întotdeauna în atitudinea noastră când ne simţim încolţiţi de neputinţă. Acceptăm mai uşor că nu ne interesează ceva, decât că nu avem ce face ca să schimbăm un lucru. Faţa cerşetoarei se oglindea în geam şi m-am trezit examinând-o curioasă. O priveam oarecum intimidată, gata să întorc ochii în altă parte dacă aş fi văzut cel mai mic sentiment de simţire. Dacă aş fi văzut suferinţă sau tristeţe, sau cel mai mic gest de a cere ajutor. Dar nu am putut descifra nimic din expresia ei şi surprinsă i-am observat trăsăturile fine, linia perfectă a nasului, bărbia ascuţită. Culoarea pielii era cea a unui copil sănătos şi avea o expresie inocentă, senină chiar.

De obicei trec pe lângă cerşetori fără să-l observ cu adevărat. Cred că aşa fac majoritatea oamenilor. Chiar dacă, din curiozitate, l-am privit pe vreunul mai insistent, am făcut-o de departe, neputând să disting detaliile feţei. Şi chiar dacă i-aş fi văzut de aproape, nu cred că aş fi putut trece de murdăria lor. Acum percepeam pentru prima dată un om în hainele ponosite.

Surprinsă am cercetat mai atentă faţa cerşetoarei ce se reflecta în geam. Avea în ea ceva atât de curat, de neatins de mizeria în care se zbătea făptura ei. Era ceva de neînţeles pentru mine. (Unii spun că sufletul este cel care modelează fizionomia unei persoane.) Ce se putea ascunde în spatele acelei feţe severe şi inexpresive şi totuşi atât de frumoasă?

Apoi, cu un gest discret, foarte firesc şi-a şters ochii de haina copilului. Plângea. Nici cea mai vagă expresie nu s-a reflectat pe faţa calmă a cerşetoarei.

Plângea doar înăuntrul ei, lacrimile scăpate fiind doar o greşeală corectată repede. Oraşul e plin de cerşetori care se străduiesc să plângă forţat, astfel că nici asta nu mai impresionează pe nimieni. Am văzut în fiecare zi prefăcătorie peste prefăcătorie

încercând să mimeze suferinţa, cerşetori străduindu-se să arate chinuiţi, plâns pentru a masca indiferenţa şi nepăsarea, până am ajuns să cred că toate sunt false.

Metroul s-a oprit. M-am grăbit afară. Nu am întors capul să văd încă o dată chipul cerşetoarei. Nu avea nici un rost. Pentru mine va continua să rămână falsă chiar dacă dincolo de prefăcătorie exista trăire adevărată.

Bănuţii.

Deschise geamul lăsând vântul răcoros să intre în casă. Avea mult de lucru fiindcă rămăsese în urmă cu planificările şi probabil va sta şi în noaptea asta până târziu ca să termine, dar se uită o vreme la fiica ei care se juca în curte. Ina era singura „familie" pe care o mai avea. Părinţii îi muriseră când era mică, fraţi nu avusese, iar cu doi ani în urmă murise şi soţul ei.

O iubea foarte mult pe Ina şi ar fi făcut orice pentru ea. Când rămăsese singură, vrusese să se mute înapoi la oraş, unde găsindu-şi o slujbă bună i-ar fi fost mai uşor să se descurce. Dar Inei nu-l plăcea la oraş: să stea în apartament şi să meargă la grădiniţă, aşa că a hotărât să rămânăacolo, chiar dacă toate lucrurile din casă îi aduceau aminte de soţul ei mort.

Dar, mai mult decât acestea, Inaâi amintea de soţul ei. În orice gest, în orice privire de-a ei, i se părea că-l vede urmărind-o cu aceiaşi ochi şi cu acelaşi zâmbet de pe faţa Inei. Numai acest lucru o ajutase să treacă peste moartea lui.

Cu toate că avea o fire neobişnuită – moştenită şi ea de la tatăl ei -Ina eraascultătoare şi drăgălaşă. Toată lumea din sat o agrea, mai puţin copiii de aceeaşi vârstă. Când o întrebase de cese joacă singură tot timpul şi nu merge la ceilalţi copii, eaa răspuns că ei se ceartă prea mult. Şi într-adevăr îi văzuse de multe ori certându-se şi de fiecare dată Ina se retrăgea, îi privea o vreme de la distanţăcuo expresie foarte nedumerită pe chip, apoi plecă singură fără să spună un cuvânt.

Şi asta nu era singura ciudăţenie a Inei. Uneori făcea lucruri înainte ca mama ei să apuce să-l spună; alteori aducea acasă tot felul de animale: păsări, arici, pisici, câini pe care le găseaân pădure sau în sat şi considera că aveau nevoie de îngrijire. Său stătea de vorbă cu unii bătrâni, ceea ce o îngrijora pe mama ei fiindcă mulţi dintre ei erau senili.

Ina se întoarse spre ea şi-l făcu semn cu mâna. Se apropie de geam şi întrebă:

— Mami, pot să mă duc până la râu? Vine şi Tifi cu mine.

Mama ei ezită o clipă uitându-se la cerul înnorat:

— Duceţi-vă, dar nu staţi mult. Va ploua în curând.

Ina s-a întors şi a început să fugă urmată de Tifi. Al cui o fi fost şi câinele ăla? Seântrebă în timp ce-l privea îndepărtându-se. Cu două săptămâni în urmă când Ina îl adusese acasă, era numai piele şi os, plin de noroi şi scaieţi şi mârâia la toată lumea – în afară de Ina. În primele zile i-a fost şi frică să se apropie de el. Acum era cel mai frumos şi cel mai blând câine pe care îl văzuse ea până atunci, dar era imens. Aşa, în patru labe cum mergea acum, era aproape cât Ina, iar când se ridica în două era cât un om. Închise fereastra şi se întoarsela lucru.

— Hai, Tifi, să ne grăbim, spuse Ina. Poate de data aceasta avem noroc şi îl găsim pe tata.

Moara erao clădire veche, din lemn negru şi putred, părăsită de foarte mulţi ani. Urcăân fugădealul şi când ajunse sus se opri o clipă să-şi tragă răsuflarea. Ina împinse puţin uşa masivă, atât cât să se poată strecura înăuntru. Uşa protestă zgomotos din ţâţânile ruginite, dar se deschise totuşi. Se întoarse spre Tifi şi îi spuse:

— Să nu vii după mine. Mă aştepţi aici.

Câinele scheună scurt şi se aşează pe prag, în timp ce Ina intra în moară.

Un pocnet scurt o făcu să tresară. Ascultă o clipă cu inima cât un purice. Când se linişti, auzi din nou pocnetul. De data aceasta însă nu se mai sperie fiindcă îl recunoscu: Inauitase geamuldeschis. Merse în camera ei.

Vântul bătea puternic şi împrăştiase prin toată camera foile de pe birou. Închise geamul, dar când aranjă perdeaua, ceva îi atrase atenţia.

Pentru o clipă avu impresia că moara de pe deal îşi mişcase paletele. Dar aşa ceva era imposibil. Moara nu funcţiona nici când se mutaseră ei aici şi nici un sătean nu ştia să fi funcţionat vreodată. Doar o bătrână din sat, trecută cu mult de o sută de ani, susţinea că moara nu e stricată şi că funcţionează perfect. Dar când era întrebată ce făcea moară (ca de altfel la orice altă întrebare) bătrâna începea să delireze şi o întreba pe nepoata ei, care avea grijă de ea, dar pe care nuo mai recunoştea, unde se află.

Îşi aduse aminte că soţul ei era fascinat de moară. Nu departe de ea era clădirea unde lucrase el. Avusese laboratoarele la ultimul etaj şi în fiecare zi îi povestea cum descoperiseo nouă crăpătură în lemnăria veche a morii, sau cum observase pentru prima dată un model sculptat, sau o crăpătură în geam. Pe ea însă o înfiora chiar şi numai privind-o de ladistanţă.

După ce murise soţul ei, în ziuacând merse să aducă acasă câteva lucruri personale ce fuseseră uitate în laboratoare, ceva o făcu să se oprească în dreptul morii. Nici de aproape nu i se părea cu nimic mai încântătoare, din contră, era chiar mai sinistră. Un impuls de moment, un gând, pe care nici acum nu şi-l putea explica, ofăcu să intre în moară prin uşa larg deschisă. Mai târziu îşi spuse că auzise ceva şi intrase să vadă ce este. Dar ce auzise? Un strigăt, o căzătură, un scârţâit? Nu îşi aducea aminte.

Înăuntru moara era parcă şi mai neagră. Pereţii erau drepţi şiformau o încăpere mult mai mică decât părea văzută din afară. Avea impresia că din doi-trei paşi ar fi străbătut încăperea. Cele câteva bârne pătrate din lemn, situate mai sus de înălţimea unui

om, sporeau impresia de spaţiu restrâns. Ferestrele murdare nu lăsau să intre nici o rază de lumină şi partea de sus se pierdea în întuneric. Altfel nu avea nimic deosebit şi uitându-se în jur se întrebă de ce fusese până atunci atât de speriată de spectrul morii. Când vru să mai facă un pas, simţi mâna Inei tremurând în a ei. Se uită la fetiţă crezând că se joacă, darerapalidă şi cu obrajii uzi de lacrimi. O întrebă speriată ce s-a întâmplat, iar ea începu să tremure şi mai tare. Privea cu ochii mari prin toată moară şi vorbi pintre sughiţuri:

— Sunt singure… Îşi şterse ochii cu mâneca şi strânse mâna mamei ei. Le este frică, mami…

— Cui dragă? Oluă în braţe încercând să o privească în ochi, dar ea se uita în altă parte.

— Nu sunt răi, mami… Sunt singuri… Şi noaptea le e frică să nu-l omoare.

— Ce tot spui acolo, Ina?

— Nu vor să-l omoare ca pe ceilalţi, vocea îi devenise isterică şi striga zbătându-se în braţele mamei ei. Noaptea, mami, noaptea îi omoară… Şi le e frică…

Fugise atunci cu ea la doctor, dar când ajunsese acolo nu mai plângeaşi nici nu a reuşit să spună de ce s-a speriat. În seara aceea, înainte să se culce, a întrebat-o pe mama ei dacă tata o mai iubea de unde era acum.

Pereţii negri închideau o încăpere atât de mare încât Ina se gândea că i-ar fi trebuit o noapte întreagăsă meargă de la un capăt la altul. De aceea îi luă atât de mult timp să-l găsească pe tatăl ei. Ajungea în fiecare seară puţin mai departe, dar trebuia să se întoarcă repede acasă, casă nu-şi facă griji mama ei.

Soarele, care în curând urma să asfinţească, nu lumina deloc aici, dar ea ştia unde erafiecare lucru şi îi vedea pe toţi aşezaţi la locul lor, aşteptând parcă ceva – dar nu se întâmpla nimic.

Simţi o mângâiere caldă pe obraz:

— Da, am venit, spuse Ina şi se lăsă călăuzită de apariţia fierbinte, ca de fiecare dată, fiindcă îi spusese, atunci, demult, când o văzuse prima dată, că o va ajuta să-şi caute tatăl.

Trebuise să-l promită că va continua să vină la moară şi după ce îl va găsi.

Merseră împreună înainte şi Ina îi povesti ce făcuse astăzi, îi spuse despre Tifi care o aştepta afară, despre mama care avea foarte mult de lucru. Dar dintr-o dată, o creatură care nu fusese aici ieri le apăru în faţă. Ina vru să se apropie de ea, dar simţi cum îi ard faţa şi picioarele şi trebui să se retragă.

— De ce nu mă laşi sămerg la el? Întrebă Ina.

Îi răspunse că nu era tatăl ei.

— Ştiu că nu e tata, dar e singur. Ca şi tine. Ca şi restul…

Atunci îi dădu voie să se apropie şi, când ajunse lângă el, văzu alte fiinţe care ieri nu erau aici.

— De unde aţi venit? Întrebă Ina.

Dar în loc de răspuns simţi un fior de gheaţă cuprinzându-l mâinile, apoi o atingere moale pe frunte.

— Nu ştie, îi răspunse prima creatură. Niciunul dintre noi nu ştim cum am ajuns aici.

Îşi continuă drumul ocolind de la distanţă creaturile pe care nu le cunoştea. Nu îi era frică fiindcă ştia că apariţiile celelalte o vor apăra dacă altcineva încerca să-l facă rău, dar acum se grăbea şi nuputea sta mult timp.

Când ieşi din moară, soarele apusese. Era supărată fiindcă nu-şi găsise nici de data asta tatăl. Tifi o urmă docil simţind amărăciunea ei.

Când văzu casa, Ina se opri din mers. Tifiâncepu să mârâie arătându-şi colţii.

— Da, ştiu. E cineva acasă la noi. Un om rău... Şi a speriat-o pe mama.

Au fugit amândoi spre casă. Când a deschis uşa, Ina îi spuse lui Tifi:

— Stai aici până te chem eu.

Intră înăuntru. În cameră, mama ei stătea pe un scaun la masă, iar un bărbat era aşezat în fotoliu, lângă fereastră. Se uită la mama ei şi văzu cât de speriată era: abia îşi putea stăpâni tremurul mâinilor. De ce o supăra omul ăsta? Se întrebă Ina. Îl cunoştea parcă. Îl mai văzuse o dată, demult.

— Ina, du-te în camera ta, îi zise mama ei cu glas răstit.

— Nu e nevoie, doamnă. Am spus tot ce am avut de spus, bărbatul se ridică în picioare. Aveţi o fiică frumoasă. Seamănă cu soţul dumneavoastră.

— Să-mi lăsaţi fata în pace, se repezi mama ei luând-o de mână şi trăgând-o lângă ea.

— Dacă seamănă cu tatăl ei şi din alte puncte de vedere, va avea nevoie de ajutor. Doar noi îi putem da acest ajutor.

— Cum l-aţi dat şi soţului meu? Răspunse mama ei abiastăpânindu-şi lacrimile.

— Ştiţi foarte bine că a fost doar un accident nefericit. Noapte bună şi mai gândiţi-vă. Mi-a făcut plăcere să te cunosc, Ina.

Bărbatul se aplecă spre ea vrând să o mângâie, dar mama ei o trase mai aproape. După ce le mai aruncă un zâmbet, ieşi din casă.

— Mă duc să mă spăl, zise Ina şi fugi în camera ei.

Lăsă lumina stinsă şi deschise geamul. Afară, pe cerul noros nu se vedea nici o stea, iar lunanu răsărise încă. Reuşea cu greu să distingă conturul laboratorului pe deal şi moară de lângă el. Văzu farurile aprinse ale maşinii ce mergea într-acolo. Îl chemă pe Tifi sub geam şi îi spuse:

— Du-te, Tifi. Vezi să nu intri. Nu-ţi vor face nimic dacă rămâi afară.

Şoseaua cotea mult şi Ina ştia că Tifi va ajunge la moară înaintea maşinii. Nu peste mult această parcă, farurile se stinseră şi bărbatulcoborî ţinând în mână o lanternă. În fascicolul ei, Ina îl recunoscu pe Tifi: o apariţie mare, cenuşie. Făcu câţiva paşi spre bărbat iar acesta se retrase împiedicându-se în ceva. Se redresă la timp să nu cadă, dar scăpă lanternă care se rostogoli la pământ rămânând aprinsă. Bărbatul mai făcu câţiva paşi în spate dar se izbi de moară. Văzând că Tifi continua să se apropie de el, intră pe uşa întredeschisă şi o trânti în urmă.

— Masa e gata, strigă din bucătărie mama Inei.

Un fulger despică bolta iar tunetul îl urmă la scurt timp. Tifi porni spre casă. Când nu îl mai văzu, Ina închise geamul.

După ce termină de strâns masa, spălă vasele şi vru să se întoarcăla lucru, dar de pe hol văzu becul din camera Inei aprins. Merse la ea.

— Nu te-ai culcat încă?

Ina stătea în pijama la birou ţinând în mânăo puşculiţă din ceramică în formă de moară.

— Mami, ce se întâmplă când o să se umple puşculiţa?

— O spargem şi scoatem banii din ea, îi răspunse ridicând din umeri.

Ina se mai uită o dată la puşculiţă, apoi introduse în fantă îngustă monedele care le ţinea în cealaltă mână. O puse pe noptieră.

— Un bănuţpentru fiecare, spuse ea intrând în pat.

— Fiecare ce? Întrebă mama eiân timp ceo săruta pe frunte.

— Fiecare nou venit, râse fetiţa cuibărindu-se între perne.

— Somn uşor, Ina.

Stinse becul şi ieşi din camerăfără să se mai gândească la ce zisese fata. Tifi scânci scurt de lângă pat.

Ploaia bătea puternic în geam. Printre şiroaiele de apă putea ghici raza lanternei ce lumina în noapte şi vedea cum fiecare fulger contura în negru moara părăsită.

Secolul21

Bătrâna se trezi de dimineaţă. Mult prea devreme ca să aibă ce face. Se ridică totuşi din pat şi începu să deretice prin casă. Aranjă patul, strânse câteva haine, le împături şi le puseân dulap. Făcea toate acestea cu o oarecare încetineală. Soarele abia începuse să răsară şi în casă era prea întuneric pentru ochii ei uzaţi.

Merse la bucătărie să facă mâncare. Când termină se luminase de ziuă. Dacă ar fi avut bani, ar fi mers la cumpărături, dar cheltuise ultimii lei cu trei zile în urmă. Cămara şi frigiderul erau aproape goale şi ea mai avea încă o săptămână până primea pensia.

Oricum, de foame nu va muri, îşi spuse bătrâna şi oftă din greu. Faţa ei îi amintise de multe ori că poate veni să mănânce la ei. Bătrâna ştia însă că nici ei nu o duceau prea bine. Aveau doi copii la şcoală şi abia reuşeau să-l îmbrace decent şi să le cumpere cele trebuincioase pentru învăţat.

Merse în cameră. Mătură, spălă geamurile, şterse praful, puse aşternuturile la aerisit. Scoase din dulap nişte lucruri vechi pe care nu le mai folosise de ani de zile şi se gândi ce ar putea face cu ele. Dacă ar coase puţin bluza aceasta, dacă ar strâmta pantalonii, dacă ar scurta. Ar putea purta din nou multe din

hainele puse la păstrare. Mai ales că nici gând să-şi poată cumpăra altele noi, iar cele care le purta se murdăriseră şi se rupseseră aşa de rău că îi era ruşine să mai umble cu ele.

Pe la patru termina de făcut ordine. Epuizată intra în bucătărie şi puţina mâncare pe care o avea abia dacă reuşea să-l potolească foamea.

Se ducea apoi în vizită la alte vecine care erau tot singure ca şi ea, sau le chema la ea acasă sau, dacă era vreme frumoasă, coborau împreună în curtea din faţa blocului unde se aşezau pe bănci şi vorbeau vrute şi nevrute până se întuneca şi plecau la culcare.

Cam asta era tot ce făcea bătrânica zi de zi, bineînţeles lăsând la o parte certurile ocazionale cu vecinii, cu poştaşul, cu femeia de servici sau copii care făceau gălăgie. Mai demult obişnuia să coasă diferite fleacuri pentru vânzare, ca să mai câştige un ban, dar acum nu mai putea face nici asta fiindcă nu mai vedea bine.

A trebuit să renunţe la unele lucruri pentru a avea cu ce trăi. A vândut unele obiecte de valoare din casă, telefonul i-afost tăiat fiindcă nu-l mai plătise de câteva luni, la fel şi curentul. Acum folosea o lampă cu petrol, cu foarte mare economie fiindcă nu avea decât puţin gaz pentru ea. Mai erau prin casă şi câteva lumânări.

(Şi cam asta ar fi toată povestea.)

Eu am întâlnit-o pe bătrână într-o zi când mergeam cu tramvaiul. A urcat cu greu scările înalte ajutată de un bărbat. Avea într-o mână o plasă, iar cealaltă mână era în ghips, legată de gât cu o eşarfă uzată, ruptă şi murdară.

S-a aşezat lângă mine pe scaun şi a început să-mi vorbească. Întâi am ignorat-o sperând să o fac să tacă dar ea nici să se sinchisească. Îi dădea înainte cu ale ei: cum mergea să o ajute să gătească pe fiica ei fiindcă avea musafiri, chiar dacă nu putea face mare lucru doar cu o singură mână. Îmi povesea cum nu-l ajungeau banii pentru cumpărături.

După ce au trecut clipele de enervare pe care mi le provocase pentru că mă întrerupsese din gândurile mele, am început să o studiez. Avea o fustă închisă la culoare dintr-un material de foarte proastă calitate, o bluză răritră care stătea cam într-o parte pe ea iar părul îi era strâns cu un batic pe care nu se mai vedea modelul de vechi ce era.

Imaginea aceea mi-a stârnit mai mult dispreţul decât mila. Poate că ar fi trebuit să-mi stârnească înţelegerea şi compasiunea, dar eu eram tânără şi aveam impresia că în viaţă poţi face tot ce vrei dacă te străduieşti puţin. Credeam că orice om se realizează. Eu care mai ştiu eu ce credeam. Nu aveam cum să înţeleg ce îmi povestea bătrâna când cea mai mare grijă a mea era să-mi găsesc o poşetă care să se asorteze cu fustiţa pe care o primisem de ziua mea.

Şi totuşi mi-am plecat urechea la ce spunea bătrâna sperând să găsesc acel ceva pe care îl caută oricine la douăzeci de ani. Nici acum nu ştiu ce căutam. Poate un sens al vieţii, o explicaţie pentru ce vedeam în jur. Încercam să înţeleg de ce peste drum un băiat bătea un câine, sau de ce înjura o femeie în tramvaiul în care eram.

Oricum, nici atunci şi nici mai târziu n-am găsit nici un adevăr în toate alea. Şi nimic din ce am povestit până acum nu a fost adevărat. Doar atât: în dimineaţa în care auzisem la radio ce progrese s-au făcut în medicină, fizică, chimie şi cum a crescut nivelul de trai al populaţiei – nu ştiu foarte sigur despre ce vorbeau, am auzit doar atât şi i-am crezut, dar am văzut-o pe bătrâna prost îmbrăcată şi cu mâna în ghips care îmi povestea că a fost nevoită să întrerupă curentul electric fiindcă nu mai avea cu ce-l plăti şi s-a împiedicat de un scaun pe care nu-l văzuse (în întuneric) şi astfel a căzut şi şi-a rupt mâna.

(13 august 2000)

Trei zile sau o viaţă.

PRIMA ZI.

Intră în casă şi încuie uşa. Era linişte şi întuneric, părinţii se culcaseră deja. Se descălţă şi îşi agăţă cheile în cuier. Prin geamul de la camera fratelui ei se vedea lumină, era probabil aprins televizorul. N-avea nici un chef să meargă să-l salute – oricum erau certaţi de câteva zile.

Merse în camera ei. Aşa îmbrăcată cum era se lungi în pat şi fără să aprindă lumina, porni casetofonul punându-şi căştile ca să nu facă zgomot şi dând muzică la maximum. Se simţea aşa de bine, n-ar fi lăsat nimic să strice momentul. Fusese cu fetele la film. Cristi, un băiat pe care îşi pusese demult ochii, îşi făcuse în sfârşit curaj să vină să le vorbească. Aveau să iasă împreună sâmbătă, îşi va aduce şi el doi prieteni. S-ar putea chiar să o conducă apoi acasă, doar pe ea. Şi, cine ştie... Poate ieşea ceva din asta. Doliul după ultimul prieten ţinea deja de o săptămână şi doar nu era să rămână singură în vacanţă.

Îşi dădu căştile jos şi aduse telefonul în camera ei. O sună pe Livi.

— Ce faci? O întrebă când ridică telefonul.

— Termin problema aia care ne-a dat-o în clasă, îi răspunse Livi. Tu?

— Eu mă gândesc la Cristi! Răspunse cu glas tărăgănat lăsându-se uşor pe spate.

— Săracu’ de el! E cam timid pentru cât de bine arată. Ce zici, o să vină cu prietenul ăla blond, cum ai zis că-l cheamă?

— Cristi.

— Se vede că nu mai ştii altceva. Tu ţi-ai făcut problema pe care a zis să o terminăm acasă?

— Nu şi nici n-am de gând să o fac. O copiez mâine de la tine.

— Bine, dar vezi că poate ne dă lucrare din ea.

— Cu ce zici c-ar trebui să mă îmbrac?

— Poftim? Făcu Livi nedumerită.

— Sâmbătă. Ce să iau pe mine?

— Eu ştiu? Rochiţa roşie.

— E prea scurtă, o să-l intimidez.

Mai vorbiră o vreme la telefon până îşi stabiliră garderoba şi diferite alte planuri pentru ziua respectivă. După ce închise telefonul, se dezbrăcă, îşi aruncă hainele neglijent pe scaun şi se băgă în pat încercând să adoarmă.

Până sâmbătă timpul va trece atât de greu.

* * *

A DOUA ZI.

Se deşteptă înainte să se lumineze de ziuă. Era deja trecut de şapte. Dacă nu se grăbea avea să întârzie. Îşi trezi prima dată soţul, apoi merse pe rând la copii. Când intră în baie segândi că nu avea nici cea mai mică idee când venise Cristina acasă, ar trebui să-l atragă atenţia, dar ştia că nu avea nici un rost: exact aşa era şi ea la vârsta ei.

Îşi privi chipu-n oglindă. Firele albe îi brăzdau de acum părul parcă mai multe cu fiecare dimineaţă. Riduri fine îşi croiau drum din colţurile ochilor, cearcăne adânci, pometii căzuţi şi privirea părea să vină de atât de departe că obosise şi poate chiar se rătăcise pe drum.

Cum trecuseră treizeci de ani! Parcă abia ieri avea şaisprezece ani şi mergea la film cu prietenele ei. S-ar fi lăsat cuprinsă de melancolie dar acum trebuia să ajungă la servici. Se spălă pe faţă, îşi strânse părul, se machiă.

Uneori îi venea să plângă de disperare când îşi aducea amintecâte pierduse pe drum. Toate planurile pe care şi le

făcuse. Câteodată îşi amintea, ca printr-o ceaţă confuză, visele pe care le avea când era tânără şi care acum deveniseră cu neputinţă de îndeplinit.

Îşi închipuise întotdeauna că va locui într-o casă cu grădină. Nu suferea apartamentele unde trebuia tot timpul să dai socoteală vecinilor de bloc. Crezuse că va ajunge învăţătoare sau educatoare siva fi toată ziua înconjurată de copii. Dar cea mai mare dezamăgire fusese soţul. Ei ar fi trebuit să se iubească mult, să trăiască fericiţi până la adânci bătrâneţe (nu să stabilească un divorţ deîndată ce copii deveneau majori). Făcuseră acest compromis doar spre binele lor, dar după cum şi-au dat seama mai târziu, le făcuserămai mult rău.

Ieşi din baie şi o văzu pe Cristina care se pregătea să plece de acasă.

— La cât te-ai întors aseară? O întrebă.

— La unsprezece, minţi ea.

— Ar trebui să-ţi repari ceasul. La unsprezece şi jumătate încă nu erai acasă. Unde ai fost?

— La film cu fetele, răspunse Cristina fără să se sinchisească în timp ce deschidea uşa.

— Nu mănânci? Mai încercă mama ei.

— Nu. Îmi cumpăr ceva pe drum, ieşi fără să mai salute trântind uşa după ea.

Nici nu ştia de ce degenerase relaţia cu fiica ei aşa rău. Totul se petrecuse pe nesimţite. Fetiţa drăgălaşă cu bucle blonde, atentă şi grijulie cu toată lumea, se transformase maiântâi într-o persoană tăcută şi ursuză, apoi ceva batjocoritor şi autoritar ieşise la suprafaţă.

Dacă ar fi avut timp să mediteze s-ar fi întrebat dacă aşa fusese şi ea când crescuse. Dar acum trebuia să se grăbească la servici.

Spre seară, după ce termină de făcut mâncare pentru a doua zi, se aşează epuizată pe canapea să se uite la televizor.

— Cristina a venit pe acasă astăzi? Îl întrebă pe soţul ei care citea ziarul.

— Dar ce, eu îi ţin evidenţa? Îi răspunse acesta ţâfnos mergând în altă cameră.

Dacă ar mai fi avut ceva vlagă în ea ar fi mers după el. Să încerce să-l îmbuneze. Ar fi vrut să se înţeleagă iarăşi cum seânţeleseseră cândva; ar fi vrut chiar să-l iubească din nou. Dar i se părea un efort supraomenesc să-l mai vorbească. Era obosită după o ziântreagă de lucru şi de o viaţă trăită astfel. Încă îşi mai putea spune că era doar o pasă trecătoare, că mâine când se va trezi, soţul ei va fi iarăşi iubitor şi atent iar copiii veseli. Dar acel mâine nu mai venea niciodată.

Se întrebă tristă ce greşise. Îşi rememora de multe ori viaţa încercând să afle ce ar fi trebuit să facă altfel. Se iubiseră atât de mult la început... Când s-au căsătorit, după ce au terminat facultatea, părea că toată lumea este întinsă la picioarele lor şi li se înfăţişa o viaţă frumoasă. Apoi când a născut copiii se simţeau atât defericiţi şi nimic nu le umbrea viaţa. Nici nu ştia ce se întâmplase de ajunseseră să nu-şi mai vorbească. Nu fusese, de fapt, nimic concret. Doar o mică supărare trecătoare azi, o neînţelegere mâine, apoi peste câteva zile o ceartăşi ceva ostil se stabilise în aer. Încercase de multe ori să înlăture acel ceva dar nu reuşise decât să înrăutăţească lucrurile şi mai tare. Bărbatul ei devenea tot mai tăcut şi când încercai să vorbeşti cu el se răstea la oricine, copiii erau din ce în ce mai neascultători iar ea eramai obosită cu fiecare zi care trecea.

În momentele când o năpădeau gândurile şi-ar fi dorit să poată merge înapoi în timp, să aibă din nou şaisprăzece ani, ca să poată trăi viaţa aşa cum sperase întotdeauna. Să nu mai facă greşelile pe care le făcuse prima dată. Singura problemă era că nu ştia care fuseseră acele greşeli.

Pe la unsprezece şi jumătate merse să se culce. Trecu prin camera Cristinei: nu veniseâncă.

Rămase întinsă în pat multă vreme. Ca în fiecare noapte se gândea dacă nu ar trebui să meargă lângă soţul ei, dar rămânea locului, amintindu-şi ce scandal îi făcuse ultima dată când încercase asta.

Se gândi la altceva ca să poată adormi. Peste două săptămâni se va termina şcoala. Aveau bilete pentru o vacanţă la munte. Nu mai fuseseră nicăieri de când erau copii mici. Îşi punea mari speranţe în ieşirea aceasta. Poate că schimbarea mediului şi puţină relaxare le va face bine. Cine ştie, poate chiar se vor împăca.

Auzi uşa de la intrare. Cristina venise acasă, îşi spuse. Era mult trecut de douăprezece.

Simţi cum o fură somnul. Gândul la vacanţă o mai înveseli puţin. Viaţa nu i se mai părea atât de apăsătoare ca în ultima vreme. Adormi închipuindu-şi ce bine se vor simţi copiii la munte şi visă că era din nou tânără, îmbrăcată într-o rochie de mireasă de voaluri albe. Alerga printr-o grădină de flori la fel de albe şi totul era strălucitor, iar soţul, tânăr şi el, o prindea în braţe. Se îmbrăţişau şi petale de lumină cădeau deasupra lor.

* * *

A TREIA ZI.

Se trezi cu o durere cumplită în partea stângă. Abia reuşi să se mişte şiâşi dădu seama că mâna îi era amorţită. Îşi trase plapuma peste bărbie – era atât de frig în cameră, iar oasele ei bătrâne nu mai suportau răceala.

Se cuibări şimai bine în pat. Nu avea nici un motiv să se scoale. Acolo era cel puţin cald şi putea să se amăgească. Dacă s-ar fi ridicat ar fi trebuit să înfrunte realitatea (şi se cam plictisise). În toată casa era dezordine şi nu avea nimic de mâncare. Dar la ce să se obosească dacă şi aşa nu venea nimeni la ea.

Poate mai târziu se va duce să-şi cumpere ceva din piaţă, dar parcă nu mai îi era nici foame de la o vreme. Şi gândul să iasă din cameră o înspăimânta. Afară toată lumea i se părea ostilă. Copiii strigau după ea, maşinile o claxonau, pe stradă oamenii o bruscau, câinii o lătrau, vânzătorii o înşelau.

Nu, era mult mai bineîn pat. Aici putea să viseze o viaţă pe care nu o trăise, într-o lume care nu există. Aici putea să-şi închipuie ce vroia şi totul era real. Tot ce fusese se transforma în amintiri confuze care parcă erau ale altcuiva. Ea nu fusese niciodată tânără, ea nu avusese soţ, copii, ea nu râsese. Şi totuşi.

La ce îi foloseau toate aceste amintiri? Acum ştia că nu mai putea repara nimic, ba chiar nici nu mai putea spera. Privi dulapul vechi, hainele de pat rupte şi murdare, covoarele nemăturate, pereţii de o culoare nedefinită şi prin unele locuri cu un model şters. Televizorul care nu mai funcţiona de câteva zile, aşezat pe o măsuţă ruptă, perdelele zdrenţuite de la geamuri. Cam la asta se redusese viaţa ei. Nu simţea tristeţe, supărare, sau altceva. De fapt nu mai simţea demult nimic. Doar uneori când îşi amintea zâmbetul tinerei fete, mai trăia un fel de regret pentru că trădase acele vise şi amărăciune pentru că se lăsase amăgită de bucuria de demult.

Poate că ar trebui. Bătrâna dădu pătura la o parte dar îi trecu orice elan când simţi frigul din cameră. Se înveli înapoi şi nu peste mult adormi.

(septembrie 2000)

SFÂRŞIT